

Prognoza Oddziaływania Na Środowisko

dla

Planu Ogólnego Gminy Łęka Wąska

Autor opracowania:

Wiktoria Mitrega

Luty 2026 r.

Łękawica

MITRĘGA WIKTORIA

+48 727 646 459

Spis treści

01.	Przedmiot opracowania	3
02.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
03.	Zakres prognozy	3
04.	Opis projektu Planu Ogólnego Gminy Łękawica	3
	Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach	3
05.	Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Gminy Łękawica	6
	Geologia	8
	Jakość powietrza	10
	Wody podziemne	11
	Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe.....	17
	Zagrożenie suszą	20
	Warunki glebowe i osuwiska	22
	Klimat akustyczny	25
	Zasoby przyrodnicze	27
	Stanowiska i siedliska.....	45
	Audyty Krajobrazowy	55
	Zabytki	57
	Istniejące problemy ochrony środowiska	58
06.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko	58
	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	63
	Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego Gminy Łękawica	63
	Ludzie	64
	Wody	64
	Powietrze	66
	Klimat akustyczny	67
	Rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność:	68
	Krajobraz	70
	Zabytki	71
	Formy ochrony przyrody	71
	Zmiany wprowadzane przez omawiany Plan Ogólny Gminy Łękawica w stosunku do aktualnie obowiązujących MPZP	73
	Analiza i ocena wpływu na środowisko planu ogólnego gminy	102
	Oddziaływanie transgraniczne	116
07.	Podsumowanie i wnioski	116
08.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	117
09.	Zestawienie tabel oraz rysunków	118
	Spis tabel	118
	Spis rysunków	118

01. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Planu Ogólnego Gminy Łękawica*. Ilekroć w opracowaniu pojawia się skrót POG, rozumie się przez niego Plan Ogólny Gminy.

02. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest określenie czy zapisy ustalenia Planu Ogólnego Gminy Łękawica nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla.

03. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.). Dodatkowo, prognoza oddziaływania analizuje istniejący stan środowiska, jego zmiany w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego jak i jej braku, występowanie przewidywanego znaczącego oddziaływania, istniejące na terenie gminy problemy środowiskowe, cele ochrony środowiska ustalone w dokumentach wyższego szczebla oraz przewidywane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Ponadto, prognoza ma na celu przedstawienie rozwiązań mających zapobiegać, minimalizować lub kompensować negatywne oddziaływanie na środowisko, które wynikać będzie z realizacji Planu Ogólnego Gminy Łękawica.

04. Opis projektu Planu Ogólnego Gminy Łękawica

Celem utworzenia Planu Ogólnego Gminy jest określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, wśród których obowiązkowy element stanowi gminny katalog stref planistycznych. POG określa m.in. profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych, maksymalną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy oraz wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach.

Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.:

- Cel szczegółowy II Rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności:

- Cel 7 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
- Cel 9 Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”:

- Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.

Plan zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

- Cel 3. Przestrzeń – Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego.

Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+:

- Cel rozwojowy 2 Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej.

Plan gospodarowania wodami (PGW) na obszarze dorzecza Wisły

PGW na obszarze dorzecza Wisły jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze dorzecza. Stanowi on podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasady gospodarowania nimi. Służy także koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody¹.

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Celem PZRP jest stworzenie skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, budując jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających².

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) stanowi studium zjawiska suszy w Polsce. Dokument ten zawiera między innymi katalog działań, którego celem jest obniżenie strat spowodowanych suszą w kraju. Susza to, obok powodzi, naturalne zjawisko, które oddziałuje na środowisko i społeczeństwo.

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Aby nie zabrakło wody w odpowiedniej jakości, opracowano Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Jest to pierwszy dokument planistyczny o randze krajowej podejmujący temat minimalizowania skutków suszy. Jego opracowanie wynika z postanowień dyrektyw i wytycznych unijnych (Ramowej Dyrektywy Wodnej), a także przepisów prawa krajowego (art. 184 ustawy – Prawo wodne). PPSS został przyjęty 18 września 2021 r. w drodze Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowany został na okres 6 lat (2021-2027). Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, dokument ten podlega aktualizacji nie rzadziej niż raz na 6 lat. PPSS jest komplementarny względem pozostałych dokumentów planistycznych z zakresu gospodarki wodnej.

Główny cel PPSS, tj. przeciwdziałanie skutkom suszy, został doprecyzowany czterema celami szczegółowymi:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy³.

Analizowany Plan Ogólny Gminy Łękawica nie stoi w sprzeczności z zapisami i postanowieniami innych dokumentów planistycznych i strategicznych.

³gov.pl/web/retencja/plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy

05. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Gminy Łękawica

Od 1 stycznia 1999 roku, wraz z wejściem w życie reformy administracyjnej, Gmina Łękawica należy do województwa śląskiego jako jedna ze 166 gmin oraz stanowi jedną z 15 gmin powiatu żywieckiego.

Siedziba gminy znajduje się w miejscowości Łękawica, a sama gmina graniczy:

- - od północy z gminami Porąbka i Andrychów,
- - od wschodu z gminą Ślemień,
- - od południa z gminą Gilowice,
- - od zachodu z miastem Żywiec oraz gminą Czernichów.

Położona w malowniczym masywie Beskidów, u podnóża Beskidu Małego, gmina Łękawica rozciąga się na wysokościach od 400 do 700 m n.p.m. Zajmuje powierzchnię 42 km² i liczy 4 407 mieszkańców. Od północy sąsiaduje z gminami Porąbka i Andrychów, od wschodu ze Ślemieniem, od południa z gminą Gilowice, natomiast od zachodu z miastem Żywiec oraz na krótkim odcinku z gminą Czernichów.

W skład gminy wchodzi pięć sołectw: Łękawica, Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki, Okrajnik i Łysina. Ukształtowanie terenu tworzą stoki pocięte siecią dolin, którymi płyną liczne potoki zasilające Kocierzankę. Potok ten przepływa przez całą gminę, a na granicy z Gilowicami uchodzi do rzeki Łękawki, skąd wody trafiają do Soły. Północna granica gminy przebiega naturalną linią grzbietu pasma Leskowca i Łamanej Skały, obejmując m.in. Jaworzynę (861 m n.p.m.), Góry Maleckie (844 m n.p.m.) oraz Przełęcz Kocierską. Pozostałe granice mają charakter administracyjny.

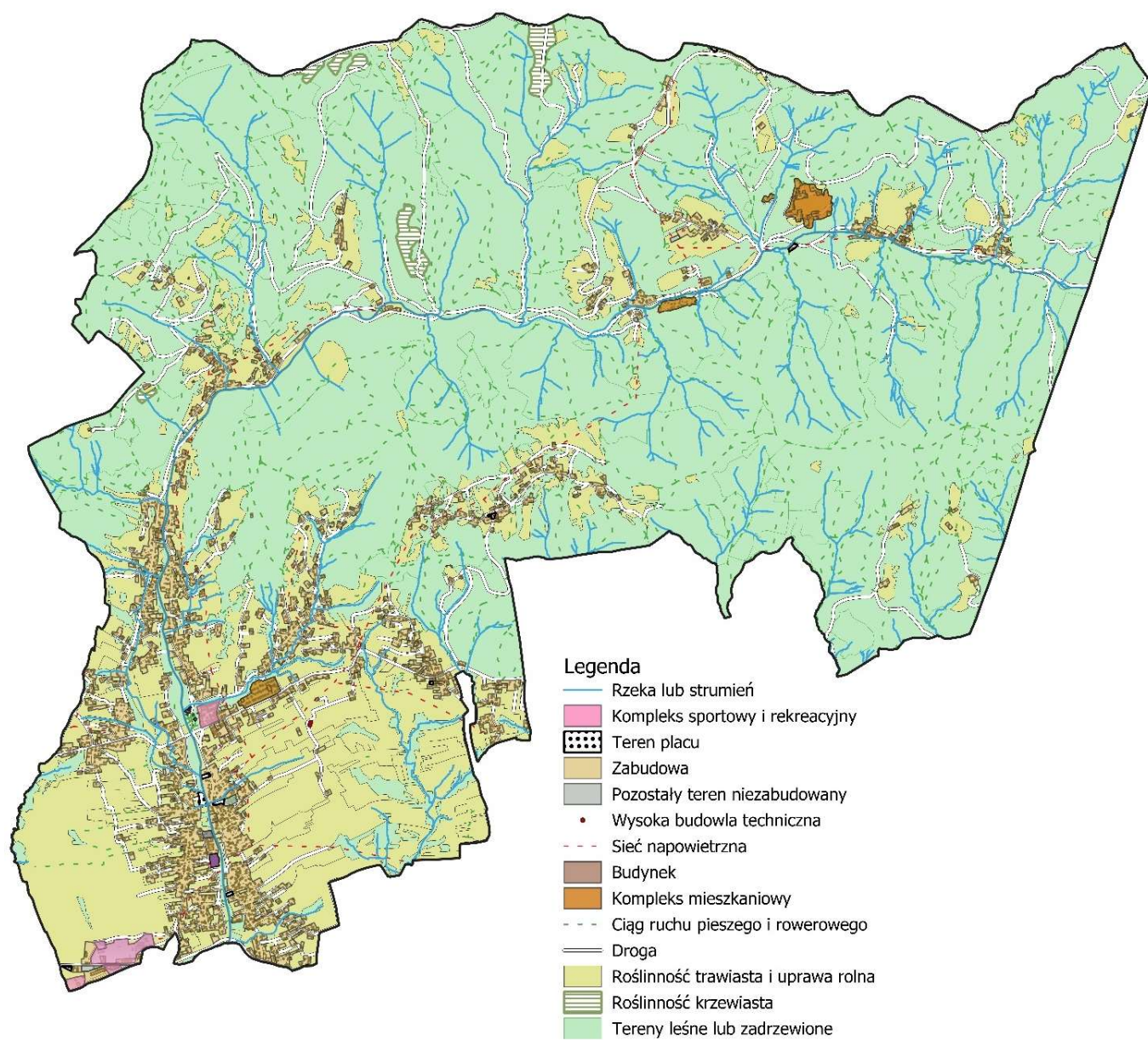
Najwyższe wzniesienia znajdują się w północnej części gminy. Góra Wielka osiąga 875 m n.p.m., a Cieszków Groń 775 m n.p.m. Najniżej położony punkt, na wysokości około 360 m n.p.m., znajduje się w miejscu, gdzie Kocierzanka opuszcza teren gminy i wpada do rzeki Łękawki.

Około 70% powierzchni gminy zajmują lasy o zróżnicowanym składzie gatunkowym. Bliskość Jeziora Żywieckiego sprzyja zarówno wypoczynkowi, jak i uprawianiu różnych form sportów wodnych⁴.

Aktualny sposób użytkowania terenu przedstawia m.in. Baza danych obiektów topograficznych (BDOT), czyli baza danych przestrzennych o różnych szczegółowościach. BDOT został uregulowany przez Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 lipca 2021 r. w sprawie danych obiektów topograficznych oraz mapy zasadniczej (Dz. U. 2021 poz. 1385). Zgodnie z nim, w BDOT gromadzi się informacje dotyczące:

⁴ lekawica.com.pl

1. budynków niewykazanych w ewidencji gruntów i budynków oraz obiektów budowlanych trwale związanych z budynkiem,
2. budowli,
3. ogrodzeń,
4. komunikacji,
5. zagospodarowania terenu,
6. sportu i rekreacji,
7. wód,
8. rzeźby terenu.

Rysunek 1. Baza danych obiektów topograficznych (uproszczona) gminy Łękawica.
Źródło: opracowanie własne

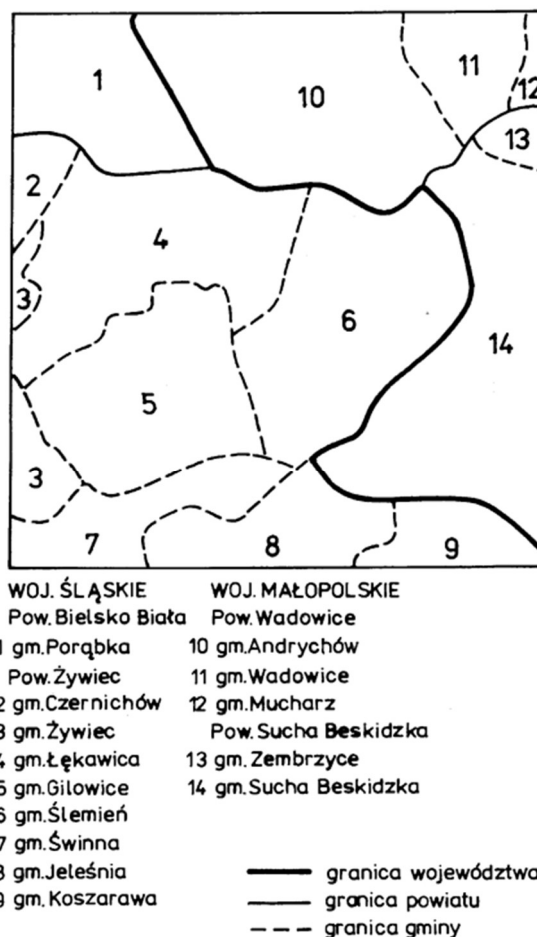
Geologia

Zdecydowana większość tereny gminy Łękawica leży w zasięgu arkusza 1013 Lachowice (PIG-PIB), na podstawie którego opracowano poniższe warunki geologiczne.

Obszar tego arkusza należy do Zewnętrznych Karpat Zachodnich (fliszowych).

Obszar arkusza Lachowice Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000 rozciąga się pomiędzy 19°15' a 19°30' długości geograficznej wschodniej oraz 49°40' a 49°50' szerokości geograficznej północnej. Położony jest w Zewnętrznych Karpatach Zachodnich o budowie fliszowej.

Pod względem administracyjnym znajduje się na pograniczu województw śląskiego i małopolskiego i obejmuje gminy lub ich części: Porąbka, Łękawica, Żywiec, Gilowice, Ślemień, Jeleśnia, Świnna oraz Koszarawa w powiecie żywieckim województwa śląskiego, a także Andrychów i Wadowice w powiecie wadowickim oraz Stryszawę w powiecie suskim województwa małopolskiego.

Rysunek 2. Podział administracyjny arkusza 1013 Lachowice

Źródło: Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 Arkusz Lachowice (1013)

W celu dokładniejszego rozpoznania budowy geologicznej tego obszaru wykonano 128 sondowań mechanicznych o łącznej długości 700 m oraz cztery otwory badawcze przeznaczone do kartowania w ramach SMGP: Czaniec-B o głębokości 8 m, Czaniec-1 o głębokości 26 m, Sułkowice-1 o głębokości 12 m oraz Łękawica-1 o głębokości 24 m. Dodatkowo wykorzystano również zdjęcia lotnicze.

Wzdłuż doliny Łękawki, na zboczach północnych i częściowo południowych, na odcinku między Ślemieniem a Rychwałdem oraz na zachód od Łękawicy zachowały się fragmenty powierzchni zrównania – równin denudacyjnych. W dolinach bocznych dopływów Łękawki rozległe obszary zajmują osady soliflukcyjne i deluwialne.

Między Rychwałdem, Łękawką i Gilowicami występują piaskowce cienko- i średnioławicowe z wkładkami piaskowców gruboławicowych oraz łupki, należące do warstw krośnieńskich. Jednym z najlepiej zachowanych odsłoneń jest nieczynny kamieniołom na lewym zboczu doliny Łękawki, na zachód od drogi Łękawica–Rychwałd. Warstwy krośnieńskie tworzą tu kilkumetrowe pakiety piaskowców cienkoławicowych z łupkami o barwie niebieskawej lub czekoladowej. Sekwencje fliszu drobnorytmicznego są rozdzielane przez piaskowce płytowe, grubo- i średnioławicowe oraz łupki margliste koloru popielatego.

Piaskowce te są zazwyczaj drobno- lub średnioziarniste, zawierają muskowit i spoiwo ilasto-wapniste, a w obrębie ławic widoczne są liczne typy warstwowania. Miejscami w cienkoławicowych piaskowcach pojawia się glaukonit, a obecność łupków czekoladowych sprawia, że pakiety te są podobne do warstw menilitowych, co w przeszłości prowadziło do błędnych interpretacji tektonicznych.

Warstwy krośnieńskie dobrze odsłaniają się również w nieczynnym kamieniołomie na stoku góry Konuszka w Łękawicy, gdzie ich miąższość sięga około 400 m. Powyżej nich zalegają łupki z wkładkami piaskowców cienkoławicowych. Utwory te występują także między Łękawicą, Gilowicami i Ślemieniem i mają postać kruchych, muskowitowych piaskowców ilasto-wapnistych, często o konwolucyjnym uławiceniu.

Na południowym zboczu doliny Łękawicy, między Gilowicami a Ślemieniem, dominują łupki wapniste barwy czarnej, brunatnej i żółtawej, miejscami przechodzące w margle, z wkładkami cienkoławicowych piaskowców średnioziarnistych.

Osady plejstoceny tworzą wyraźny poziom tarasowy w dolinach Kocierzanki i Łękawki, zachowany w postaci płatów na niższych partiach garbów. Otwory badawcze wykazały, że na zachód od Łękawicy występują osady rzeczne przykryte glinami pylastymi oraz pokrywami soliflukcyjnymi, deluwialnymi i eolicznymi. Ich wiek wiązany jest z okresem zlodowacenia Odry.

W budowie tektonicznej obszaru istotną rolę odgrywa płaszczowina dukielska. Jej najbardziej zewnętrznym elementem jest łuska Łękawicy, rozciągająca się na linii Moszczanica–Łękawica w kierunku południowy zachód – północny wschód. Jej jądro zbudowane jest z silnie zdeformowanych warstw menilitowych, nasuniętych na warstwy krośnieńskie łuski Moszczanicy–Rozciętej, należącej do płaszczowiny śląskiej Beskidu Małego. Na południe od niej wyróżnia się siodła Mrozków i Fabisiów, których jądra również tworzą silnie złuszczone warstwy menilitowe, a skrzydła – warstwy krośnieńskie typu cergowskiego. Całość struktur tektonicznych ma przeważnie przebieg zbliżony do równoleżnikowego i nasuwa się na utwory płaszczowiny śląskiej.

Na terenie gminy Łękawica znajdują się dwa złoża wpisane do rejestru MIDAS PGI:

1. Kocierz KD 5000 – złożo o zasobach prognostycznych; kopalina główna: kamienie łamane i bloczne,
2. Łękawica KN 4467 – złożo skreślone z bilansu zasobów (31.12.2020 r.); kopalina główna: piaski i żwiry⁵.

Jakość powietrza

Dnia 7 kwietnia 2017 przyjęto Uchwałę Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), tzw. „Uchwałę antysmogową”

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje również zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju⁶.

Prawo ochrony środowiska zawiera następujące grupy stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza w Polsce:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie śląskim strefy stanowią:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401 - obejmuje 14 miast na prawach powiatu: Katowice, Sosnowiec, Jaworzno, Bytom, Zabrze, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Świętochłowice, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie, Gliwice,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402 - obejmuje 3 miasta na prawach powiatu: Rybnik, Żory, Jastrzębie Zdrój,
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,

⁵ midas-app.pgi.gov.pl

⁶ Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023

- strefa śląska – kod strefy PL2405,
- pozostały obszar województwa, obejmuje 17 powiatów ziemskich: bielski, cieszyński, żywiecki, bieruńsko-lędziński, pszczyński, częstochowski, kłobucki, myszkowski, lubliniecki, gliwicki, mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, tarnogórski, będziński, zawierciański.

Ocenę jakości powietrza za rok 2024, pod kątem ochrony zdrowia ludzi, w województwie śląskim wykonano dla wszystkich 5 stref. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględniono natomiast tylko strefę śląską.

Gmina Łękawica znajduje się w strefie śląskiej. Wyniki dla strefy śląskiej prezentowały się następująco:

- SO₂ – Klasa A, zarówno w badaniach pod kątem ochrony roślin jak i ludzi,
- NO₂ – Klasa A,
- CO – Klasa A,
- Benzen – Klasa A,
- Ozon – Klasa A dla poziomu docelowego, Klasa D2 dla poziomu celu długoterminowego,
- PM10 – Klasa A,
- PM2,5 – Klasa A,
- Ołów w PM10 – Klasa A,
- Arsen w PM10 – Klasa A,
- Kadm w PM10 – Klasa A,
- Nikiel w PM10 – Klasa A,
- Benzo(a)piren w PM10 – Klasa C,
- NO_x – Klasa A, zgodnie z kryteriami ochrony roślin.

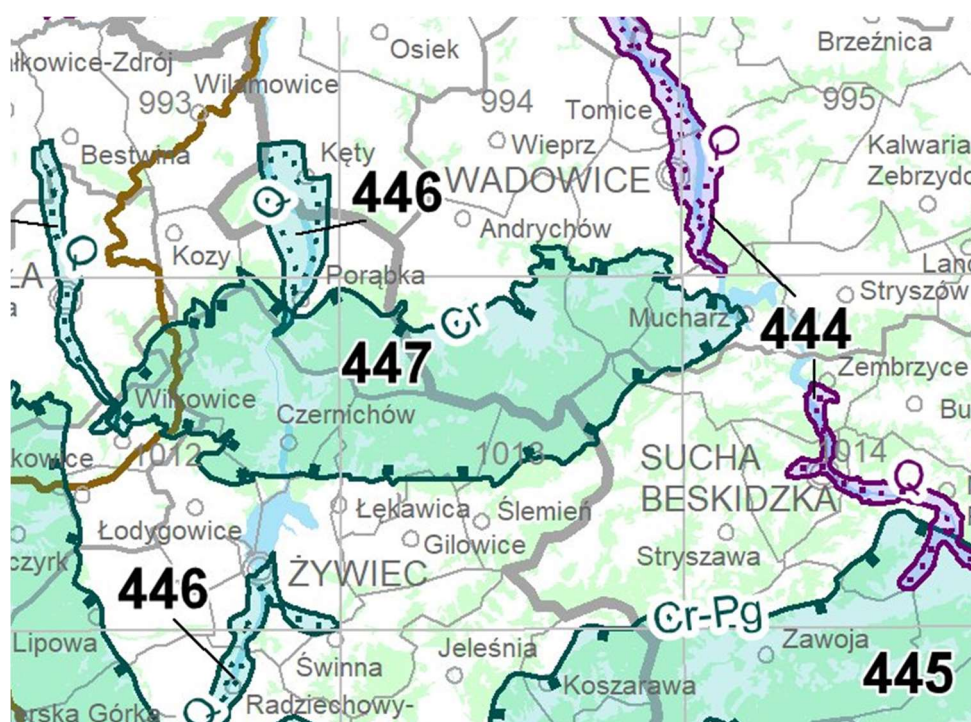
Analizując powyższe dane, stwierdza się znaczną poprawę (poza B(a)P) na terenie aglomeracji śląskiej w kwestii jakości powietrza. Wpływ na to na pewno miała tzw. Ustawa antysmogowa oraz liczne dotacje udzielane na cele związane z termomodernizacją budynków oraz modernizacją źródeł ogrzewania.

Wody podziemne

Gmina Łękawica leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 447 Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały). Jest to zbiornik o charakterze porowo-szczelinowym, wykształcony w górnokredowych utworach fliszowych – piaskowcach godulskich – na obszarze Beskidów Zachodnich. Poziom wodonośny tworzą skały fliszowe, których zdolność do przewodzenia wód zależy głównie od stopnia ich spękania i zeszczelinowania. Warstwa ta jest nieciągła i odznacza się niewielką wodonośnością, a średni współczynnik filtracji wynosi około 6×10^{-6} m/s. Zwierciadło wód podziemnych występuje na

głębokości od kilku do kilkudziesięciu metrów, natomiast strefa aktywnej wymiany wód sięga około 80 m. Z uwagi na brak ciągłości poziomego wodonośnego oraz niemożność budowy wydajnych ujęć, zbiornik nie spełnia nawet obniżonych kryteriów GZWP. Mimo to, ze względu na ogólnie niewielkie zasoby wodne regionu karpackiego, utrzymano go w randze lokalnego zbiornika wód podziemnych w celu ochrony ich jakości i ilości. Powierzchnia LZWP „Zbiornik warstw Godula (Beskid Mały)” wynosi obecnie 250,4 km².

Zasilanie tego zbiornika odbywa się głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych na wychodniach spękanych piaskowców oraz przez cienką, zwykle 1–3-metrową pokrywę zwietrzelinową. Ze względu na niewielką miąższość osadów czwartorzędowych i specyficzną budowę fliszu, kredowy poziom wodonośny praktycznie pozbawiony jest izolacji. Przepływ wód zachodzi w górnych partiach osadów fliszowych, systemem szczelin i spękań, w kierunku dolin rzecznych. Strefa aktywnej wymiany wód sięga do około 80 m w głąb masywu skalnego. Główne bazy drenażu stanowią rzeki Soła i Skawa, natomiast lokalne – ich dopływy: Wielka Puszcza, Ponikwa, Żarnówka, Łękawka, Wieprzówka, Ponikiewka oraz Jaszczurówka⁷.

Rysunek 3. Wyciek Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGI PIB

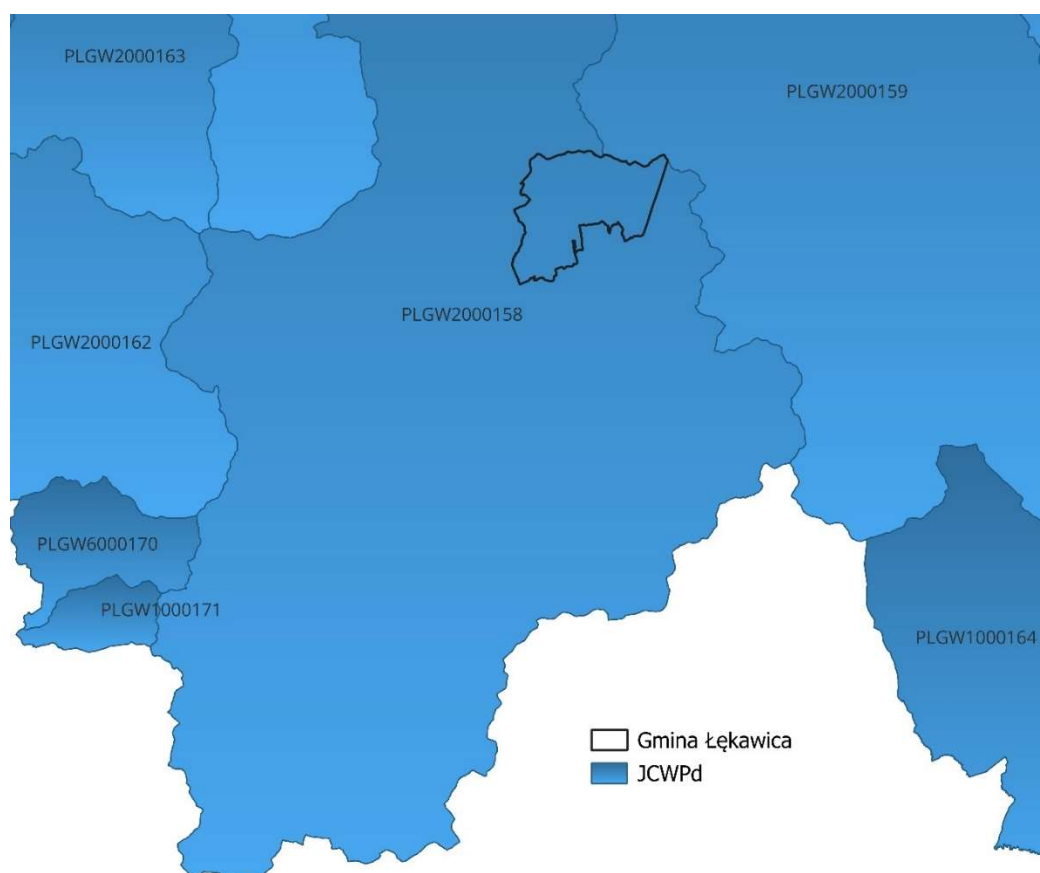
Zgodnie z podziałem kraju na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), teren gminy Łękawica należy do jednej jednostki – nr 158 (PLGW2000158), która nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

⁷ Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce; PIG PIB

Zasilanie wód podziemnych odbywa się głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, w mniejszym stopniu przez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z głębszych warstw podłoża. W przypadku piętra fliszowego decydujące znaczenie mają właściwości litologiczne zwietrzliny oraz nachylenie stoków. Najlepsze warunki do infiltracji występują w dolinach rzecznych oraz na obszarze Kotliny Żywieckiej.

Przepływ wód podziemnych jest ukierunkowany ku dolinom rzecznych, które stanowią główne strefy drenażu. Granice hydrodynamiczne pokrywają się z działami wód powierzchniowych i wyznaczają zasięg zlewni Soły – od jej źródeł po ujście do Wisły. Naturalny drenaż w obrębie jednostki tworzą rzeki i cieki powierzchniowe, natomiast w przypadku głębszych poziomów wodonośnych zasadniczą rolę odgrywa rzeka Soła. Funkcję drenującą pełnią również ujęcia wód podziemnych, takie jak studnie wiercone i kopane oraz źródła.

Obieg wód podziemnych w utworach fliszu karpackiego charakteryzuje się znaczną złożonością, wynikającą z uwarunkowań litologicznych i tektonicznych. Mimo to ogólny kierunek przepływu wszystkich poziomów wodonośnych zmierza ku naturalnym strefom drenażu, a wpływ ujęć ma charakter lokalny i nieznacznie modyfikuje ten układ.

Rysunek 4. Położenie gminy Łękawica na tle JCWPd.
Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Marszałka Województwa Śląskiego, na terenie gminy Łękawica znajdują się następujące udokumentowane ujęcia wód podziemnych:

- Ujęcie wraz z projektowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych S-1 z utworów kredy górnej dla zaopatrzenia w wodę leśniczówki zlokalizowanej przy ul. Beskidzkiej w Kocierzu Moszczanickim*, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego nr WOŚ.6531.11.2018 z dnia 7 grudnia 2018 r. (nr w Wojewódzkim Archiwum Geologicznym w Katowicach WAG – 4282),
- Ujęcie wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych na terenie betoniarni OLBET w Łękawicy przy ul. Krakowskiej*, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego nr WOŚ-pgg-7521/O8/09 z dnia 20 października 2009 r. (WAG – 3144),
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych dla studni kopanej SK-Ł w Łękawicy na terenie PGR nr 4836*, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego nr WOŚ-pgg-7521/O1/08 z dnia 15 kwietnia 2008 r. (WAG – 2942),
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej w kategorii „B” ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych dla Szkoły Podstawowej w Łękawicy*, zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego nr OŚ.IX-8535/5/85 z dnia 3 czerwca 1985 r. (WAG – 2391/85),
- Ujęcie wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne w kategorii „B” ujęcia wód kredowych dla zaopatrzenia domu wypoczynkowego Kopalni „Miechowice” w miejscowości Kocierz*, sporządzonej w lipcu 1966 r. (WAG – 3285/93),
- Ujęcie wody podziemnej wraz z terenem ochrony sanitarnej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych w kat. B z utworów trzeciorzędowych w Łękawicy, poz. Żywiec*, zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie nr WKPG XIV-731/15/68 z dnia 5 stycznia 1969 r. (WAG – 281/68).

Nie ustanowiono żadnych stref ochronny wód podziemnych na terenie gminy Łękawica.

Ludność zamieszkująca obszary wiejskie korzysta ze studni kopanych, ujmujących zazwyczaj wody pierwszego, przypowierzchniowego poziomu wodonośnego, który nie zawsze odpowiada pierwszemu użytkowemu poziomowi wodonośnemu przedstawionemu na mapach hydrogeologicznych. Obecnie znaczna część studni gospodarczych jest nieczynna lub wykorzystywana jedynie okresowo, głównie do podlewania, celów sanitarnych oraz innych prac gospodarczych. Zjawisko to pozostaje w bezpośrednim

związku z rozwojem sieci wodociągowych na terenach wiejskich. W większości miejscowości systemy wodociągowe wraz ze stacjami uzdatniania wody już funkcjonują lub znajdują się w trakcie realizacji. Jedynie nieliczne gospodarstwa nadal zaopatrują się w wodę z własnych ujęć, którymi są studnie kopane, często wyposażone w hydrofony⁸.

Na arkuszu Lachowice użytkowy poziom wodonośny (czwartorzędowy) związany jest z osadami żwirowo-piaszczystymi z domieszką otoczków, miejscami zaglinionymi. Zasilanie wód podziemnych odbywa się głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych oraz, w mniejszym stopniu, infiltrację wód powierzchniowych. Najkorzystniejsze warunki infiltracji występują w obrębie kamieńców i teras holocenijskich, gdzie zalegają utwory o wysokiej przepuszczalności. Ze względu na brak zdolności retencyjnych tych osadów, zwierciadło wód podziemnych w sąsiedztwie rzek pozostaje w ścisłej zależności od stanów wody w ciekach. Poziom wodonośny występuje na głębokości do około 5 m poniżej powierzchni terenu.

Wody tego poziomu, związane z utworami tarasowymi wieku holocenijskiego, tworzą ciągły horyzont o zwierciadle swobodnym. Taka sytuacja występuje na całym odcinku dolin Koszarawy i Łękawki w granicach arkusza. W rejonach, gdzie osady czwartorzędowe cechują się dużą zmiennością litologiczną w profilu pionowym i zasięgu poziomym, a także tam, gdzie przykryte są warstwami glin, infiltracja opadów jest utrudniona, co ogranicza zasilanie wód podziemnych. W takich warunkach wody mogą lokalnie występować pod niewielkim ciśnieniem.

Na podstawie przeprowadzonych analiz składu stwierdzono, że badane wody można ogólnie zaliczyć do klasy Ib. Wody tej klasy występują na przeważającym obszarze arkusza i odznaczają się dobrą jakością, naturalnym składem chemicznym oraz niewielkim stopniem przekształceń antropogenicznych.

Podstawowe wskaźniki jakości, takie jak mineralizacja ogólna oraz zawartość jonów Cl^- , NO_3^- , SO_4^{2-} i Fe, mieszczą się zazwyczaj w granicach wartości dopuszczalnych dla wód przeznaczonych do spożycia i celów socjalno-bytowych. Wody poziomu czwartorzędowego oraz poziomów fliszowych nie wykazują istotnych różnic pod względem mineralizacji ogólnej ani składu jonowego. Zróżnicowanie to ujawnia się częściej w obrębie tego samego poziomu wodonośnego i jest efektem lokalnych uwarunkowań środowiskowych.

Mineralizacja ogólna wód użytkowego poziomu wodonośnego na arkuszu Lachowice mieści się w przedziale od 67,0 mg/dm³ do 145,0 mg/dm³. Zawartość siarczanów waha się od 11,1 mg/dm³ do

⁸ Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 Arkusz Lachowice (1013)

50,2 mg/dm³. Stężenie żelaza mieści się w zakresie od 0 do 0,3 mg/dm³, natomiast manganu od 0 do 0,194 mg/dm³.

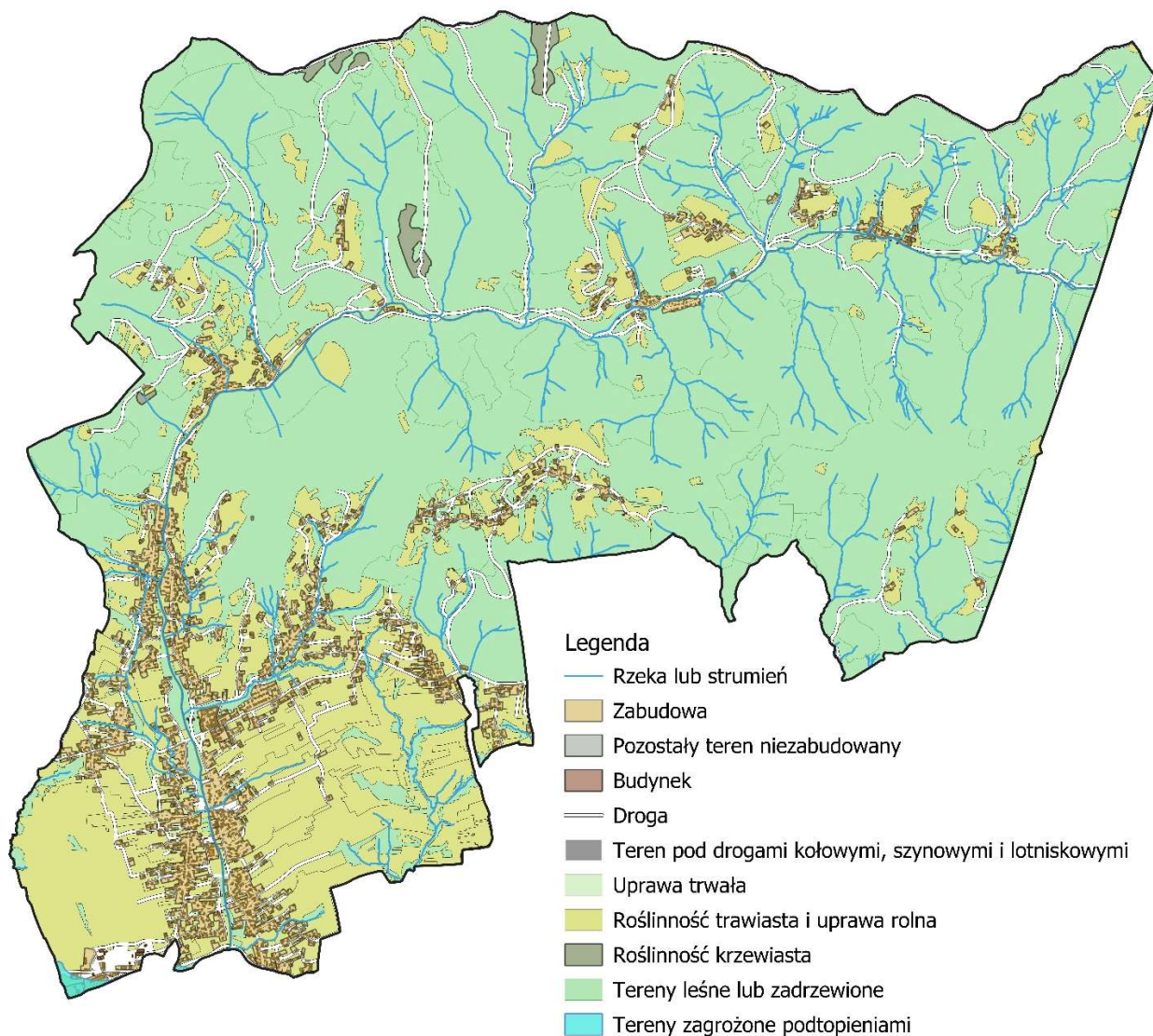
Najbardziej zmiennym parametrem, silnie uzależnionym od działalności człowieka, jest zawartość związków azotowych. Podwyższone stężenia azotanów notowane są przede wszystkim na terenach zwartej zabudowy pozbawionych kanalizacji. Dotychczasowe badania nie wskazują jednak na trwałe skażenie tymi związkami na większym obszarze, a analizy archiwalne dla arkusza Lachowice nie wykazały występowania azotanów w stężeniach ponadnormatywnych.

Analiza zgromadzonych danych wskazuje, że na arkuszu Lachowice najbardziej narażone na zanieczyszczenia są wody czwartorzędowego poziomu wodonośnego w dolinach rzek Koszarawy i Łękawki. Wynika to z koncentracji osadnictwa wzdłuż tych dolin (miejscowości: Łękawica, Gilowice, Ślemień, Pewel Ślemieńska, Pewel Mała), intensywnego ruchu drogowego, obecności lokalnych źródeł zanieczyszczeń, stosowania środków ochrony roślin i nawozów, używania soli i innych preparatów do zimowego utrzymania dróg, a także z możliwości przenikania zanieczyszczeń z wód powierzchniowych pozostających w bezpośrednim kontakcie z wodami podziemnymi. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym podatność tych wód jest ich płytkie zaleganie oraz brak ciągłej warstwy izolacyjnej, która chroniłaby poziom wodonośny przed oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Wymienione uwarunkowania w znacznym stopniu utrudniają również wyznaczenie i zachowanie skutecznych stref ochronnych wokół ujęć wody. Na tych obszarach stopień zagrożenia antropogenicznego oceniono jako bardzo wysoki.

Poziom wodonośny trzeciorzędu w utworach fliszu Karpat Zewnętrznych, ze względu na specyficzną budowę geologiczną (przewaga piaskowców średnio- i gruboławicowych), rozwiniętą pokrywę roślinną oraz inne czynniki naturalne, charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia.

Z kolei kredowy poziom wodonośny cechuje się niskim stopniem zagrożenia, co wynika z dużego udziału terenów leśnych, braku zwartej zabudowy oraz niewielkiego udziału użytków rolnych. Na niemal całym obszarze tej jednostki nie stwierdzono istotnych ognisk zanieczyszczeń.

Obszar o wysokim stopniu podatności pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia (północna i centralna część gminy) to teren, w którym czas dotarcia zanieczyszczeń z powierzchni terenu szacowany jest na 5 – 25 lat i występuje w obrębie jednostek o znacznie zróżnicowanych warunkach występowania. Zwierciadło wody w przeważającej części występuje na głębokości od 5 do 20 m. Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego stanowią punktowe ogniska zanieczyszczeń. Są to obiekty związane z magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych, oczyszczalnie ścieków i związane z nimi zrzuty ścieków.

Rysunek 5. Teren gminy Łękawica zagrożony podtopieniami od wód gruntowych na tle BDOT.

Źródło: opracowanie własne na podstawie CBDG.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Obszar gminy Łękawica leży w zasięgu trzech Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

1. RW2000082132999 – Soła od zb. Porąbka do ujścia,
2. RW20000421327899 – Łękawka,
3. RW2000042134839 – Wieprzówka do Targaniczanki.

Łękawica znajduje się w zlewni rzeki Wisły, którą stanowi prawobrzeżny fragment dorzecza ujściowego Soły, która to ma swoje źródła w Beskidzie Żywieckim.

Program monitoringu wód powierzchniowych opracowuje się na okres 6 lat; obecnie obowiązuje cykl 2022–2027. Program ten ma charakter wstępny i podlega corocznej aktualizacji.

Podstawową jednostką gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Oceny stanu wód, wykonywane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, opierają się na wynikach pomiarów prowadzonych w sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Sieć ta na terenie województwa śląskiego, została wyznaczona na podstawie wykazów wód opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) oraz zaleceń i wskazówek Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Celem oceny stanu wód powierzchniowych jest uzyskanie informacji o ich stanie lub potencjale ekologicznym oraz stanie chemicznym. Dane te są niezbędne do racjonalnego gospodarowania wodami w dorzeczach, planowania działań poprawiających jakość wód oraz ochrony przed ich zanieczyszczeniem.

Tabela 1. Podstawowe informacje odnośnie RW2000082132999 – Soła od zb. Porąbka do ujścia

Soła od zb. Porąbka do ujścia	
Typ	Średnia rzeka na podłożu węglanowym
Status	SZCW - silnie zmieniona część wód
Ostateczne wyznaczenie – opis uzasadnienia	brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji
Zmiany hydromorfologiczne	zapory, bariery, przegrody (zabudowa poprzeczna); zmiany fizyczne koryta /strefy nadbrzeżnej, zabudowa podłużna
Użytkowanie wód	akwakultura; energetyka wodna; ochrona przeciwpowodziowa; zaopatrzenie w wodę przemysłu; rozwój obszarów miejskich - zaopatrzenie w wodę ludności
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny
Wskaźniki determinujące potencjał ekologiczny	ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

Źródło: Karta charakterystyki JCWP

Tabela 2. Podstawowe informacje odnośnie RW20000421327899 – Łękawka

Łękawka	
Typ	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym
Status	SZCW - silnie zmieniona część wód
Ostateczne wyznaczenie – opis uzasadnienia	brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji
Zmiany hydromorfologiczne	zapory, bariery, przegrody (zabudowa poprzeczna); zmiany fizyczne koryta /strefy nadbrzeżnej, zabudowa podłużna
Użytkowanie wód	ochrona przeciwpowodziowa; akwakultura; rozwój obszarów miejskich - zaopatrzenie w wodę ludności
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan ekologiczny	BZT5, azot amonowy

Łękawka	
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; bromowane difenylotetry, rtęć, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

Źródło: Karta charakterystyki JCWP

Tabela 3. Podstawowe informacje odnośnie RW2000042134839 – Wieprzówka do Targaniczanki

Wieprzówka do Targaniczanki	
Typ	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym
Status	NAT - naturalna część wód
Stan/potencjał ekologiczny	dobry stan ekologiczny
Stan chemiczny	stan chemiczny dobry
Stan (ogólny)	dobry stan wód

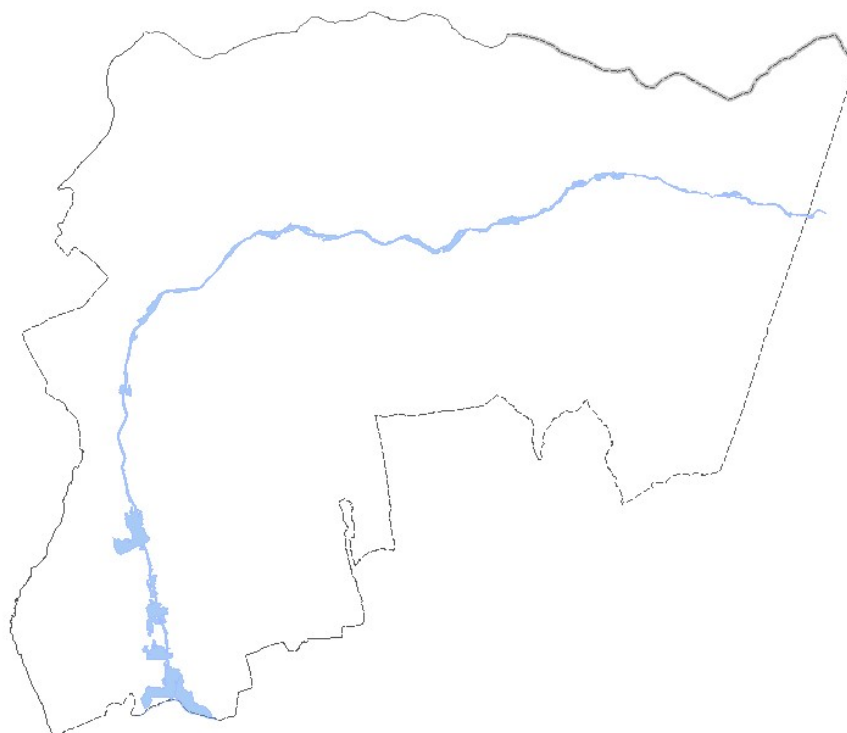
Źródło: Karta charakterystyki JCWP

Zgodnie z definicją zawartą w art. 16 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960) przez powódź rozumie się przez to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) to tereny wskazane na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego, na których wystąpienie powodzi jest bardzo prawdopodobne, z częstością odpowiednio raz na 10 lat (prawdopodobieństwo 10%) lub raz na 100 lat (prawdopodobieństwo 1%). Obejmują one przede wszystkim doliny rzeczne, strefy położone między korytem a wałami przeciwpowodziowymi oraz obszary wysp rzecznych. Na terenach tych obowiązują liczne ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu, wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi oraz ochrony mienia.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, w granicach gminy Łękawica występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Łękawka i potoku Kocierzanka, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%)⁹.

⁹ PGGWWP RZGW w Krakowie

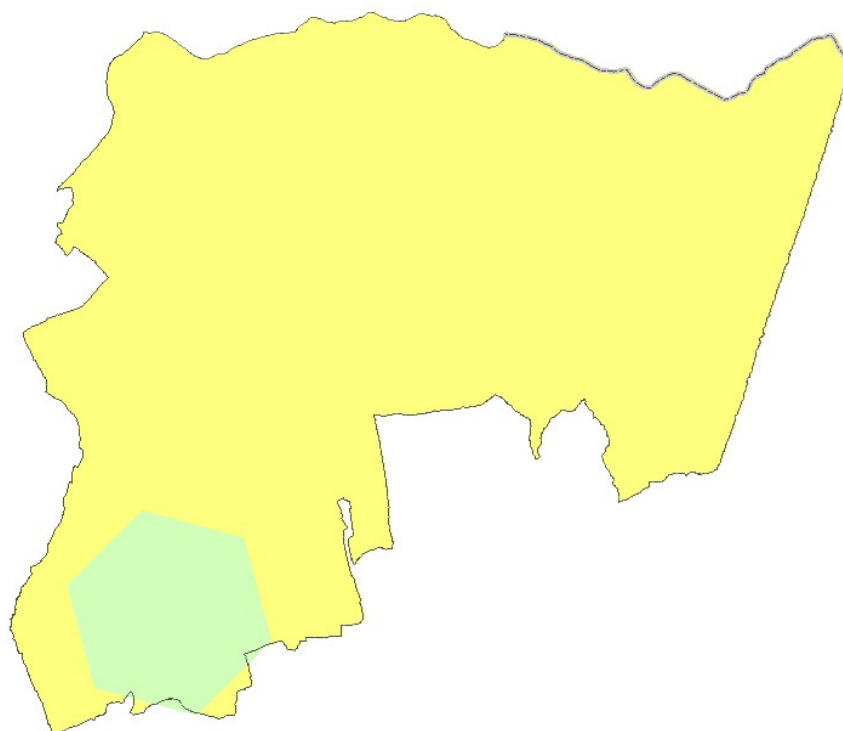
Rysunek 6. Mapa obszarów szczególnego zagrożenia powodzią OSZP (1%) od rzek na terenie gminy Łękawica

Źródło: Hydroportal Wody Isok

W założeniu POG uwzględniono tereny zagrożone powodzią i podtopieniami, m.in. poprzez nietworzenie nowych stref cmentarzy na tych obszarach, czy nowych terenów zabudowy.

Zagrożenie suszą

W odróżnieniu od powodzi (która zwykle ma dynamiczny przebieg i jest skutkiem nasilonych opadów), w przypadku suszy trudno jest zdefiniować jej początek i koniec. Ponadto jest ona rezultatem nakładania się wielu różnych czynników – często wzajemnie na siebie oddziałujących. Dlatego też rozpoznanie zjawiska suszy, w tym interpretacja danych, wymaga licznych analiz hydrologicznych, meteorologicznych i geologicznych.

*Rysunek 7. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Łękawica
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wody.isok.gov.pl*

Oceny dokonuje się po charakterystyce przebiegu, w ujęciu czasu występowania oraz w zasięgu przestrzennym. Wyróżniamy cztery typy suszy:

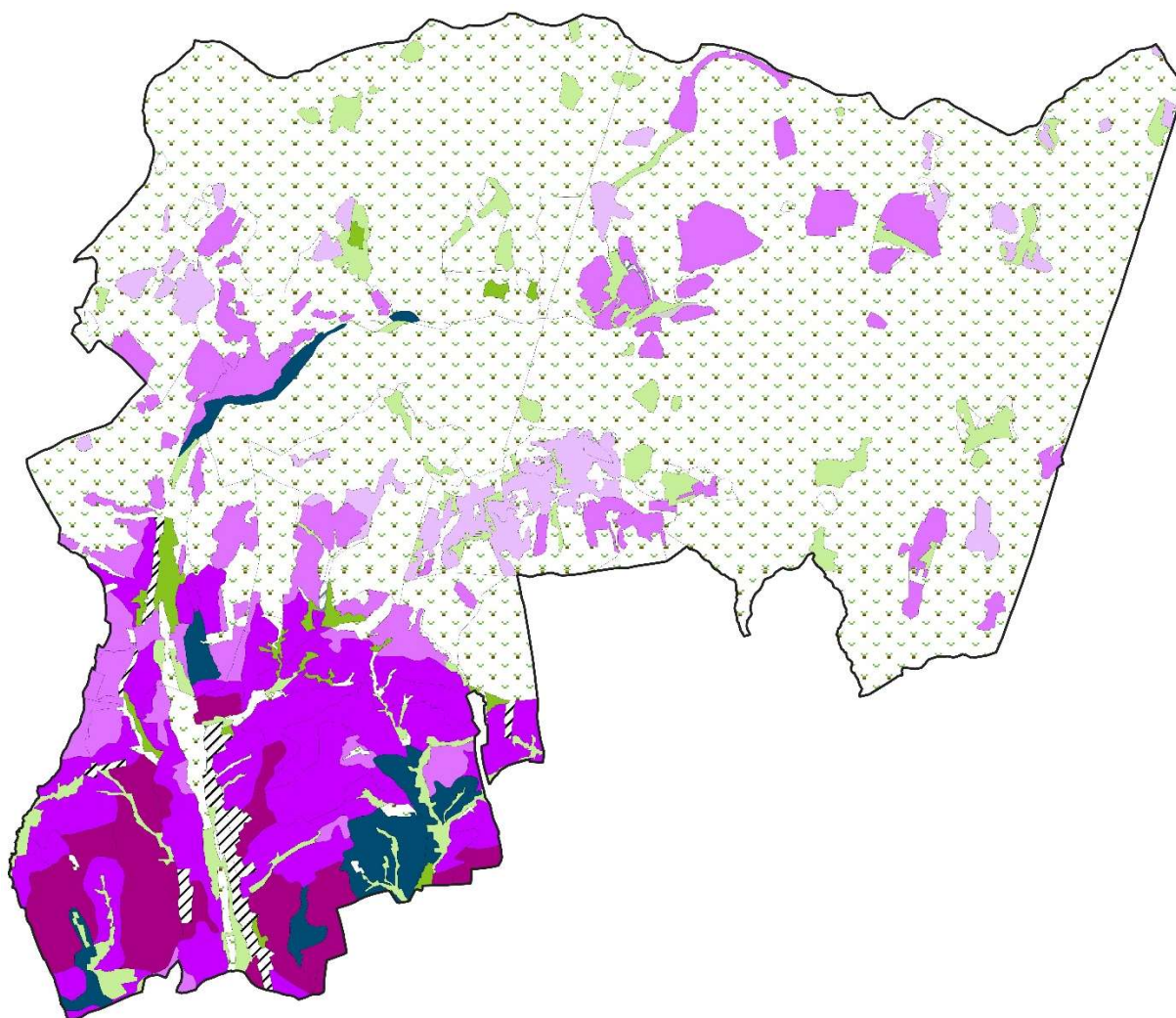
- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów;
- susza rolnicza – pojawia się, gdy z powodu braku odpowiedniej wilgotności gleby dostępnej dla roślin;
- susza hydrologiczna – tzw. niżówka hydrologiczna, przejawiająca się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach;
- susza hydrogeologiczna – to długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych.

Zgodnie z danymi dostępnymi na Hydroportalu większość gminy Łękawica posiada umiarkowane łączne zagrożenie suszą. Jedynie południowy fragment jest zagrożony słabo.

Zagrożenie suszą hydrogeologiczną kształtuje się tak samo jak zagrożenie łączne. W przypadku suszy hydrologicznej, północno-wschodni fragment gminy Łękawica jest zagrożony silnie, a pozostały teren umiarkowanie. Odwrotnie wygląda to w przypadku suszy atmosferycznej, gdzie to północno-wschodni kraniec gminy zagrożony jest umiarkowanie, a pozostały silnie. Zagrożenie suszą rolniczą na całym obszarze Łękawicy jest słabe.

Warunki glebowe i osuwiska

Na terenie powiatu żywieckiego dominują gleby wietrzeniowe fliszowe brunatne, a w dolinach występują płytkie mady, charakteryzujące się dużą zawartością materiałów szkieletowych. Gleby brunatne pochodzące z fliszu mają skład ciężkich i średnich glin, a czasem ilów. Pokrywa glebowa składa się głównie z górskich gleb brunatno-ziemnych, choć miejscowo występują także gleby biellicowe. Są one płytkie, gliniaste, słabo przepuszczalne, często kamieniste, ubogie w składniki odżywcze i kwaśne, co utrudnia ich uprawę. Ze względu na wysoką kwasowość, ich przydatność rolnicza jest ograniczona, ponieważ kwaśny odczyn utrudnia pobieranie składników pokarmowych, a zwiększa dostępność metali ciężkich.

Rysunek 8. Mapa glebowo-rolnicza gminy Łękawica.
Źródło: opracowanie własne

KONTURY_GLEBOWE

	1 - pszenney bardzo dobry
	2 - pszenney dobry
	3 - pszenney wadliwy
	4 - żytni bardzo dobry
	5 - żytni dobry
	6 - żytni słaby
	7 - żytni bardzo słaby
	8 - zbożowo-pastewny mocny
	9 - zbożowo-pastewny słaby
	10 - pszenney górski
	11 - zbożowy górski
	12 - owsiano-ziemniaczany górski
	13 - owsiano-pastewny górski
	14 - gleby orne przeznaczone pod użytki zielone
	GO - grunt orny (dotyczy województwa dolnośląskiego)
	1z - użytki zielone bardzo dobre i dobre
	2z - użytki zielone średnie
	3z - użytki zielone słabe i bardzo słabe
	TUZ - trwałe użytki zielone (dotyczy województwa dolnośląskiego)
	Tnk - teren nieklasyfikowany
	Ls - las
	Lz - zadrzewienie
	N - nieużytki rolnicze
	RN - gleby rolniczo nieprzydatne (pod zalesienie)
	Tz - tereny zabudowane
	W - wody
	WN - wody nieużytki
	brak kompleksu przydatności gleby

Rysunek 9. Legenda do mapy glebowo-rolniczej Polski.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Informacji Przestrzennej Powiatu żywieckiego

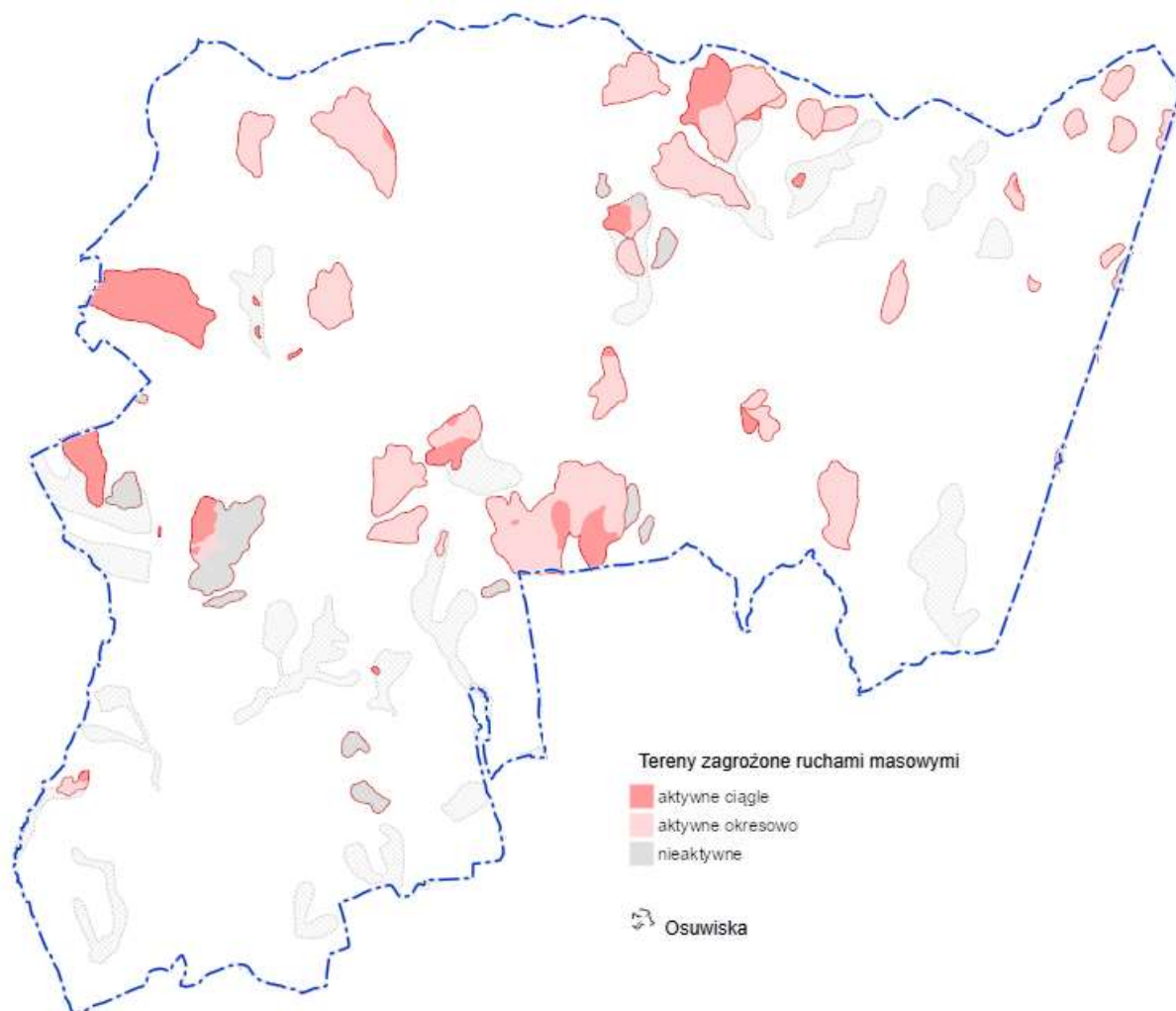
Na obszarze gminy występuje duże zróżnicowanie gleb pod względem przydatności rolniczej, co pozostaje w ścisłym związku z ukształtowaniem terenu, warunkami wodnymi oraz użytkowaniem gruntów. Znaczne powierzchnie północnej części gminy zajmują lasy oraz miejscowo użytki zielone średnie oraz słabe i bardzo słabe. Ich rozmieszczenie ma charakter rozproszony i często związane jest z lokalnymi obniżeniami terenu oraz warunkami wilgotnościowymi. Południowa część gminy to obszar najbardziej zróżnicowany i rolniczo aktywny. Występują tu głównie kompleksy górskie (pszenney górski, zbożowy górski, owsiano-ziemniaczany górski, owsiano-pastewny górski). Są to gleby średniej przydatności rolniczej, podatne na erozję i wymagające odpowiednich zabiegów agrotechnicznych.

W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku realizowany jest projekt System Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO). Jego celem jest identyfikacja i dokumentacja wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki prac prezentowane są na mapach topograficznych w skali 1:10 000 i stanowią istotne narzędzie w ocenie ryzyka osuwiskowego. Umożliwiają one ograniczenie szkód i strat związanych z rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie zabudowy mieszkaniowej i drogowej na obszarach aktywnych lub okresowo aktywnych ruchów masowych. Dla terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wymagane jest sporządzanie szczegółowych dokumentacji geologiczno–inżynierskich.

Zgodnie z art. 110a ustawy Prawo ochrony środowiska, starosta zobowiązany jest do prowadzenia obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz rejestru obejmującego te obszary. Rejestr tworzony jest w oparciu o bazę danych SOPO – Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te zjawiska. W 2020 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy przekazał „Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000 – powiat żywiecki, woj. śląskie”.

Obecnie powiat żywiecki prowadzi rejestr osuwisk obejmujący wszystkie gminy wchodzące w jego skład. Dokument ten jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Żywcu.

Obszary aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk powinny być co do zasady wyłączone z planowanej zabudowy.

Rysunek 10. Mapa zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Łękawica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Systemu Informacji Publicznej Powiatu żywieckiego

Klimat akustyczny

Jednym z kluczowych czynników kształtujących klimat akustyczny na terenie gminy jest hałas komunikacyjny, w szczególności hałas drogowy, rozumiany jako emisja dźwięku pochodząca od środków transportu. Hałas drogowy ma charakter liniowy, ciągły i obejmuje swoim oddziaływaniem coraz większe obszary. Z przeprowadzonych analiz wynika, że największą uciążliwość generują pojazdy samochodowe – zarówno osobowe, jak i ciężarowe oraz motocykle. Systematyczny wzrost liczby pojazdów na drogach w ostatnich latach powoduje zwiększenie emisji hałasu.

Przez teren gminy Łękawica nie przebiega żadna droga krajowa. Główne źródła hałasu drogowego to:

- droga wojewódzka nr 781,
- droga wojewódzka nr 946,
- drogi powiatowe,

- drogi gminne.

Na drogach wojewódzkich, powiatowych oraz na obiektach mostowych prowadzony jest coroczny monitoring stanu technicznego, stanowiący podstawę do planowania remontów i modernizacji. Najbardziej zdegradowane odcinki są sukcesywnie odnawiane w miarę dostępnych środków finansowych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach oraz Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu. Dodatkowo podejmowane są działania w zakresie modernizacji dróg gminnych oraz wprowadzania zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ograniczających możliwość lokalizacji nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych.

Na stan akustyczny gminy wpływa przede wszystkim układ komunikacyjny, natężenie i zatłoczenie ruchu, nakładanie się ruchu tranzytowego i lokalnego, a także lokalizacja zabudowy mieszkaniowej w pobliżu dróg. Szczególnie w sezonie letnim (ze względu na atrakcyjność turystyczną gminy) obciążenie sieci drogowej na terenie Łękawicy należy uznać za wysokie.

W 2021 roku Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, realizując obowiązki wynikające z art. 175 i 177 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.), przeprowadził okresowe pomiary poziomu hałasu w ramach Strategicznej Mapy Hałasu dróg wojewódzkich województwa śląskiego o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów. Badania te objęły także fragment DW946.

W 2022 r. opublikowano *Strategiczną mapę hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego*. Obejmowała ona swoim zakresem m.in. drogę 1413S Moszczanica – Gilowice – Ślemień – Lachowice, badano odcinek od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 946 Żywiec – Sucha Beskidzka w m. Żywiec do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1412S Łękawica – Rychwałd – Pewel Mała w m. Łękawica o długości 2 433 m. Przekroczenia L_{DWN} w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych, a przekroczenia L_N w zakresie 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.¹⁰

Na obszarze gminy Łękawica nie występują uciążliwości związane z hałasem kolejowym, ponieważ przez jej teren nie przebiegają linie kolejowe. Również oddziaływanie hałasu lotniczego jest pomijalne – najbliższe lotnisko sportowe zlokalizowane jest w Bielsku-Białej, a najbliższe porty lotnicze w Katowicach-Pyrzowicach oraz Krakowie-Balicach.

Skutecznym i naturalnym zabezpieczeniem przed nadmiernym rozprzestrzenianiem się hałasu jest roślinność. Stosowanie żywopłotów na granicach obiektów przemysłowych czy wzdłuż ciągów komunikacyjnych może pozwolić na znaczne obniżenie dyskomfortu ludzi przebywających w ich sąsiedztwie.

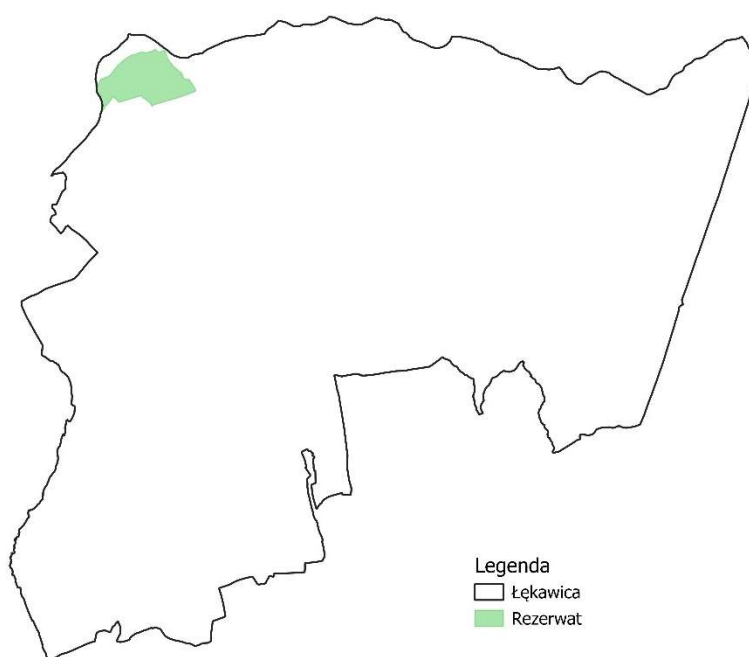
¹⁰ *Strategiczna mapa hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego*; 2022 r.

Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Łękawica spośród form ochrony przyrody występują:

1. Rezerwat przyrody Szeroka w Beskidzie Małym,
2. Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
3. Stanowisko Dokumentacyjne Zamczysko na Ściszków Groniu,
4. Obszar Natura 2000 Beskid Mały,
5. 2 pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody Szeroka w Beskidzie Małym został utworzony 14 marca 1960 r. Zajmuje on powierzchnię 49,15 [ha]. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu karpackiego lasu bukowego regla dolnego, naturalnego pochodzenia w Beskidzie Żywieckim. Rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania. Na terenie rezerwatu przyrody obowiązuje zakaz wstępu zgodnie z art. 15 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody.¹¹

Rysunek 11. Lokalizacja rezerwatu przyrody na terenie gminy Łękawica.
Źródło: opracowanie własne

Park Krajobrazowy Beskidu Małego o powierzchni 25 770,00 [ha] (dodatkowo powierzchnia otuliny wynosi 22 758,00 [ha]) został utworzony 11.07.1998 r. Na terenie Parku krajobrazowego obowiązuje Plan Ochrony uchwalony Uchwałą nr XVII/229/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla parku Krajobrazowego Beskidu

¹¹ slaskie.travel

Małego – część położona w województwie małopolskim uwzględniającego zakres planu dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023¹².

W celu zapewnienia warunków dla właściwych form ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno-naukowych, turystycznych i rekreacyjnych, na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie następujących ogólnych zasad i kierunków działania:

1.Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

2.Ochrona środowiska i krajobrazu przed:

- zakłóceniami stosunków wodnych,
- degradacją gleb i szaty roślinnej,
- zanieczyszczeniami powietrza,
- zakłóceniami harmonii w krajobrazie.

3.Czynna ochrona środowiska poprzez:

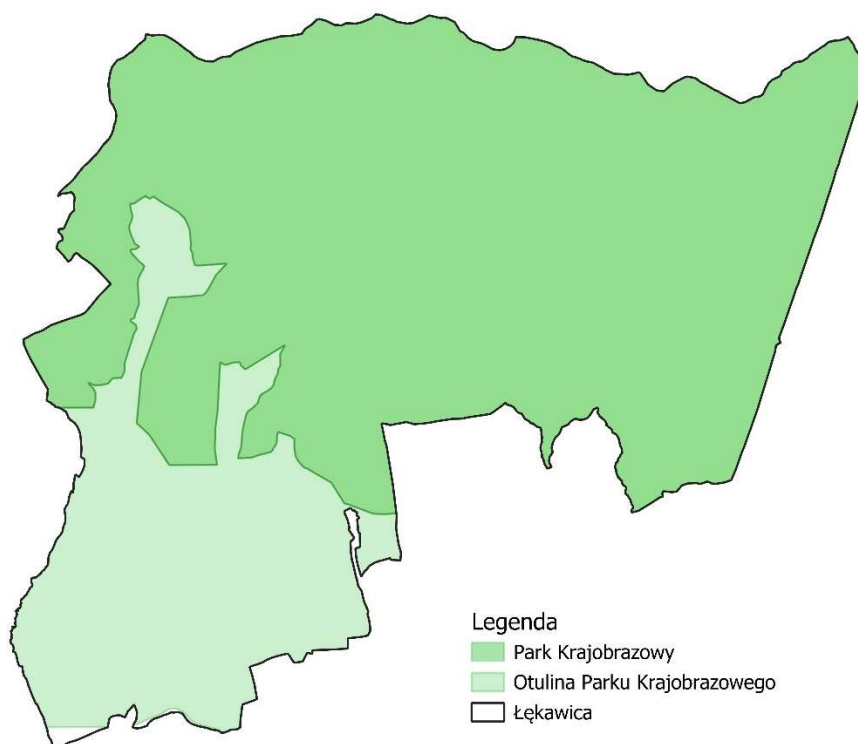
- likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska,
- prawidłową politykę przestrzenną,
- utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

4.Prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację celów wymienionych w § 1 rozporządzenia.

Na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego występują skrajnie zagrożone gatunki ichtiofauny, tj. węgorz europejski oraz piekielnica europejska, które ujęte zostały na Czerwonej Liście Zwierząt jako gatunek wysokiego ryzyka¹³.

¹²crfop.gdos.gov.pl

¹³zpkwm.pl

Rysunek 12. Położenie Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny na tle gminy Łękawica.
Źródło: opracowanie własne

Na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego i jego otuliny obowiązuje stosowanie zasad określonych w Rozporządzeniu nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz Rozporządzenia nr 23/98 zmieniającego Rozporządzenie w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Zgodnie z ww. Rozporządzeniem do czasu uzgodnienia Planów Ochrony Parków, wprowadza się obowiązek zasięgnięcia opinii Dyrektora Parku w sprawie zamierzeń inwestycyjnych na terenie Parku i otuliny, z wyłączeniem inwestycji mieszkalnych i inwentarskich na obszarach przeznaczonych pod budownictwo¹⁴.

Region geograficzny Beskidu Małego wchodzi w skład Ostoi beskidzkiej tj. jednej z Ostoi o randze międzynarodowej. Występują na jej terenie:

- Gatunki zagrożone w Europie (17 gatunków mchów i 4 gatunków wątrobowców),
- Gatunki zagrożone w Polsce (26 gatunków mchów, 8 gatunków wątrobowców oraz 2 gatunki glewików),
- 3 gatunki podlegające ochronie ścisłej,
- 36 gatunków podlegających ochronie częściowej.

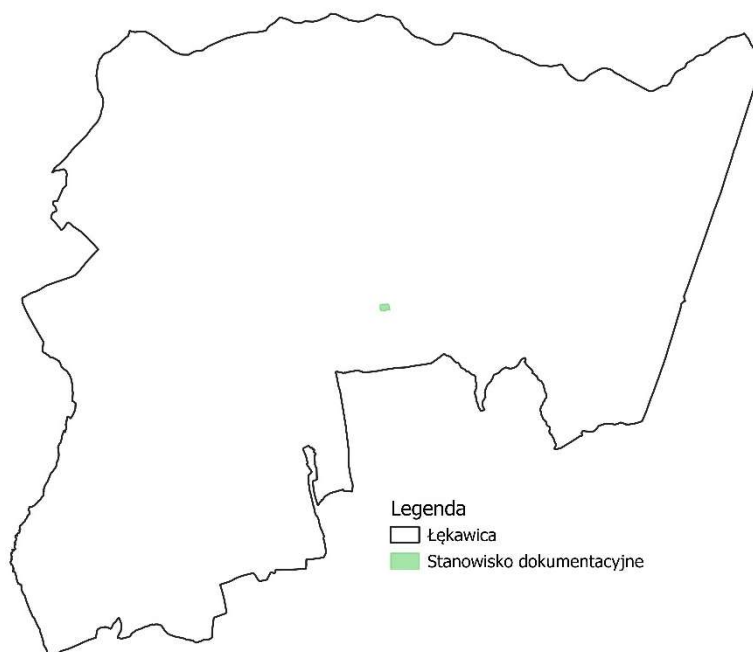
¹⁴ Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach

Położona w województwie śląskim część Beskidu Małego, objęta jest prawie w całości ochroną w postaci Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Prócz tego w obręb ostoi musi być włączony fragment doliny Soły i przedgórza Beskidu Małego (z miejscowościami Czaniec i Kobiernice) od północy i wschodu zamknięte granicą województwa śląskiego, zaś od zachodu – granicą miasta Bielsko-Biała. Na terenie tym stwierdzono 12 gatunków nietoperzy (w tym 11 na terenie parku krajobrazowego). Wśród nich najcenniejsze są 4 gatunki z Polskiej czerwonej księgi zwierząt (podkowiec mały, nocek orzęsiony, borowiaczek i mroczek pozłocisty) oraz 3 gatunki z Dyrektywy Siedliskowej (podkowiec mały, nocek duży i nocek orzęsiony).

Szczególnie cenna jest jedna z dwóch w kraju kolonii rozrodczych nocka orzęsionego – na strychu przedszkola w Czańcu (wraz z kolonią podkowca małego). Najcenniejszym zimowiskiem nietoperzy jest kompleks jaskiń Czarnych Działów, którym należałoby zapewnić większą ochronę, min. likwidując szlak turystyczny prowadzący do nich od zielonego szlaku. Beskid Mały jest potencjalną ostoją dużych drapieżników; na jego obszarze mogłaby żyć jedna wataha wilków i 3-4 rysie. Występuje tu również szereg cennych drobnych i średnich ssaków naziemnych: popielica, wiewiórka, borsuk oraz (w dolinie Soły koło Kobiernic) rzęsorek rzeczek, rzęsorek mniejszy i badylarka¹⁵.

Stanowisko Dokumentacyjne Zamczysko na Ściszków Groniu to formacja geologiczna – zapadlisko grzbietowe z wychodniami skalnymi, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin, o powierzchni 0,872 [ha]. Zostało utworzone 9 lipca 2009 r. Szczególnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych. Nadzór nad Stanowiskiem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Katowicach.

¹⁵ Opracowanie ekofizjograficzne dla Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

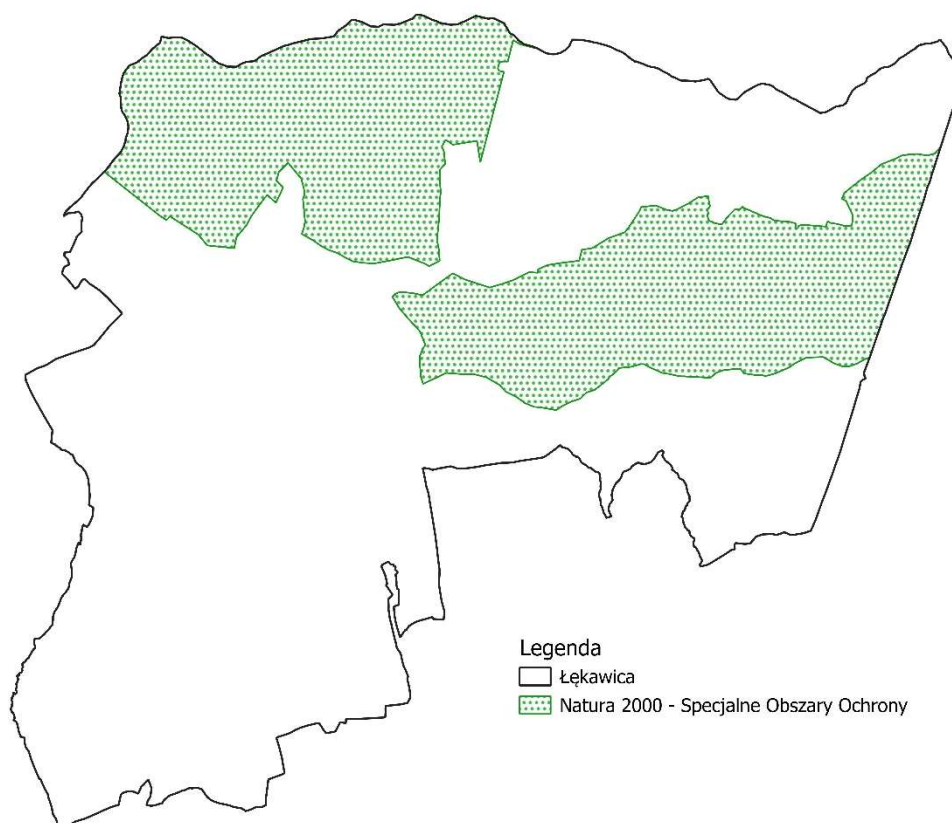
Rysunek 13. Lokalizacja stanowiska dokumentacyjnego na tle gminy Łękawica.
Źródło: opracowanie własne

Obszary Natura 2000¹⁶

Beskid Mały to specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 7 186,16 ha, który został wyznaczony w ramach Dyrektywy siedliskowej przez KE w dniu 13.02.2009 r., a w Polsce w dniu 28.05.2022 r. Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Mały (PLH240023) (Dz. U. z 2022 r. poz. 1016).

Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Stwierdzono tu występowanie 15 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z czego 10 uznano za przedmioty ochrony tego obszaru. Za najistotniejsze siedliska w obszarze należy uznać kwaśne i żyzne buczyny górskie, które tworzą największy i najlepiej wykształcony kompleks tego typu w Karpatach. Siedliska nieleśne porastają stosunkowo niewielki obszar, najliczniej reprezentowane są górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie. W obszarze stwierdzono też występowanie łącznie 12 gatunków zwierząt i roślin z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (10 jako przedmiot ochrony). Na podkreślenie zasługuje tu znaczenie obszaru jako ostoi dużych ssaków drapieżnych: wilka, rysia i niedźwiedzia.

¹⁶ crfop.gdos.gov.pl/

*Rysunek 14. Teren gminy Łękawica objęty obszarem Natura 2000.
Źródło: opracowanie własne*

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w dniu 20 grudnia 2022 r. ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. W jego ramach wyznaczono cele działań ochronnych, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Cele działań ochronnych wyznaczonych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 3 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (> 6 gatunków) na 2 stanowiskach oraz U1 (4-6 gatunków) na 3 stanowiskach.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak gatunków inwazyjnych) na 3 stanowiskach oraz U1 (pokrycie gat. inwazyjnych do 10% powierzchni siedliska) na 1 stanowisku
	Bogactwo gatunkowe	Utrzymanie oceny na poziomie FV(>25 gatunków /25m ²) na 1 stanowisku oraz U1 (10-25 gatunków /25m ²) na 4 stanowiskach.
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Poprawa oceny wskaźnika rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych z U2 na U1, to jest zmniejszenie pokrycia tych gatunków do przedziału 20-30% na co najmniej 4 stanowiskach
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie FV (pokrycie warstwy B<10-25 na 4 stanowiskach oraz U1 (10)25-(40)50% (w zależności od tego, jakie to gatunki) na 1 stanowisku
	Eutrofizacja	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak oznak, ew. przyczyną wzrostu żyzności siedliska jest wyłącznie naturalna sukcesja, a pokrycie gatunków nitrofilnych nieznaczące) na 5 stanowiskach.
6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) nie sformułowano celów działań ochronnych. Badania terenowe, prowadzone na potrzeby opracowania PZO w zakresie rozpoznania półnaturalnych siedlisk przyrodniczych (Matuszek-Nejfeld M., Nejfeld P. 2016), nie potwierdziły występowania fitocenoz reprezentujących siedlisko przyrodnicze 6510 w aktualnych granicach obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Występujące obszary reglowe łąki mietlicowo-mietlicowe (<i>Gladiolo-Agrostietumcapillaris</i> , kiedyś zaliczane były do siedliska przyrodniczego - 6510 (co było podstawą do wprowadzenia w SDF jako przedmiot ochrony).	
6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono Trisetion</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 70 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (> 5 gatunków) na 2 stanowiskach oraz U1 (3-5 gatunków) na 4 stanowiskach.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak lub pojedyncze osobniki gatunków o niskim stopniu inwazyjności) na 7 stanowiskach.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny na poziomie FV (współpanują gatunki typowo łąkowe i płaty siedliska bogate gatunkowo) na 5 stanowiskach oraz U1 (stan pośredni pomiędzy FV i U2, tj. wśród dominantów obecne są gatunki ekspansywne lub ekologicznie obce dla siedliska i siedlisko skrajnie ubogie w gatunki) na 2 stanowiskach.
	Rodzime gatunki ekspansywnych roślin zielnych	Poprawa oceny wskaźnika z U2 na U1 to jest zmniejszenie pokrycia tych gatunków do poziomu <10% na 2 stanowiskach
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Poprawa oceny wskaźnika z U2 na U1 (łączne pokrycie 1–5%) na 2 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Zachowanie strefy ekotonowej	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak ekotonu lub brak w ekotonie gatunków ekspansywnych) na co najmniej 4 stanowiskach
	Martwa materia organiczna	Martwa materia organiczna Utrzymanie oceny wskaźnika FV (<2 cm) na 3 stanowiskach oraz U1 (2-5 cm) na 4 stanowiskach z taką oceną
7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni 1,01 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny na poziomie U1 (4-8 gatunków charakterystycznych lub pokrycie 20-50% na co najmniej 3 stanowiskach.
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	Utrzymanie oceny FV (80-100%) na wszystkich (5) stanowiskach.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny FV (dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska lub brak dominanta lecz przeważają gatunki charakterystyczne) na 1 stanowisku z taką oceną.
	Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie oceny FV (całkowite pokrycie mchów – ponad 50%; mchy brunatne zajmują ponad 70% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gat. mchów) na 1 stanowisku z taką oceną.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak gat. inwazyjnych) na wszystkich (5) stanowiskach.
	Rodzime gatunki ekspansywnych roślin zielnych	Poprawa oceny wskaźnika ekspansywne gatunki roślin zielnych z U2 na U1 (udział mniejszy niż 5%) na co najmniej 3 stanowiskach.
	Zakres pH	Zakres pH Utrzymanie oceny wskaźnika FV (powyżej 7) oraz U1 (6-7), na wszystkich stanowiskach z taką oceną.
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Poprawa wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew z U1 na FV (występowanie pojedynczych krzewów i podrostów lub ich brak) na 2 stanowiskach.
	Stopień uwodnienia	Utrzymanie oceny wskaźnika stopień uwodnienia FV (poziom wody mierzony w piezometrze 2-10 cm powyżej lub 0-10 cm poniżej powierzchni torfowiska), na 4 stanowiskach, za wyjątkiem możliwych spadków poziomów wód związanych z procesami naturalnymi.
	Pozyskanie torfu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak pozyskania torfu) na wszystkich (5) stanowiskach.
Melioracje odwadniające	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak sieci rowów i kanałów odwadniających) oraz U1 (sieć rowów melioracyjnych w niewielkim stopniu oddziałuje na warunki wodne torfowiska) na 2 stanowiskach z taką oceną.	
8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Adnrosacionvandelii</i>	Ogólny cel ochrony	Rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych.
	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie obecnej powierzchni jaskiń (FV) - wielkość jaskiń nie ulegnie zmniejszeniu w porównaniu ze stanem podstawowym.
	Stopień zabezpieczenia obiektu przed penetracją ludzką	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (schronienie jest zabezpieczone lub częstość penetracji jest bardzo niska) na 3 stanowiskach oraz U1 (dostęp ludzi do wnętrza jaskini jest utrudniony, presja jest niewielka), na 2 stanowiskach z taką oceną
	Efekty antropopresji i zanieczyszczenie siedliska	Poprawa wskaźnika z U2 na U1 (obiekt pozbawiony materii antropologicznej oraz brak istotnych śladów ingerencji człowieka) w 2 obiektach jaskiniowych: Wietrzna Dziura w Magurce i Jaskinia Komonieckiego.
	Obecność bezkręgowej fauny naściennej w partiach przyotworowych jaskini	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak zmian w tym zakresie w stosunku do stanu wyjściowego) na wszystkich (5) stanowiskach.
9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska (FV) na powierzchni co najmniej 2100 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie wskaźnika FV (typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego) na 7 stanowiskach oraz U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona, zubożała z udziałem gatunków synantropijnych lub nitrofilnych poniżej 5% pokrycia) na 7 stanowiskach.
	Skład drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (drzewostan jedno- lub wielogatunkowy z dominującym udziałem buka, bez gatunków obcych ekologicznie i/lub geograficznie) na 13 stanowiskach z taką oceną oraz utrzymanie wskaźnika U1 (drzewostan o zaburzonych stosunkach ilościowych jednak z udziałem gatunków mogących występować w siedlisku) na 1 stanowisku
	Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków obcych o charakterze inwazyjnym) na wszystkich stanowiskach (14).
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie), na co najmniej 5 stanowiskach.
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (zróżnicowana; drzewostan różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarcie, zawsze z grupami i kępami starych drzew) na 4 stanowiskach oraz U1 (jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcie) na 10 stanowiskach z taką oceną.
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (>10% udział drzew starszych niż 100 lat), co najmniej na 3 stanowiskach
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (obecne, wypełniające dogodnie do odnowienia miejsca, w szczególności naturalne luki i prześwietlenia, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu) na 11 stanowiskach oraz U1 (obecne, lecz mało intensywne, słabo reagujące na luki i prześwietlenia, lub na działania gospodarcze mające spowodować odnowienie) na 3 stanowiskach z taką oceną.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika FV (gatunki obce w drzewostanie <5% udziału powierzchniowego tj. najwyżej miejscami lub pojedynczo i nie odnawiające się) na 11 stanowiskach.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m ³ /ha) na wszystkich (11) stanowiskach z oceną U2.	

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Martwe wielkowymiarowe drewno	Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 8 stanowiskach z oceną U2.
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie wskaźnika FV (brak zniekształceń) na 8 stanowiskach oraz poprawa z U1 i U2 na FV (brak zniekształceń) na 6 stanowiskach z takimi ocenami.
	Mikrosiedliska leśne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa wskaźnika mikrosiedliska leśne z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 10 stanowiskach z oceną U2.
9130 żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati Fagenion</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska (FV) na powierzchni co najmniej 1600 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie oceny wskaźnika charakterystyczna kombinacja florystyczna co najmniej U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona, w stosunku do typowej kombinacji wykształcającej się lokalnie w naturalnych buczynach, budowana wprawdzie w większości przez gatunki typowe dla buczyn, lecz z wyraźnie zaznaczoną obecnością gatunków obcych ekologicznie; także skład uproszczony, kadłubowy, nawet przy braku gatunków ekologicznie obcych) na 12 stanowiskach.
	Skład drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (gatunki obce ekologicznie buczynom stanowią <15% drzewostanu – co najwyżej 1). Drzewostan zdominowany (>50%) przez gatunki buczynowe) na 12 stanowiskach z taką oceną.
	Ekspansywne gatunki rodzime	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie) na co najmniej 4 stanowiskach
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (zróżnicowana; drzewostan różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarcie, zawsze z grupami i kępami starych drzew) na 3 stanowiskach oraz U1 (jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcie) na 8 stanowiskach z taką oceną
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (>10% udział drzew starszych niż 100 lat) na 3 stanowiskach.
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (obecne, wypełniające dogodne do odnowienia miejsca, w szczególności naturalne luki i prześwietlenia, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu) na 9 stanowiskach oraz U1 (obecne, lecz mało intensywne, słabo reagujące na luki i prześwietlenia, lub na działania gospodarcze mające spowodować odnowienie) na 3 stanowiskach
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika FV (gatunki obce w drzewostanie)
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków obcych o charakterze inwazyjnym) na 9 stanowiskach z taką oceną.
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m ³ /ha) na 7 stanowiskach.
	Martwe wielkowymiarowe drewno	Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 8 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Mikrosiedliska leśne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa wskaźnika mikrosiedliska leśne z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 11 stanowiskach.
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie wskaźnika FV na 7 stanowiskach oraz poprawa z U1 na FV (brak zniekształceń) na 5 stanowiskach.
9170 łąki i łąki środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 1,15 ha powierzchni siedliska, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie wskaźnika U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie) na 1 występującym w obszarze stanowisku.
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków inwazyjnych) na 1 stanowisku.
	Martwe drewno (łączne zasoby)	Poprawa wskaźnika martwe drewno (łączne zasoby) z U2 na U1 (10-20 m ³ /ha) na 1 stanowisku.
	Martwe wielkowiekowe drewno	Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowiekowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 1 stanowisku
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa wskaźnika mikrosiedliska z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 1 stanowisku.
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie wskaźnika FV (struktura zróżnicowana, >50% powierzchni pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia) na 1 stanowisku.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika FV (udział gat. obcych <1% i nie odnawiające się) na 1 stanowisku.
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (obfite, w lukach i prześwietleniach, brak pod okapem drzewostanu, ślady zgrzyzania nieliczne) na 1 stanowisku.
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Poprawa wskaźnika z U1 na FV (brak przekształceń), na 1 stanowisku.	
9180 łąki i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilioplathyphyllis</i> <i>Acerionpseudoplatani</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska 2,45 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (>5 gatunków charakterystycznych dla warunków lokalnych, w tym min. 2 w drzewostanie) na 2 stanowiskach oraz U1 (2-5 gatunków charakterystycznych) na 3 stanowiskach z taką oceną.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak) na 4 stanowiskach oraz U1 (pojedyncze osobniki, 1-2 gatunków) na 1 stanowisku.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (możliwe występowanie gatunków: przytulia wonna <i>Galium odoratum</i> , szczyr trwały <i>Mercurialis perennis</i> , gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i>); sporadyczny udział gatunków porębowych i inwazyjnych) na 3 stanowiskach oraz U1 (ponad 30% powierzchni runa zajęte przez gatunki porębowe (jeżyna <i>Rubus sp.</i> , trzcinnik <i>Calamagrostis sp.</i> i inne) na 2 stanowiskach.
	Gatunki ziołoroślne i nitrofilne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (pożądany stały udział gatunków takich jak czosnaczek pospolity <i>Alliaria petiolata</i> , bodziszek cuchnący <i>Geranium robertianum</i> , pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> , kuklik pospolity <i>Geum urbanum</i> .) na 3 stanowiskach oraz U1 (gatunki nitrofilne pojedynczo) na 2 stanowiskach.
	Struktura drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (drzewostan zróżnicowany pod względem wysokości i pierśnicy drzew) na 5 stanowiskach.
	Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (występują wszystkie warstwy roślinności; warstwa mchów może być bardzo uboga) na 3 stanowiskach.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak gatunków obcych) oraz U1 (1 gatunek obcy ekologicznie, pojedyncze drzewa) na 5 stanowiskach.
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźników FV (obecne odnowienie różnowiekowe, min. 3 gatunki) na 2 stanowiskach oraz U1 (obecne odnowienie jedno- lub różnowiekowe, nie więcej niż 2 gatunki) na 1 stanowisku.
	Przekształcenia związane z użytkowaniem	Poprawa wskaźnika z U1 na FV (brak przekształceń związanych z użytkowaniem) na 3 stanowiskach oraz utrzymanie wskaźnika FV na 2 stanowiskach.
9410 górskie bory świerkowe (<i>Piceionabetis</i> część - zbiorowiska górskie)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie w obszarze siedliska, na powierzchni co najmniej 100 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów
	Typowe gatunki roślin	Utrzymanie oceny wskaźnika typowe gatunki roślin nie mniej niż U1 (wśród gatunków o ilościowości 2 i więcej, występuje jeden gatunek, który nie jest typowy dla tego siedliska przyrodniczego) na 5 stanowiskach.
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak gatunków obcych) na 5 stanowiskach.
	Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	Utrzymanie oceny wskaźnika nie mniej niż U1 (udział podwyższony, lecz nie bardzo ekspansywne) na 5 stanowiskach.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak gatunków obcych) na 5 stanowiskach.
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak innych zniekształceń) na 4 stanowiskach.
	Martwe drewno (łączne zasoby)	Utrzymanie oceny wskaźnika martwe drewno (łączne zasoby) FV (>20 m ³ /ha) na 3 stanowiskach oraz U1 (10-20 m ³ /ha) na 2 stanowiskach z taką oceną.
	Martwe drewno wielkowymiarowe	Utrzymanie oceny wskaźnika martwe drewno (wielkowymiarowe) FV (> 5szt./ha) na 2 stanowiskach oraz U1 (3-5 szt./ha) na 3 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (występuje obficie, reagujące na luki i prześwietlenia) na 4 stanowiskach oraz U1 (pokrycie odnowienia niewielkie) na 1 stanowisku.
	Obecność kornika - posusz czynny	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 - pojedyncze drzewa na 5 stanowiskach.
1381 widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan ochrony gatunku rozumiany poprzez utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia darni	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika powierzchnia darni – FV (>1m ²).
	Liczba darni	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika liczba darni FV (>10, o pow. co najmniej 0,01 m ²).
	Typ rozmieszczenia	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (skupiskowy, duże skupiska).
	Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (brak oznak zniszczenia).
	Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (duża, kilkunastokrotnie przewyższająca zajęte siedlisko).
	Powierzchnia zajętego siedliska	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (> 0,5 ha).
	Ocienienie	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (75-100%).
	Gatunki ekspansywne	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika gatunki ekspansywne FV (<40%).
	Gatunki obce inwazyjne	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (brak).
1352 wilk <i>Canis lupus</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie U1 (1,5-2,5 osobników/100 km ²).
	Liczba watah	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika liczba watah U1 (0,3 - 0,5 watahy/100 km ²).
	Lesistość	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika lesistość FV (> 40%).
	Fragmentacja siedliska	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika fragmentacja siedliska FV (
	Dostępność bazy pokarmowej	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika dostępność bazy pokarmowej FV (>100 kg/km ²).
	Zagęszczenie dróg	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie dróg FV
	Stopień izolacji siedlisk	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika stopień izolacji siedlisk U1 (słabe, przerywane połączenia z innymi obszarami zasiedlonymi przez populację wilka).
1361 ryś <i>Lynx lynx</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie w obszarze aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie U1 (1-2 osobników/100 km ²).
	Lesistość	Utrzymanie w obszarze aktualnej oceny wskaźnika lesistość FV (> 40%).

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Fragmentacja siedliska	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika fragmentacja siedliska FV
	Zagęszczenie dróg	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie dróg FV
	Stopień izolacji siedlisk	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika stopień izolacji siedlisk U1 (słabe, przerywane połączenia z innymi obszarami zasiedlonymi przez populacje rysia).
1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie populacji (aktywność gatunku) U1 (0,6-1,9 stwierdzeń/10 km).
	Baza pokarmowa	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika baza pokarmowa FV (0,50-0,80), z uwzględnieniem biomasy ryb, zróżnicowania gatunkowego ichtiofauny, miejsc rozrodu płazów oraz naturalności koryta rzeki
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika udział siedliska kluczowego dla gatunku U1 (0,50-0,65).
1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Powierzchnia i zasobność pokarmowa kompleksu leśnego	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (suma jednostek równowartych 1 ha lasów liściastych lub 38 ha lasów iglastych i mieszanych osiąga wartości powyżej 1 100).
	Powierzchnia i struktura starodrzewów	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (suma jednostek równowartych 1 ha lasów liściastych lub 5 ha lasów iglastych i mieszanych w wieku powyżej 80 osiąga wartości w zakresie 40-1 000).
	Liczba drzew obumierających i martwych	Poprawa wskaźnika liczba drzew obumierających i martwych na U1 (w przedziale 1-3 szt./1 600 m ²).
	Grubość drzew zapewniających potencjalne kryjówkiienne	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (mediana w przedziale 40-60 cm).
	Zwarcie podszytu liściastego	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (mediana 30-50%)
	Zwarcie okapu w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (20-60%).
1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> 1321 nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan ochrony nietoperzy: podkowca małego, nocka orzęsionego i nocka dużego w obszarze. Za referencyjny stan ochrony nietoperzy w obszarze, należy uznać obecny stan ochrony (U2), który w obecnych granicach obszaru Beskid Mały PLH240023 nie może ulec poprawie z powodu braku odpowiednich schronień zimowych oraz kolonii rozrodczych.
1193 kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan ochrony gatunku rozumiany poprzez utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników
	Liczba wszystkich zbiorników	Poprawa wskaźnika liczba wszystkich zbiorników na FV (liczba wszystkich zbiorników nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego monitoringu).

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Liczba zbiorników stałych	Utrzymanie wskaźnika liczba zbiorników stałych FV (nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego cyklu monitoringu).
	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	Utrzymanie liczby zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku (wartość nie mniejsza niż wartość referencyjna tj. 2 zbiorniki).
	Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	Utrzymanie liczby zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku (wartość nie mniejsza niż wartość referencyjna tj. 3 zbiorniki).
2001 traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i>	Ogólny cel ochrony	Uzupełnienie wiedzy w zakresie występowania gatunku w obszarze.

źródło: Załącznik nr 4 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 20 grudnia 2022 r.

Na obszarze Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 stwierdzono występowanie następujących gatunków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG:

1. 1193 Kumak górski *Bombina variegata* – populacja osiadła,
2. 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* – populacja osiadła,
3. 1352 Wilk szary *Canis lupus* – populacja osiadła, od 5 do 6 osobników,
4. 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride* – populacja osiadła,
5. 1355 Wydra europejska *Lutra lutra* – populacja osiadła, od 1 do 4 osobników,
6. 1361 Ryś euroazjatycki *Lynx lynx* – populacja osiadła, od 4 do 5 osobników,
7. 1323 Nocek Beschteina *Myotis bechsteinii* – populacja osiadła,
8. 1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus* – populacja osiadła,
9. 1324 Nocek duży *Myotis myotis* – populacja zimująca,
10. 1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros* – populacja osiadła,
11. 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni* – populacja osiadła,
12. 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* – populacja przelotna, 1 osobnik¹⁷.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt określa m.in. zakazy w stosunku do gatunków chronionych, tj.:

§ 6.1. W stosunku do dziko wstępujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1-478 i 480-592 w załączniku nr 1 do Rozporządzenia oraz w lp. 1-210 w załączniku nr 2 do Rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostroi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;

¹⁷ Natura 2000 – Standardowy formularz danych – PLH240023 Beskid Mały

- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do Rozporządzenia wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

3. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (2) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

4. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (3) w załączniku nr 1 do Rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

§ 7. W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1-478, 480-494, 496, 497 i 499-592 w załączniku nr 1 do Rozporządzenia oraz w lp. 1-101 i 104-210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

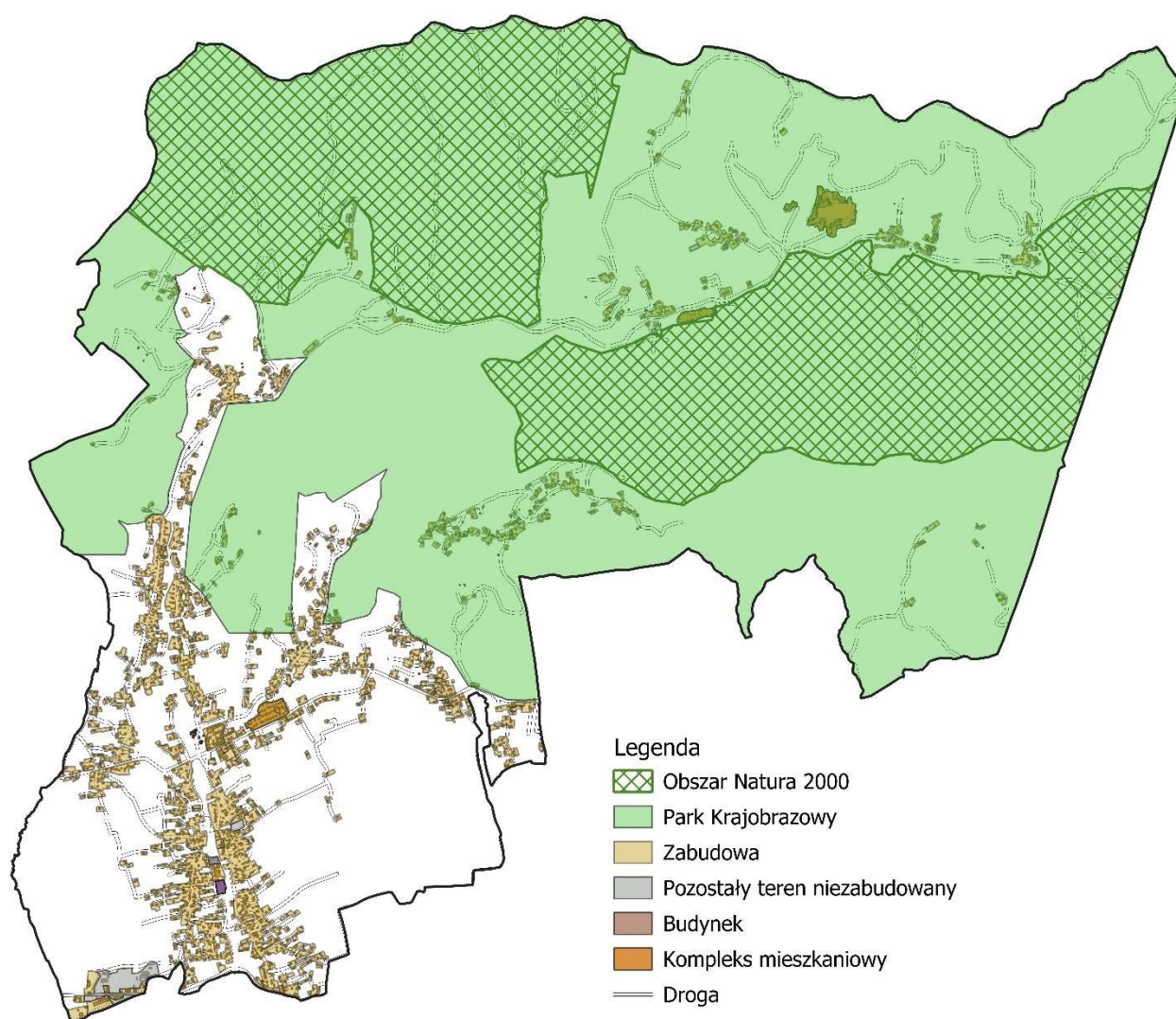
- 1) umyślnego zabijania;
- 2) transportu;
- 3) chowu;
- 4) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 5) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 7) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

§ 8.1. W stosunku do dziko występujących ptaków należących do gatunków, o których mowa w lp. 479 w załączniku nr 1 do Rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj;
- 4) transportu;
- 5) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd;
- 7) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków;
- 8) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu był wychowu młodych.

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w lp. 211 w załączniku nr 2 do Rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) transportu;
- 2) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 3) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków.

Rysunek 15. Obszar Natura 2000 i Park Krajobrazowy w korelacji z terenami zurbanizowanymi gminy Łękawica.

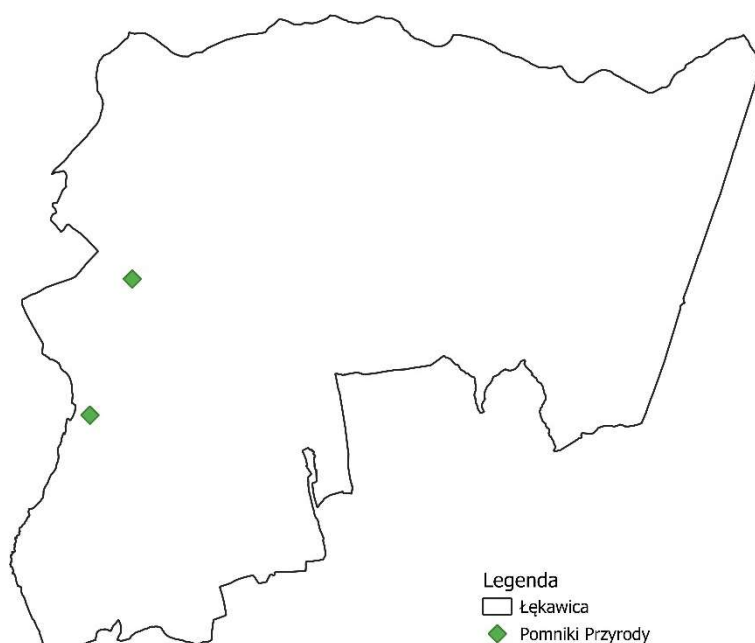
Źródło: opracowanie własne

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Łękawica występują dwa drzewa uznane za pomniki przyrody.

1. Jesion wyniosły – *Fraxinus excelsior*

- a. Typ: jednoobiektowy
 - b. Wysokość: 24 [m],
 - c. Pierśnica: 83 [cm],
 - d. Obwód: 216 [cm],
 - e. Ustanowiono: 31.07.1968 r.;
2. Dąb szypułkowy – *Quercus robur*
- a. Typ: jednoobiektowy,
 - b. Wysokość: 28 [m],
 - c. Pierśnica: 125 [cm],
 - d. Obwód: 393 [cm],
 - e. Ustanowiono: 31.07.1968 r.

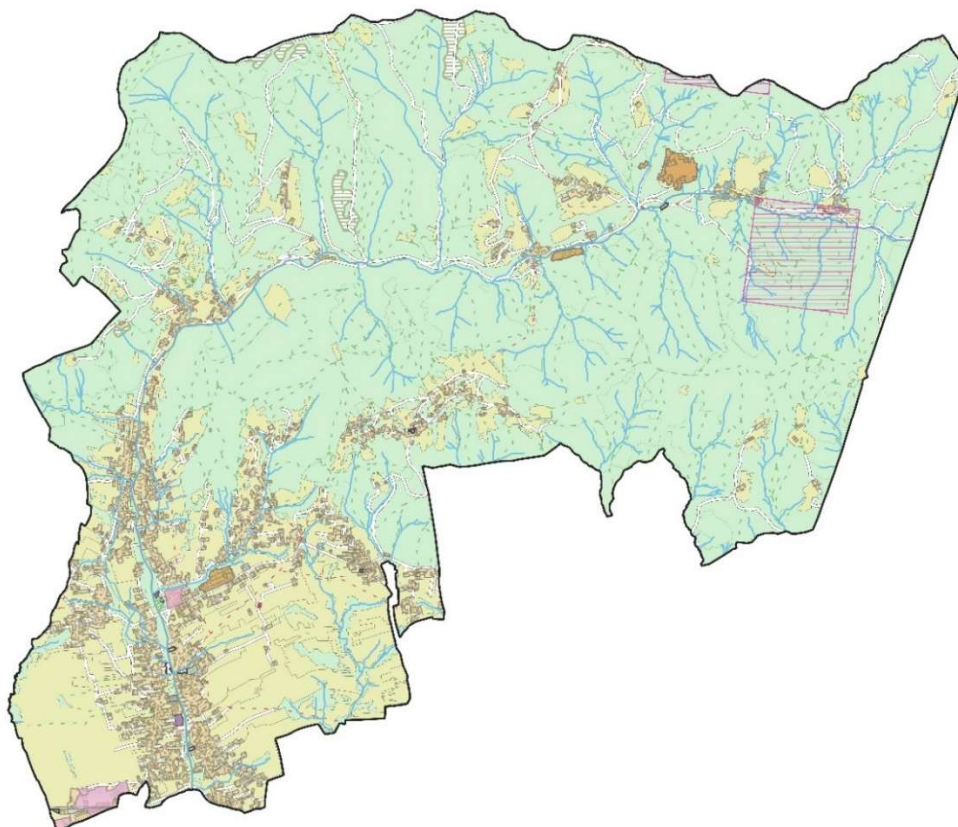

Rysunek 16. Rozmieszczenie pomników przyrody na terenie gminy Łękawica.
Źródło: opracowanie własne

Zmiany wprowadzane przez POG nie zakłócają postanowień ochrony zasobów przyrodniczych.

Stanowiska i siedliska

Zgodnie z danymi GDOŚ na północy i północnym-wschodzie gminy zidentyfikowano stanowisko 9768 z występowaniem gatunku Haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*).

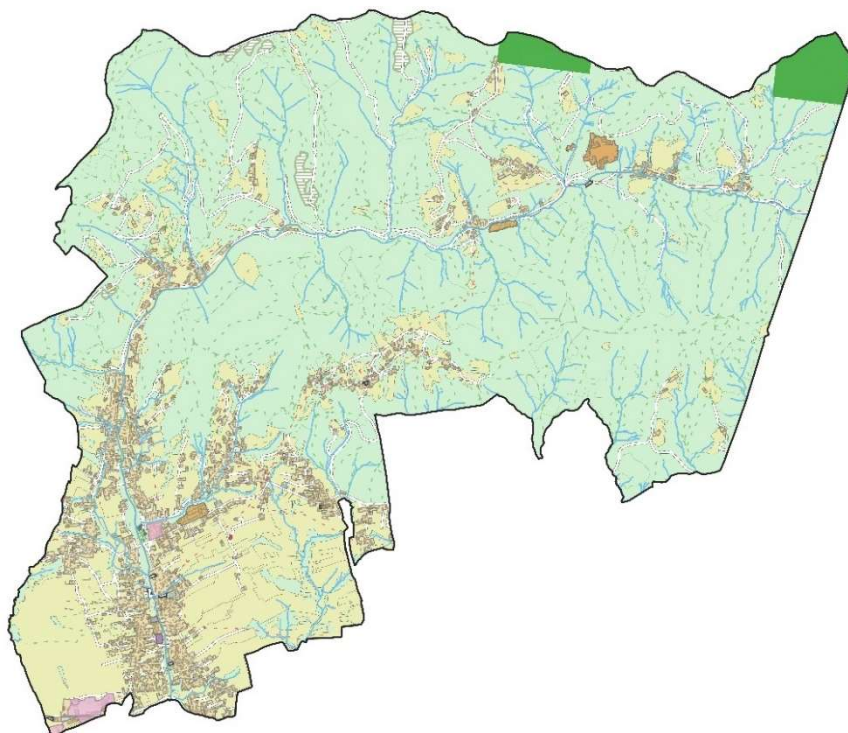

Rysunek 17. Stanowiska mchów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

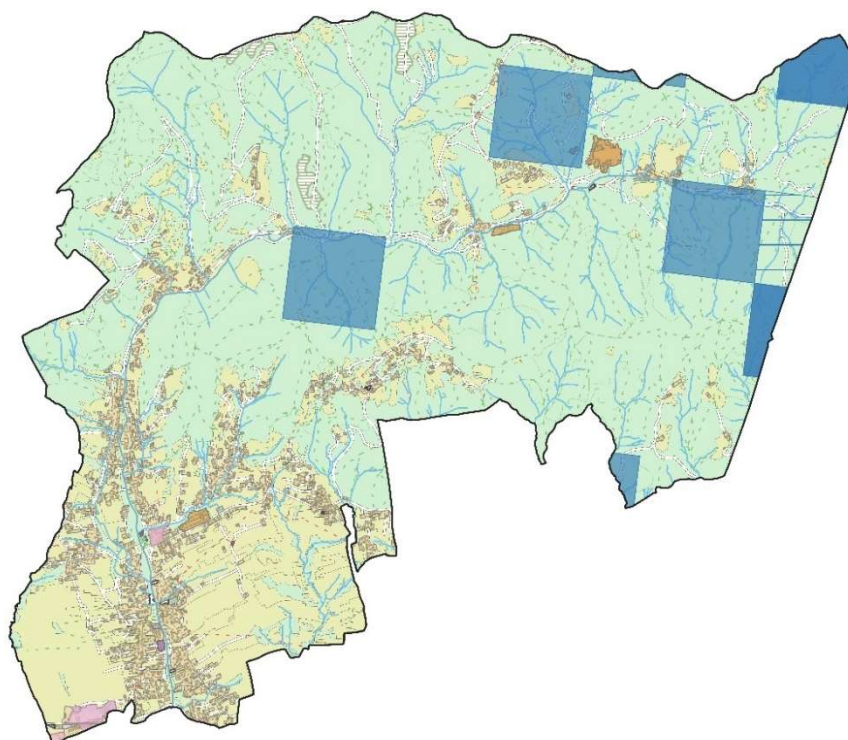
Na północno-wschodnim skraju gminy udokumentowano 8 stanowisk roślin naczyniowych:

1. 58454 – Ukwap dwupienny (*Antennaria dioica*),
2. 58442 – Mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*),
3. 58440 – Dziewięsił bezłodygowy (*Carlina acaulis*),
4. 58439 – Mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*),
5. 58437 – Goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*),
6. 58436 - Dziewięsił bezłodygowy (*Carlina acaulis*),
7. 58435 - Mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*),
8. 57993 – Paprotnica krucha (*Cystopteris fragilis*).

Rysunek 18. Występowanie roślin naczyniowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Rysunek 19. Stanowiska i siedliska płazów.

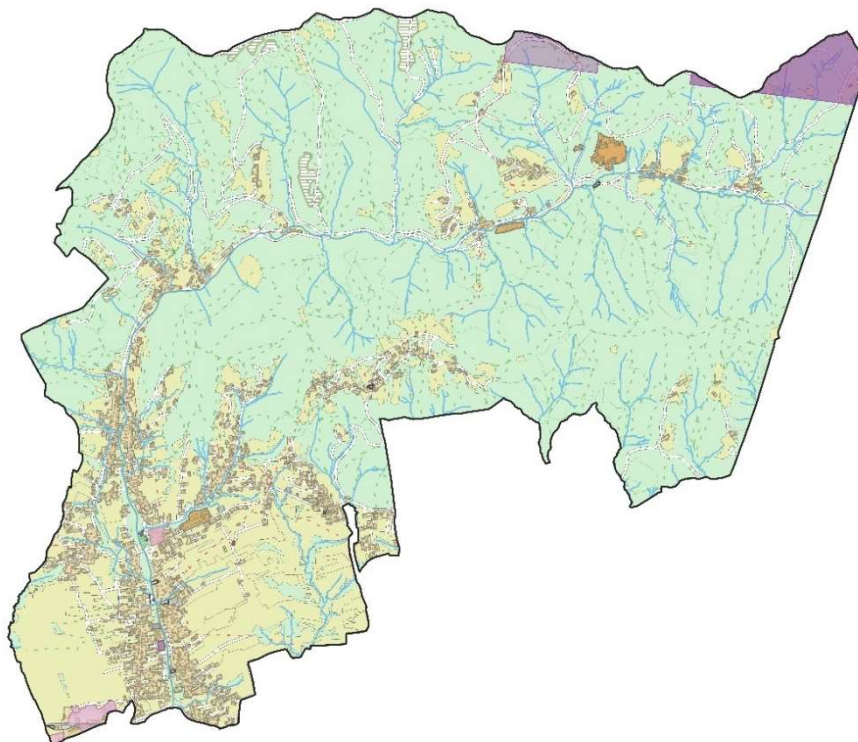
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Na terenie gminy Łękawica, w jej północnej oraz północno-wschodniej części wyznaczono występowanie stanowisk następujących płazów:

1. Traszka karpacka (*Triturus mantarndoni*),

2. Kumak górski (*Bombina variegata*),
3. Salamandra plamista (*Salamandra salamandra*).

Kolorem niebieskim, zakreskowanym, (wschodnia granica gminy) oznaczono siedlisko ID 918 żaby trawnej (*Rana temporaria*).

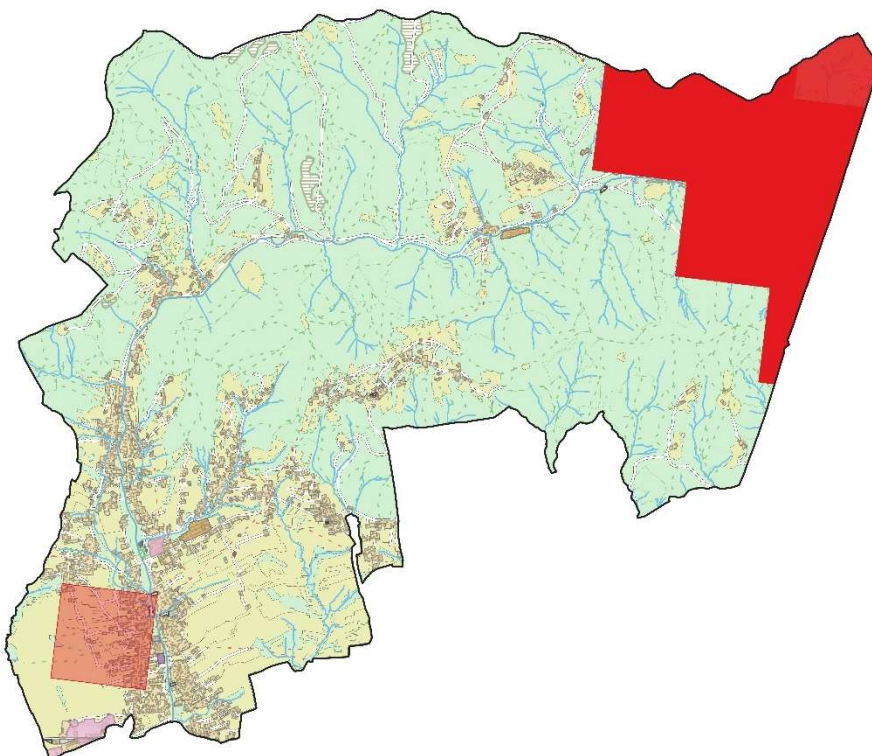
Rysunek 20. Stanowiska gadów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Na północnej granicy gminy udokumentowano stanowiska ID 5525 oraz 5526 Padalca zwyczajnego (*Anguis fragilis*), 5540 Jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*), a także 5608 i 5527 Jaszczurki żyworodnej (*Lacerta vivipara*).

W miejscowości Łękawica udokumentowano stanowisko ID 593032 jednej pary Bociana białego (*Ciconia ciconia*). Na północno-wschodniej zidentyfikowano łącznie 64 stanowisk następujących gatunków ptaków: zięba zwyczajna (*Fringilla coelebs*), kapturka (*Sylvia atricapilla*), paszkot (*Turdus viscivorus*), kos (*Turdus merula*), trznadel zwyczajny (*Emberiza citrinella*), piegża (*Sylvia curruca*), pierwiosnek (*Phylloscopus collybita*), sosnówka (*Periparus ater*), pokrzywnica (płochacz) (*Prunella modularis*), kukułka zwyczajna (*Cuculus canorus*), bogatka (*Parus major*), rudzik zwyczajny (*Erithacus rubecula*), świstunka leśna (*Phylloscopus sibilatrix*), zniczek (*Regulus ignicapilla*), myszołów zwyczajny (*Buteo buteo*), krzyżodziób świerkowy (*Loxia curvirostra*), jarząbek zwyczajny (*Bonasa bonasia*), wróbel zwyczajny (*Passer domesticus*), szpak zwyczajny (*Sturnus vulgaris*), sójka zwyczajna (*Garrulus*

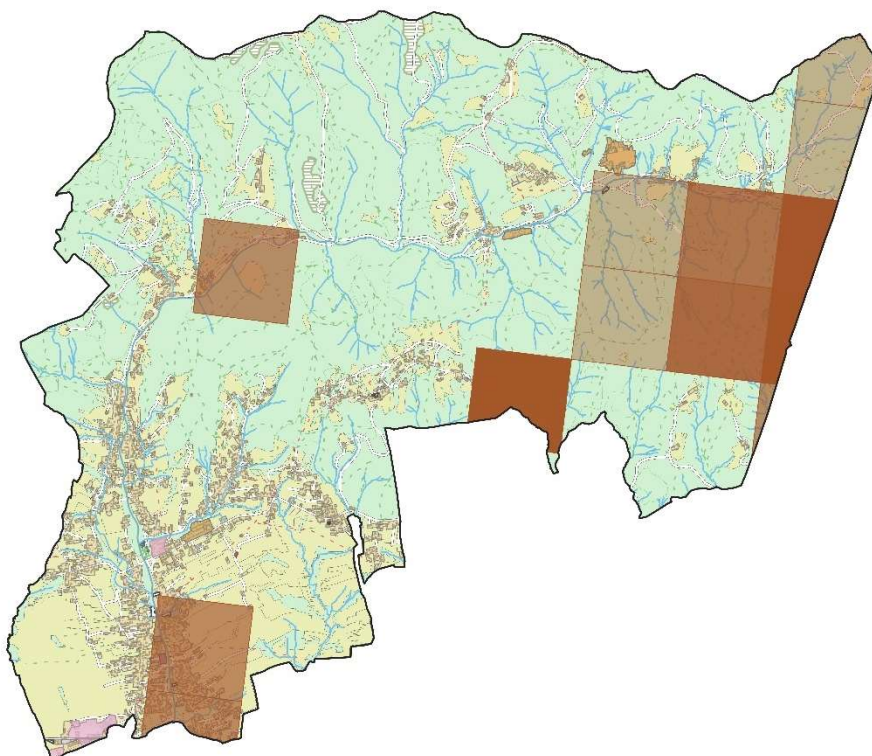
glandarius), kowalik zwyczajny (*Sitta europaea*), modraszka (*Cyanistes caeruleus*), kopciuszek zwyczajny (*Phoenicurus ochruros*), strzyżyk zwyczajny (*Troglodyter troglodytes*), mysikrólik zwyczajny (*Regulus regulus*), dzięcioł biało-grzbiety (*Dendrocopos leucotos*).

Rysunek 21. Stanowiska ptaków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Na południu gminy, na terenie zurbanizowanym zidentyfikowano 4 stanowiska bobra europejskiego (*Castor fiber*). W centralno-zachodniej części gminy natomiast udokumentowano 2 stanowiska wydry (*Lutra lutra*). Na pozostałym, północno-wschodnim obszarze wykazano istnienie łącznie 40 stanowisk następujących ssaków: nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*), nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*), nocek duży (*Myotis myotis*), nocek ostroszyby (*Myotis blythii*), bóbr europejski (*Castor fiber*), wilk (*Canis lupus*), wydra (*Lutra lutra*), niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*), ryś (*Lynx lynx*).

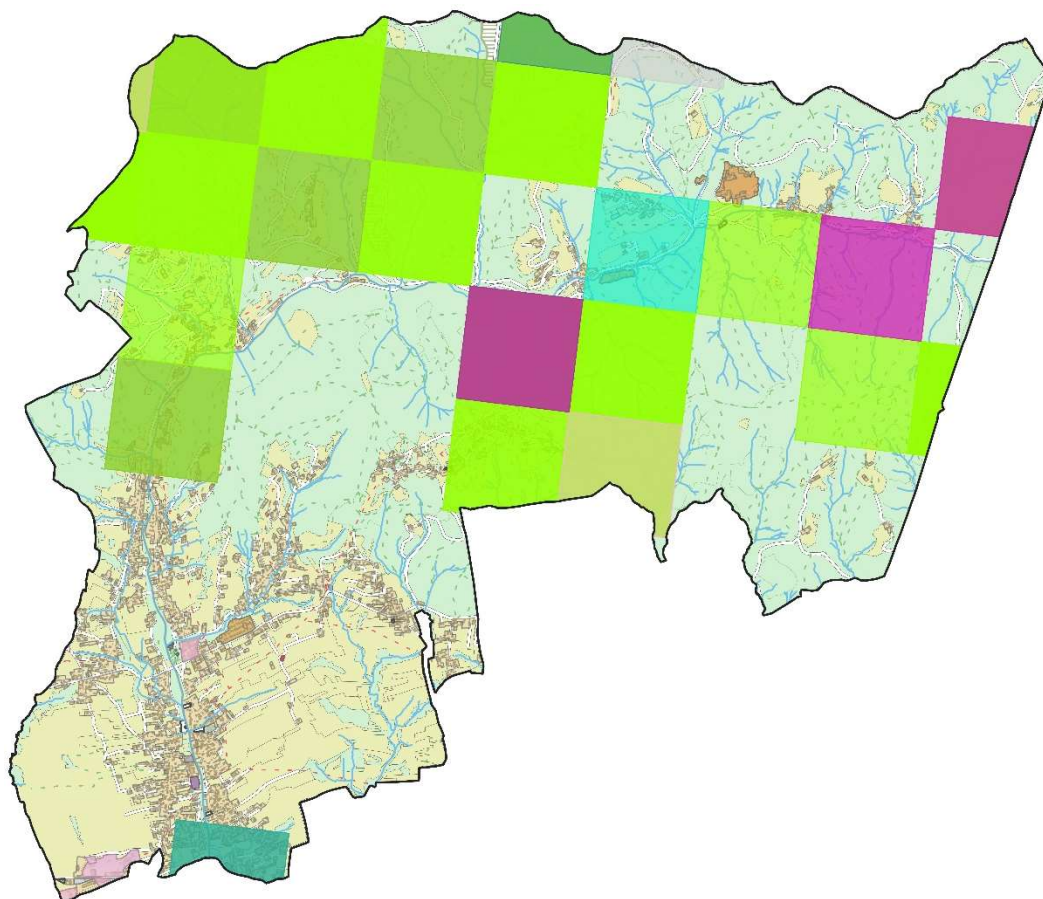

Rysunek 22. Stanowiska ssaków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Spośród siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim wykazano następujące typy stanowisk:

1. 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis* – *Acerion pseudoplatani*),
2. 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae* – *Fagenion*, *Galio odorati* – *Fragenion*),
3. 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo* – *Fagenion*),
4. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
5. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe),
6. 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*,
7. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
8. 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*),
9. 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie).

Rysunek 23. Siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

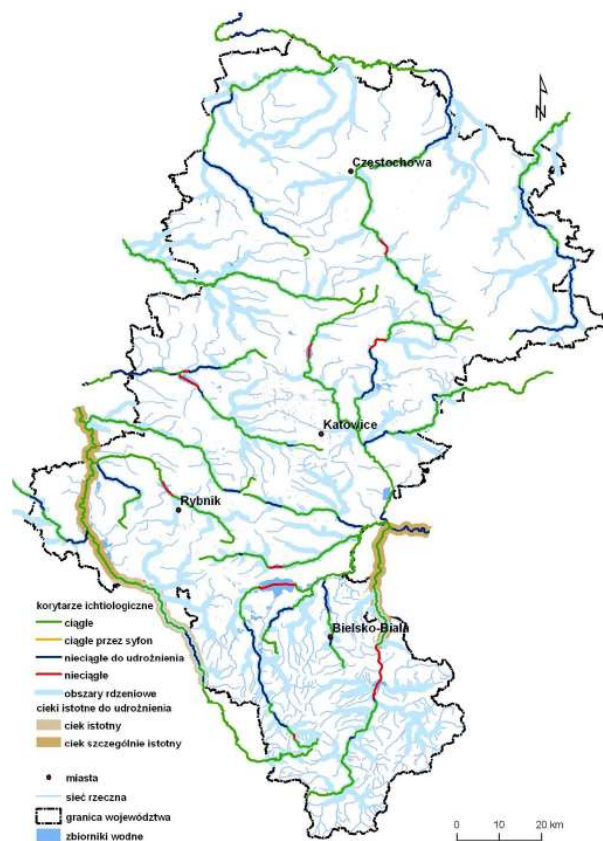
Korytarze ekologiczne¹⁸

Korytarz ekologiczny (migracyjny) to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. W ekologii krajobrazu ujmuje się go najczęściej jako relatywnie wąski pas terenu, który różni się od otaczającego go tła i stanowi łączność pomiędzy podobnymi ekosystemami. Teoria funkcjonowania korytarzy ekologicznych rozwinięta została w oparciu o teorię biogeografii wysp oraz uogólniającą ją teorię metapopulacji. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- 1) Zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów,
- 2) Zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej,
- 3) Obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

¹⁸ Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Korytarze ekologiczne dla ichtiofauny zostały wyznaczone w województwie śląskim w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu, że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji.

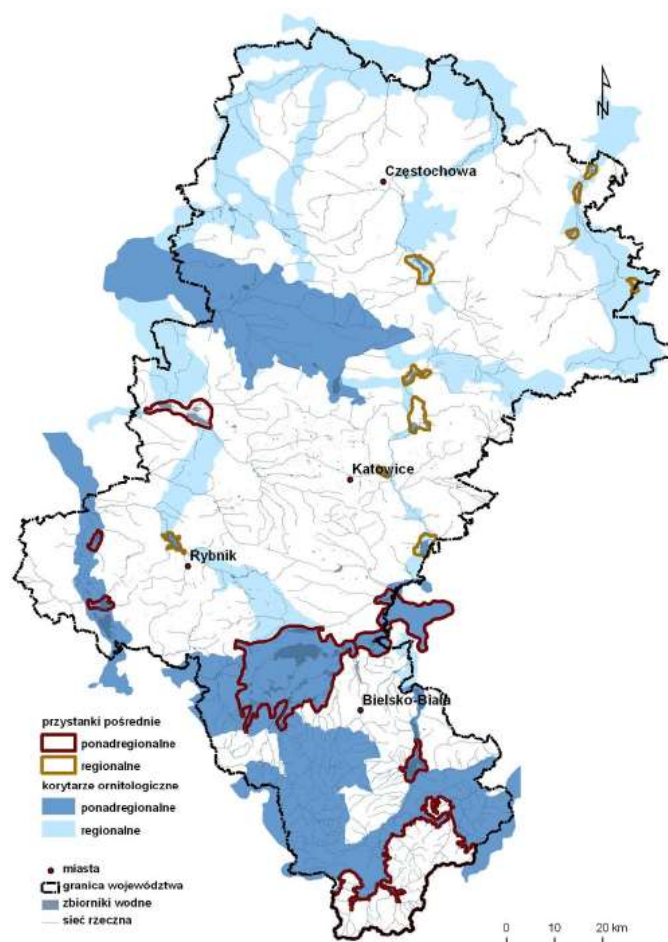

Rysunek 24. Korytarze ichtiologiczne w województwie śląskim

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Obszary węzłowe – ostoje ichtiofauny – zostały wyznaczone w granicach całych zlewni, w których stwierdzono występowanie: gatunków przewodnich (istotnych gospodarczo) dla danej krainy rybnej; gatunków objętych w Polsce ochroną prawną; gatunków, których siedliska są chronione na mocy „dyrektywy siedliskowej” oraz gatunków zagrożonych wg Czerwonej Listy Słodkowodnej Ichtiofauny Polski.

Wyznaczone korytarze ornitologiczne obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. Korytarze ornitologiczne wyznaczono na podstawie obecności i liczebności gatunków wskaźnikowych, wybranych na podstawie ich statusu zagrożenia w Polskiej czerwonej księdze zwierząt.

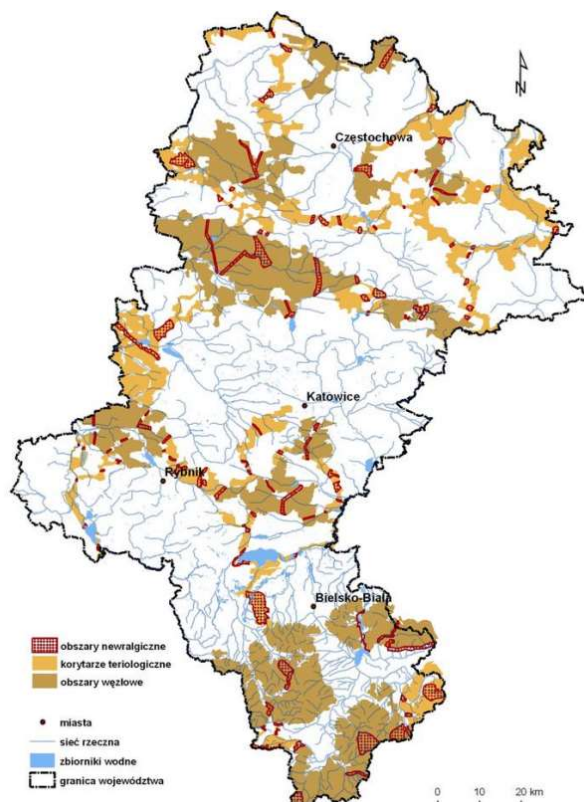
Rysunek 25. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

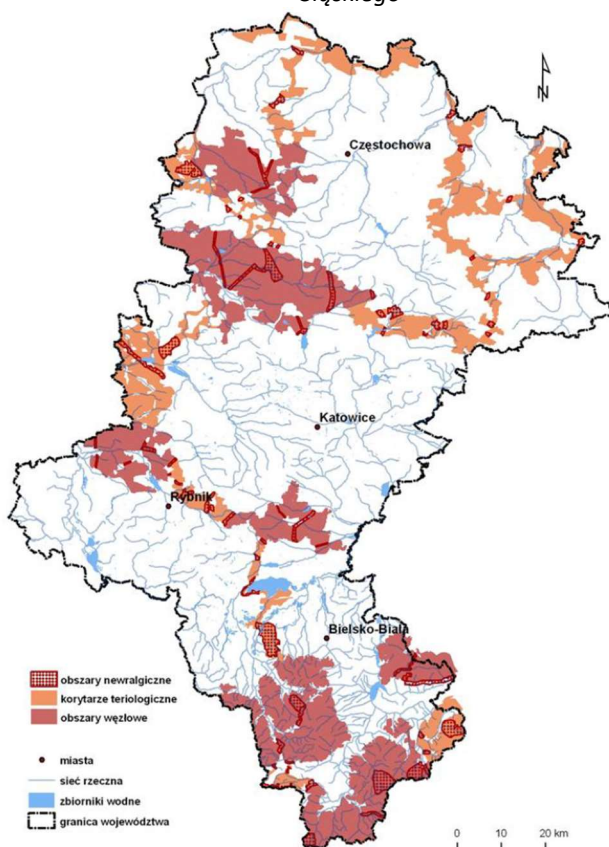
Przez gminę Łękawica nie przebiegają korytarze ichtiologiczne ani ornitologiczne.

Wędrowki płazów mają charakter sezonowy i lokalny: ich migracja koncentruje się w promieniu kilku kilometrów od zbiorników wodnych będących miejscem rozrodu. W związku z tym, potencjalne korytarze ekologiczne dla herpetofauny, w szczególności dla płazów, zlokalizowane są wszędzie tam, gdzie te zwierzęta występują, a więc w zasadzie na obszarze całego województwa, w tym miast Metropolii Górnośląskiej. Trudno jest więc wskazać konkretne miejsca spełniające funkcję korytarzy szczególnie istotnych z punktu widzenia tej grupy zwierząt.

Ze względu na znaczne zalesienie, gmina Łękawica stanowi fragment szlaki migracyjnego ssaków kopytnych oraz drapieżnych.

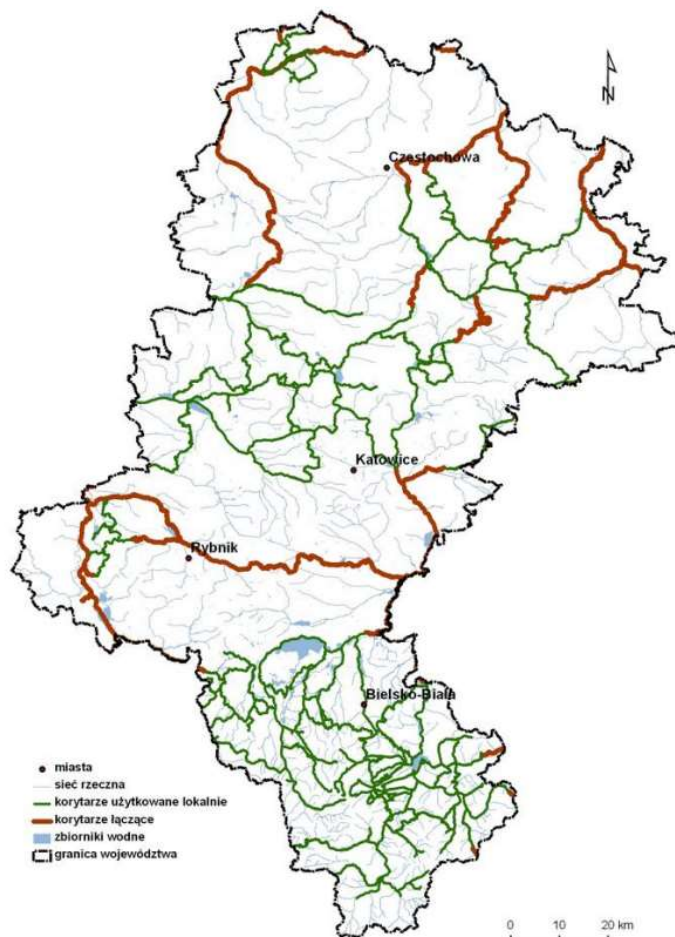

Rysunek 26. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.
źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 27. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Zgodnie z mapami zawartymi z Opracowaniu ekofizjogranicznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, na terenie gminy Łękawica znajdują się także lokalne korytarze chiropterologiczne.

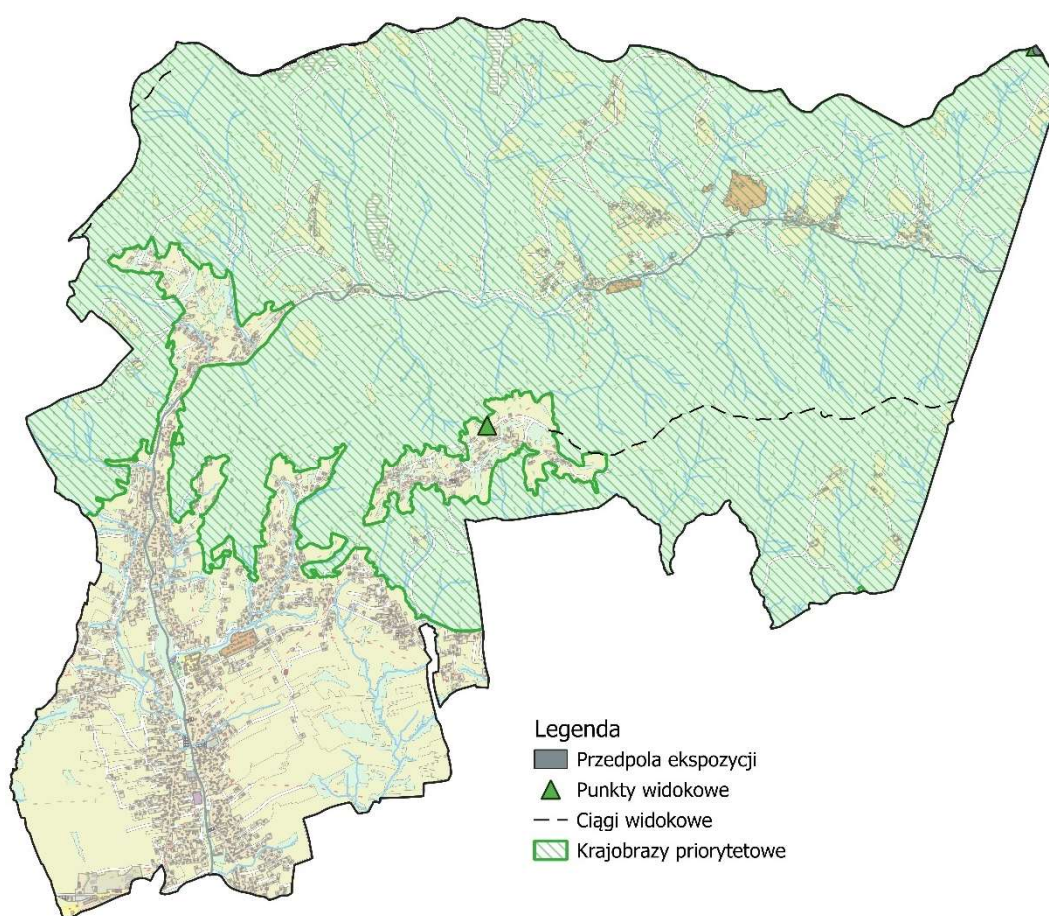
Rysunek 28. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.
 źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Audyt Krajobrazowy

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął 23 czerwca 2025 r. Uchwałą nr VII/16/16/2025 r. *Audyt krajobrazowy województwa śląskiego*. Jego celem jest identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych, ocena ich wartości oraz wskazanie krajobrazów priorytetowych. Dokument zawiera również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania oraz ochrony krajobrazów priorytetowych, a także obszarów objętych ochroną przyrodniczą i kulturową, zgodnie z art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2002 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130). Opracowanie identyfikuje potencjalne zagrożenia mogące wpłynąć na zachowanie krajobrazów priorytetowych oraz wskazuje działania służące ich ochronie i zrównoważonemu rozwojowi. Ponadto dokument określa lokalne formy

architektoniczne charakterystyczne dla wybranych krajobrazów priorytetowych, które podkreślają unikalny charakter regionu.

Konieczność opracowania *Audytu krajobrazowego* wynika z tzw. „ustawy krajobrazowej”, to jest ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 z późn. zm.). Jej regulacje stanowią wypełnienie zobowiązań Polski, która 27 września 2004 roku ratyfikowała Europejską Konwencję Krajobrazową (Dz. U. z 2004 r. nr 14, poz. 98). Konwencja ta sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. jest jedynym aktem międzynarodowym w całości poświęconym tematyce krajobrazu.

Rysunek 29. Wyniki Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego - teren gminy Łękawica
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego

Północna część gminy Łękawica pokryta jest krajobrazem priorytetowym Cisowa Grapa.

Tabela 5. Metryczka ogólna krajobrazu Cisowa Grapa.

Nazwa krajobrazu	Cisowa Grapa
ID	1668
Kod krajobrazu	24-513.47-002

Nazwa krajobrazu	Cisowa Grapa
Typ, podtyp krajobrazu	3b – z przewagą siedlisk lasowych
Typ rzeźby terenu	E – krajobrazy górskie
Kod mezoregionu	513.47
Nazwa mezoregionu	Beskid Mały
Typ krajobrazu naturalnego	Gór średnich i wysokich
Nazwa krajobrazu naturalnego	Średniogórskie erozyjne – erozyjne: Regła dolnego
Kod podokręgu geobotanicznego	H.1a.5.d
Nazwa podokręgu geobotanicznego	Beskidu Małego
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej	33
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej	Żyzna buczyna karpacka, odmiana zachodniokarpacka, forma regłowa
Kod regionu historyczno-kulturowego	III.A.5
Nazwa regionu historyczno-kulturowego	Podhale, Ziemia Żywiecka, Nowotawska
Położenie administracyjne	Gmina Łękawica, Powiat żywiecki; Gmina Porąbka, Powiat bielski; Gmina Ślemień, Powiat żywiecki; Gmina Czernichów, Powiat żywiecki; Gmina Żywiec, Powiat żywiecki, Gmina Gilowice, Powiat żywiecki
Powierzchnia [ha]	9 670,64

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

Zabytki¹⁹

Na terenie gminy Łękawica znajduje się 13t obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską, w tym:

- Łękawica:
 - cmentarz parafialny wraz z otaczającym kościół starodrzewiem,
 - 12 zabytków sakralnych,
 - 41 świeckich zabytków architektury i budownictwa,
- Kocierz Moszczanicki:
 - 7 zabytków sakralnych,
 - 19 świeckich zabytków architektury i budownictwa,
- Kocierz Rychwałdzki:
 - 5 zabytków sakralnych,
 - 14 świeckich zabytków architektury i budownictwa,
- Łysina:
 - 8 zabytków sakralnych
 - 12 świeckich zabytków architektury i budownictwa,

¹⁹ Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach, Delegatura w Bielsku-Białej

- Okrajnik:
 - 6 zabytków sakralnych,
 - 8 świeckich zabytków architektury i budownictwa.
- Dwa stanowiska archeologiczne z okresu nowożytnego.

Istniejące problemy ochrony środowiska

W Programie ochrony środowiska dla gminy Łękawica na lata 2022-2025 perspektywą do roku 2028

w słabych stronach wymieniono m.in.:

- Opalanie budynków jednorodzinnych węglem kamiennym,
- Spalanie odpadów w kotłach domowych,
- Zły stan wód powierzchniowych,
- Ograniczona retencja wód,
- Zrzuty ścieków z terenów rolniczych,
- Niskie tempo usuwania azbestu,
- Występowanie dzikich wysypisk,
- Napływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy.

Istotną uciążliwością dla mieszkańców oraz turystów jest ruch drogowy wzmagający się w weekendy, okresy świąteczne i wakacje.

06. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

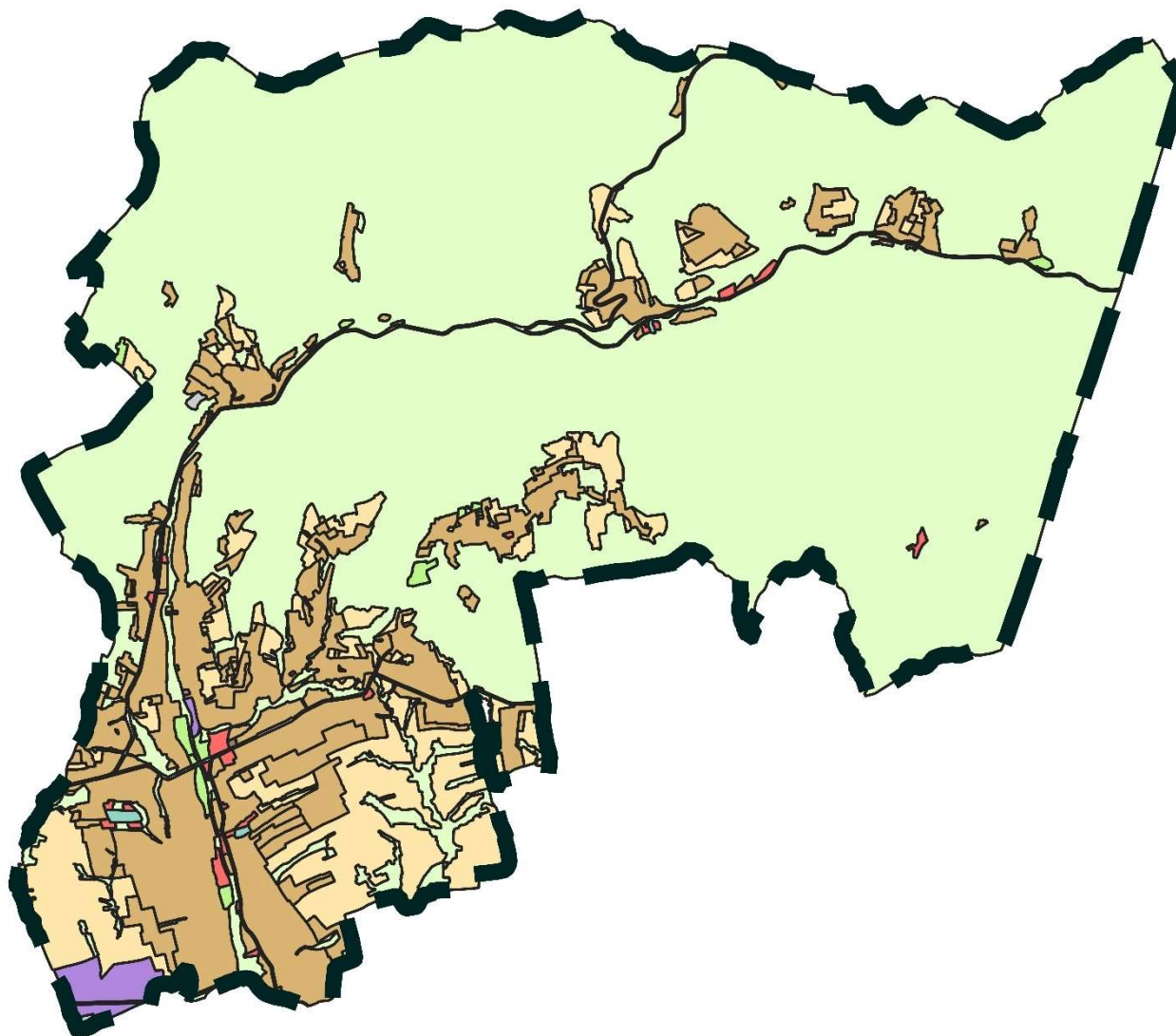
Plan Ogólny Gminy Łękawica w porównaniu z dotychczasowymi MPZP posługuje się odmienną charakterystyką stref planistycznych. W poniższej tabeli przedstawiono ich nazwy oraz profil funkcjonalny.

Tabela 6. Stosowane w POG strefy planistyczne.

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			Podstawowy	Dodatkowy	
1.	SW	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
2.	SJ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
3.	SZ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
4.	SU	Strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
5.	SH	Strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
6.	SP	Strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
7.	SR	Strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
8.	SI	Strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9.	SN	Strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			Podstawowy	Dodatkowy	
10.	SC	Strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
11.	SG	Strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
12.	SO	Strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-
13.	SK	Strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

źródło: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Rysunek 30. Plan Ogólny Gminy Łękawica
źródło: Pracownia Archimedes

Rysunek 31. Legenda do projektu POG.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Porównując założenia POG do stanu istniejącego, autor dochodzi do wniosku, iż głównym celem POG jest systematyzacja aktualnego sposobu zagospodarowania terenu. W większości przypadków, szczególnie w kwestii stref SJ – są to tereny już zabudowane obiektami mieszkalnymi jednorodzinnymi. Analogiczny przypadek dotyczy strefy otartej SO. Realne zmiany określone w POG zostaną omówione w dalszej części niniejszej Prognozy.

W POG obszar Natura 2000 jest położony jest w następujących strefach:

- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SZ – strefa zabudowy zagrodowej,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SO - strefa otwarta.

W ramach strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) ustalono tereny zieleni naturalnej czy tereny lasu i wód, co daje możliwość wydzielenia terenów z zakazem zabudowy na etapie miejscowego planu.

Ponadto, w ramach każdej ze stref występujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, istnieje możliwość wydzielenia zieleni naturalnej z zakazem zabudowy. Ta sama sytuacja dotyczy terenów osuwiskowych.

Ustalone funkcje i parametry są kontynuacją obowiązujących planów miejscowych i zapewniają także właściwą ochronę zabytków. Zapisy POG nie wykluczają objęcia szczegółową ochroną obszarów w MPZP, w tym podtrzymania zasad ochrony z obowiązującego planu miejscowego.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji analizowanego Planu Ogólnego Gminy Łękawica polityka przestrzenna omawianego obszaru prowadzona będzie w oparciu o aktualnie obowiązujące dokumenty planistyczne. POG w nieznacznym stopniu zmienia ustalenia obowiązujących MPZP poprzez zmianę funkcji niektórych działek, co zostanie szczegółowo przeanalizowane w dalszej części opracowania. W większości przypadków nie zmieniają się granice stref ani ich przeznaczenie funkcjonalne. Należy mieć na uwadze, iż analizowany POG także wprowadza ograniczenia dla potencjalnych i przyszłych inwestorów w postaci określenia wskaźnikowych i procentowych wartości dot. zabudowy, tj. maksymalna nadziemna intensywność zabudowy [-], maksymalna wysokość zabudowy [m], maksymalny udział powierzchni zabudowy [%], minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]. Brak realizacji POG nie wpłynie na obecny rzeczywisty sposób zagospodarowania działek. Pamiętać trzeba też, iż POG nie jest dokumentem narzucającym realizację poszczególnych inwestycji, lecz określającym ramy rodzaju zagospodarowania terenu.

Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego Gminy Łękawica

Założenia POG mają na celu wprowadzenie efektywnego sposobu zagospodarowania terenu, m.in. poprzez wyznaczanie miejsc pod zabudowę mieszkalną w sąsiedztwie terenów już zabudowanych, czy wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach o wysokich walorach przyrodniczych. Ustalenia POG nie będą bezpośrednio wpływać negatywnie na środowisko w ogóle pojęcia, oraz na pojedyncze jego komponenty.

W Planie Ogólnym Gminy Łękawica wprowadzono następujące strefy planistyczne:

- SJ,
- SW,
- SZ,
- SU,
- SP,
- SI,
- SK,
- SN,
- SC,
- SO.

Ludzie

Człowiek silnie reaguje na jakość krajobrazu i otoczenia kulturowego, co przekłada się na zdrowie psychiczne, identyfikację z miejscem oraz jakość życia. Strefy o funkcjach usługowo-mieszkaniowych i przemysłowych wymagają szczególnej uwagi, by nie naruszyć równowagi pomiędzy rozwojem a ochroną tożsamości kulturowej. Ważne jest też zadbanie w przepisach prawa miejscowego o ochronę walorów krajobrazowych, np. poprzez wprowadzenie ograniczeń lub narzuć z zakresu reklam. Wzmacnianie stref zieleni, ochrony krajobrazu i zabytków to inwestycja w społeczny kapitał gminy – zarówno pod względem atrakcyjności turystycznej, jak i dobrostanu mieszkańców.

Realizacja ustaleń POG nie wpłynie negatywnie na zdrowie oraz funkcjonowanie ludzi. Można stwierdzić pozytywne pośrednie oddziaływanie, m.in. poprzez wyznaczanie stref zieleni czy rekreacji, których dostępność przekłada się na poprawę samopoczucia oraz kondycji psychicznej. Pozwolenie na zrównoważony rozwój gminy, choćby przez obiekty usług, nada gminie Łękawica charakter miejsca atrakcyjnego do życia w oczach obecnych oraz potencjalnych mieszkańców.

Rozbudowa stref komunikacji mogłaby oddziaływać negatywnie chwilowo i/lub trwale na wiele komponentów środowiska, m.in. poprzez emisję hałasu i spalin związaną z pracami budowlanymi.

Analizowany POG nie przewiduje rozbudowy terenów przeznaczonych pod drogi.

Podczas tworzenia nowych terenów zabudowy (mieszkaniowej, gospodarczej czy usługowej) może dojść do negatywnego chwilowego oddziaływania na ludzi poprzez emisję hałasu, zapylenia i wibracji generowanych przez maszyny budowlane. Tworzenie jednakże takich stref podnosi atrakcyjność gminy jako miejsca wygodnego do osiedlenia się.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe lub neutralne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Wody

Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej wiąże się z koniecznością odpowiedniego zarządzania wodami opadowymi oraz ściekami komunalnymi. Wprowadzenie tych stref wymaga:

- Budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej, aby zapobiec zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Zastosowania systemów retencji wód opadowych, takich jak zbiorniki retencyjne czy zielone dachy, w celu ograniczenia spływu powierzchniowego i erozji gleb,

- Monitorowania jakości wód w sąsiedztwie nowych inwestycji, aby szybko identyfikować ewentualne źródła zanieczyszczeń.

Ze względu na rozwój stref zabudowy podkreśla się konieczność rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej. Jest to pierwszy krok do zapewnienia dobrego stanu wód, a także gleb. Te natomiast oddziałują na stan fauny, flory, a więc i pośrednio krajobraz i jakość powietrza.

Zapisy POG ułatwiają ochronę wód i gleb m.in. dzięki koncentracji zabudowy.

Obszary zieleni i lasów pełnią kluczową rolę w ochronie zasobów wodnych poprzez:

- Naturalną infiltrację wód opadowych, co wspiera zasilanie wód podziemnych.
- Ograniczenie spływu powierzchniowego, co zmniejsza ryzyko powodzi i erozji.
- Filtrację zanieczyszczeń, co poprawia jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Wprowadzenie stref zieleni sprzyja zrównoważonemu gospodarowaniu wodami i ochronie ekosystemów wodnych.

Utworzenie terenów cmentarnych ma na celu:

- Ochronę wód podziemnych przed potencjalnym zanieczyszczeniem wynikającym z procesów rozkładu.
- Zachowanie odpowiedniej odległości od ujęć wód pitnych i cieków wodnych.
- Monitorowanie jakości wód w sąsiedztwie cmentarzy, aby zapewnić bezpieczeństwo sanitarne.

Cmentarze dzięki wysokiemu udziałowi powierzchni biologicznie czynnej są ważnym miejscem z punktu widzenia budowania retencji wodnej.

Wprowadzenie POG nie będzie bezpośrednio oddziaływać negatywnie zarówno na wody powierzchniowe jak i gruntowe. Ich zasoby zostały w POG zabezpieczone m.in. poprzez ustalenie odpowiednich minimalnych procentowych udziałów powierzchni biologicznie czynnej. Nie przewidziano nowych zabudowań na terenach zalewowych.

Rozbudowa stref komunikacji mogłaby oddziaływać negatywnie chwilowo i/lub trwale na wiele komponentów środowiska, w tym na wody, poprzez uszczelnienie powierzchni gruntu, które uniemożliwiłoby wsiąkanie wód opadowych.

Budowa parkingów przy obiektach usługowych może wywierać znaczący wpływ na środowisko wodne, przede wszystkim poprzez zmianę naturalnych warunków obiegu wód opadowych. Zastąpienie powierzchni przepuszczalnych nawierzchnią asfaltową lub betonową może powodować całkowite uszczelnienie gruntu, co ogranicza infiltrację i prowadzi do zwiększonego spływu powierzchniowego.

W konsekwencji dochodzić może do przeciążenia kanalizacji deszczowej, wzrostu ryzyka podtopień oraz przyspieszonego odprowadzania wód do cieków, co może zwiększać zagrożenie powodziowe w skali lokalnej. Aby ograniczyć negatywny wpływ parkingów na zasoby wodne, stosuje się szereg rozwiązań technicznych i przyrodniczych, których celem jest zarówno redukcja ilości, jak i poprawa jakości odprowadzanych wód opadowych. Jednym z podstawowych działań jest wykorzystanie nawierzchni przepuszczalnych (kostki ażurowe, płyty trawnikowe, kruszywa stabilizowane), które umożliwiają infiltrację wody do gruntu, zmniejszając spływ powierzchniowy i wspierając naturalną retencję. Uzupełnieniem tego typu rozwiązań są systemy małej retencji, takie jak ogrody deszczowe, rowy infiltracyjne, zbiorniki retencyjne lub skrzynki rozsączające, pozwalające na czasowe magazynowanie i powolne uwalnianie wód opadowych.

Oddziaływanie na wody można ograniczyć poprzez stosowanie szczelnych i zgodnych z normami systemów gromadzenia oraz oczyszczania ścieków bytowych i gnojowicy (np. przydomowe oczyszczalnie, szczelne zbiorniki). Ważne jest także tworzenie pasów roślinności buforowej wzdłuż cieków wodnych, które zatrzymują biogeny i zanieczyszczenia spływające z pól i podwórzy. Dodatkowo stosowanie nawierzchni przepuszczalnych w obrębie podjazdów i placów gospodarczych wspiera infiltrację, a budowa zbiorników retencyjnych lub ogrodów deszczowych pozwala kontrolować spływ powierzchniowy.

W przypadku wszystkich pól uprawnych konieczne jest stosowanie odpowiednich nawozów i rezygnacja ze szkodliwych/toksycznych preparatów chemicznych, celem ochrony wielu komponentów środowiska, w tym wód.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref z zabudową zagrodową jest tematem ogromnie skomplikowanym. W zależności od sposobu prowadzenia gospodarstwa rolnego, może być one pozytywne (w przypadku upraw ekologicznych i zastosowania błękitnej infrastruktury) jak i negatywne (szkodliwe pestycydy, brak płodozmianu).

Powietrze

Wzrost intensywności zabudowy wiąże się z większym zapotrzebowaniem na ogrzewanie budynków, co – w przypadku nieekologicznych źródeł ciepła – może prowadzić do wzrostu emisji pyłów

i benzo(a)pirenu. Nowe budynki powinny być projektowane zgodnie z zasadami efektywności energetycznej oraz z obowiązkiem korzystania z niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych źródeł energii. Strefy te generują także większy ruch samochodowy, co przekłada się na emisję spalin (NO₂, CO, PM10), przez co ważne jest ich koncentrowanie w miarę możliwości na terenach już zurbanizowanych).

Roślinność działa jak naturalny filtr – pochłania pyły i dwutlenek węgla, wytwarza tlen oraz obniża temperaturę powietrza. Strefy zieleni i lasów sprzyjają poprawie lokalnego mikroklimatu i pełnią funkcję bufora wobec zanieczyszczeń powietrza z sąsiednich terenów.

Nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania POG na powietrze atmosferyczne oraz klimat akustyczny. Koncentracja zabudowy mieszkaniowej pomaga w utrzymaniu obecnego stanu rzeczy.

POG przewiduje tworzenie nowych terenów zabudowy (mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej).

Można spodziewać się chwilowego negatywnego oddziaływania na analizowane komponenty w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak ustąpi wraz z chwilą zaprzestania prac.

Ponadto, uwzględnione tereny zielone stanowić mogą zielenią izolacyjną.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Klimat akustyczny

Zwiększona liczba usług to większy hałas komunikacyjny oraz wzrost emisji hałasu z instalacji (np. klimatyzacji, wentylatorów, agregatów). W planowaniu istotne jest uwzględnienie ekranów akustycznych, pasów zieleni oraz odpowiedniego rozkładu funkcji w przestrzeni, by ograniczyć negatywne oddziaływania. W analizowanym POG utworzono nowe strefy zabudowy. Można spodziewać się chwilowego negatywnego oddziaływania na klimat akustyczny w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak ustąpi wraz z chwilą zaprzestania prac. Ponadto, uwzględnione tereny zielone stanowić mogą zielenią izolacyjną. Dzięki koncentracji zabudowy nie przewiduje się oddziaływania negatywnego stałego.

Zielenią ma właściwości tłumiące dźwięki – drzewa i krzewy mogą redukować hałas o kilka decybeli. Zwiększenie udziału terenów zielonych wpływa pozytywnie na subiektywne odczucie ciszy i komfortu akustycznego mieszkańców. Analizowany POG utrzymuje istnienie terenów zielonych.

Cmentarze to obszary o wysokiej wrażliwości akustycznej. Ich lokalizacja powinna być chroniona przed nadmiernym hałasem (np. ruchem drogowym). W ich otoczeniu nie należy planować funkcji generujących znaczny hałas (np. usług rozrywkowych, dużych parkingów).

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność:

Rozwój zabudowy skutkuje fragmentacją siedlisk, ograniczając migrację gatunków i zmniejszając powierzchnię terenów zielonych. Wycinka roślinności, zabudowa terenów rolnych i łąk może prowadzić do utraty siedlisk cennych przyrodniczo i zaniku lokalnych populacji zwierząt. Wprowadzanie gatunków ozdobnych (często obcych) w ogrodach może skutkować wypieraniem roślin rodzimych, co mógłby stanowić trwałe negatywne oddziaływanie. W analizowanym POG nie wprowadzono nowych stref mieszkalnych.

W celu neutralizacji oddziaływania istniejących terenów zurbanizowanych zaleca się zachowanie pasów zieleni i korytarzy ekologicznych w układzie przestrzennym, tworzenie ogrodów przyjaznych przyrodzie (np. łąki kwietne, nasadzenia rodzime), oraz monitorowanie wpływu zabudowy na lokalne populacje płazów, ptaków i drobnych ssaków.

Strefy zieleni i lasów są kluczowe dla ochrony siedlisk i ciągłości ekologicznej – stanowią refugia dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Sugeruje się wprowadzanie działań proekologicznych na terenach zielonych (np. strefy dla owadów, martwe drewno, domki dla jeży) oraz wspieranie zadrzewień śródpolnych i miedz jako mikrobiotopów.

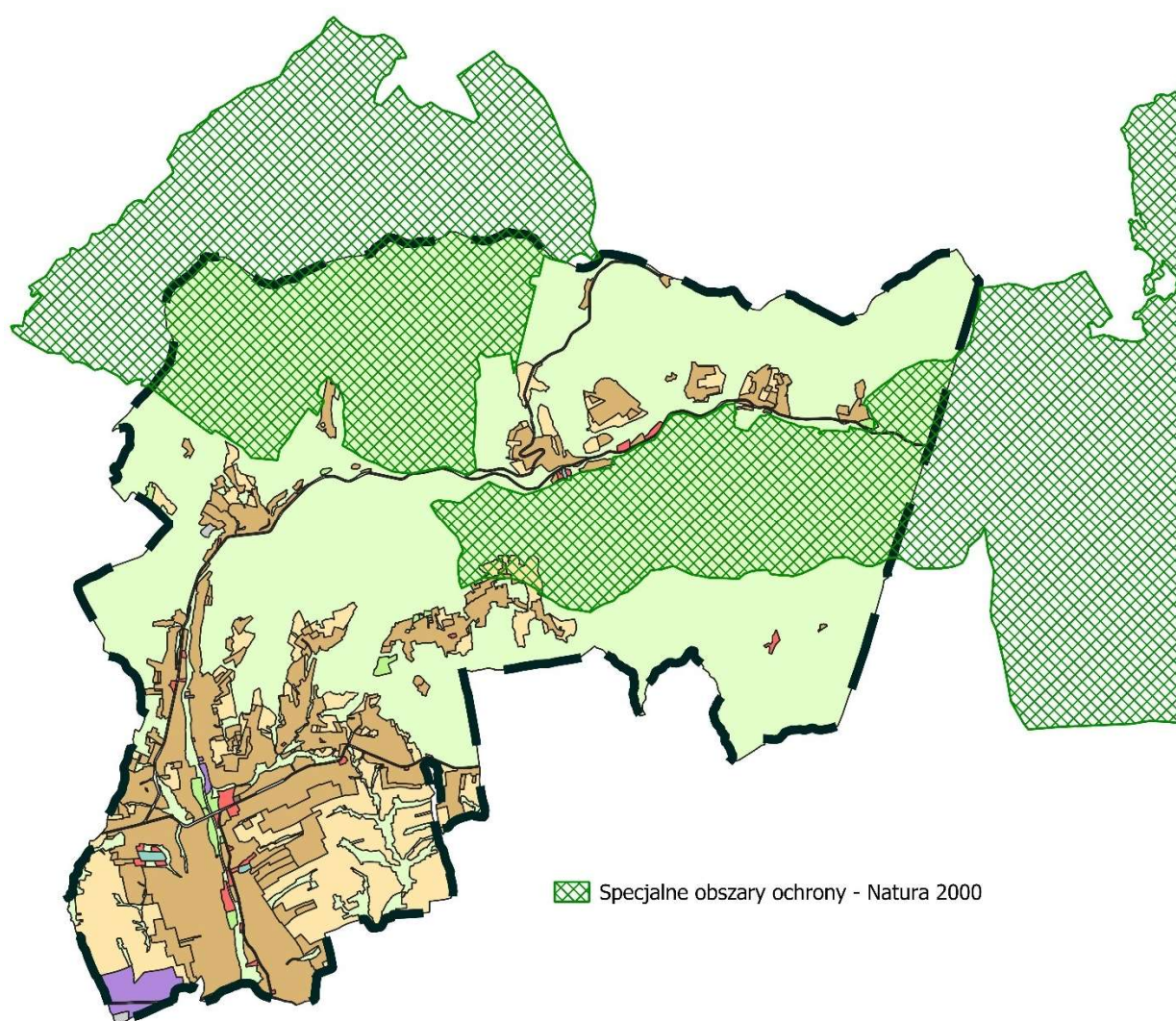
Strefy cmentarzy to często zaskakująco bogate przyrodniczo enklawy, jeśli zachowane są stare drzewa i naturalna roślinność. Mogą one być miejscem bytowania ptaków, drobnych ssaków i owadów zapylających, o ile są utrzymywane w sposób mało ingerujący (np. rzadkie koszenie). Wprowadzanie tych stref będzie nieść pozytywnie lub neutralnie oddziaływanie.

Zaleca się minimalizację ingerencji w otoczenie przyrodnicze cmentarzy i zachowanie starodrzewu. Analizowany POG nie przewiduje tworzenia nowych stref cmentarzy. Utrzymano istniejące cmentarze w niezmiennych granicach.

Rozwój infrastruktury wiąże się z przecinaniem siedlisk, zanieczyszczeniem świetlnym i hałasem – bardzo niekorzystnym zwłaszcza dla ptaków, płazów i ssaków nocnych. Nawierzchnie utwardzone

ograniczają dostępność mikrosiedlisk, a ruch drogowy powoduje śmiertelność wśród zwierząt (np. jeży, żab). Sugeruje się stosowanie nasadzeń rodzimych wzdłuż istniejących obiektów infrastruktury oraz komunikacji.

W POG przewidziano utworzenie nowego obszaru przeznaczonego pod zabudowę na terenie obszaru Natura 2000.

Rysunek 32. Rozmieszczenie obszaru Natura 2000 na tle stref planistycznych POG.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Na podstawie mapy przedstawiającej korelację położenia obszaru Natura 2000 ze strefami planistycznymi POG zauważa się, iż tereny objęte tą formą ochrony przyrody znajdują się w zdecydowanej większości w zasięgu strefy otwartej SO.

Ustalenia POG nie wprowadzą istotnych zmian w stosunku do stanu obecnego na obszarze gminy Łękawica w odniesieniu do fauny i flory, w związku z czym nie będzie miał on negatywnego wpływu na te komponenty środowiska. Ponadto, POG zabezpiecza miejsca bytowania oraz żerowania zwierząt

m.in. poprzez ustalenie minimalnej procentowej powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczenie terenów wolnych od zabudowy i niepowiększanie terenów już zurbanizowanych. Pozwoli to na praktycznie całkowite wyeliminowanie ryzyka rozdrobnienia i odcięcia szlaków migracyjnych zwierząt, roślin i grzybów.

Dodatkowo, siedliska zwierząt znajdują się w granicach stref otwartych, na których nie przewiduje się żadnych zmian. W związku z powyższym, nie przewiduje się także oddziaływania negatywnego na chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Krajobraz

Intensywna urbanizacja może prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego, szczególnie w krajobrazie wiejskim. Wzrost gęstości zabudowy, dominacja współczesnych form architektonicznych, niestosowanie lokalnych materiałów może zakłócać tradycyjny charakter kulturowy gminy Łękawica. Analizowany POG wprowadza nowe strefy zabudowy, co może potencjalnie zaburzać krajobraz. Dlatego istotne są ograniczenia zapisane już w POG m.in. odnośnie wysokości zabudowy. MPZP może narzucać szczegółowo wygląd nowobudowanych obiektów, tak by nie zostały zakłócone walory estetyczne gminy. Ponadto, sugeruje się rozważenie tzw. „uchwały krajobrazowej”, która ograniczyłaby znacznie umiejscawianie reklam wielkoformatowych w miejscach o istotnych walorach krajobrazowych.

Cmentarze, zwłaszcza starsze, są integralnym elementem krajobrazu kulturowego, pełniąc rolę miejsca pamięci i refleksji.

Strefy zieleni i lasów pełnią funkcję estetyczną, kompozycyjną i buforową – stanowią integralną część tożsamości krajobrazowej gminy. Lasy oraz otwarte tereny zielone utrzymują widokową ciągłość krajobrazu, szczególnie w dolinach potoków i w obrzeżach urbanizacji.

Żadna ze zmian wprowadzanych w POG nie będzie miała domyślnie stałego negatywnego wpływu na krajobraz. Stosując zasady zrównoważonego rozwoju, może wystąpić chwilowe zaburzenie walorów estetycznych krajobrazu podczas prowadzenia prac budowlanych, lecz ustąpi ono wraz z zaprzestaniem robót.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Zabytki

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki. Należy mieć na uwadze, iż sklasyfikowane zabytki podlegają dodatkowej ochronie określone w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2024.1292). Cmentarze mogą zawierać nagrobki o wartości artystycznej lub historycznej, przez co może stanowić świadectwo historii lokalnej.

Niekontrolowane tworzenie nowych terenów mieszkalnych, infrastruktury lub komunikacji, mogłoby poprzez emisję wibracji czy pyłu doprowadzić do niszczenia zabytków. Analizowany POG nie wprowadza jednak nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną, infrastrukturalną, usługową czy komunikacyjną na działkach zabudowanych obiektami zabytkowymi.

Żadna ze zmian wprowadzanych w POG nie będzie miała stałego negatywnego wpływu na zabytki. Może wystąpić chwilowe zaburzenie walorów estetycznych otoczenia podczas prowadzenia prac budowlanych, lecz ustąpi ono wraz z zaprzestaniem robót.

Oddziaływanie stref zabudowy: neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: neutralne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe (pośrednie)

Formy ochrony przyrody

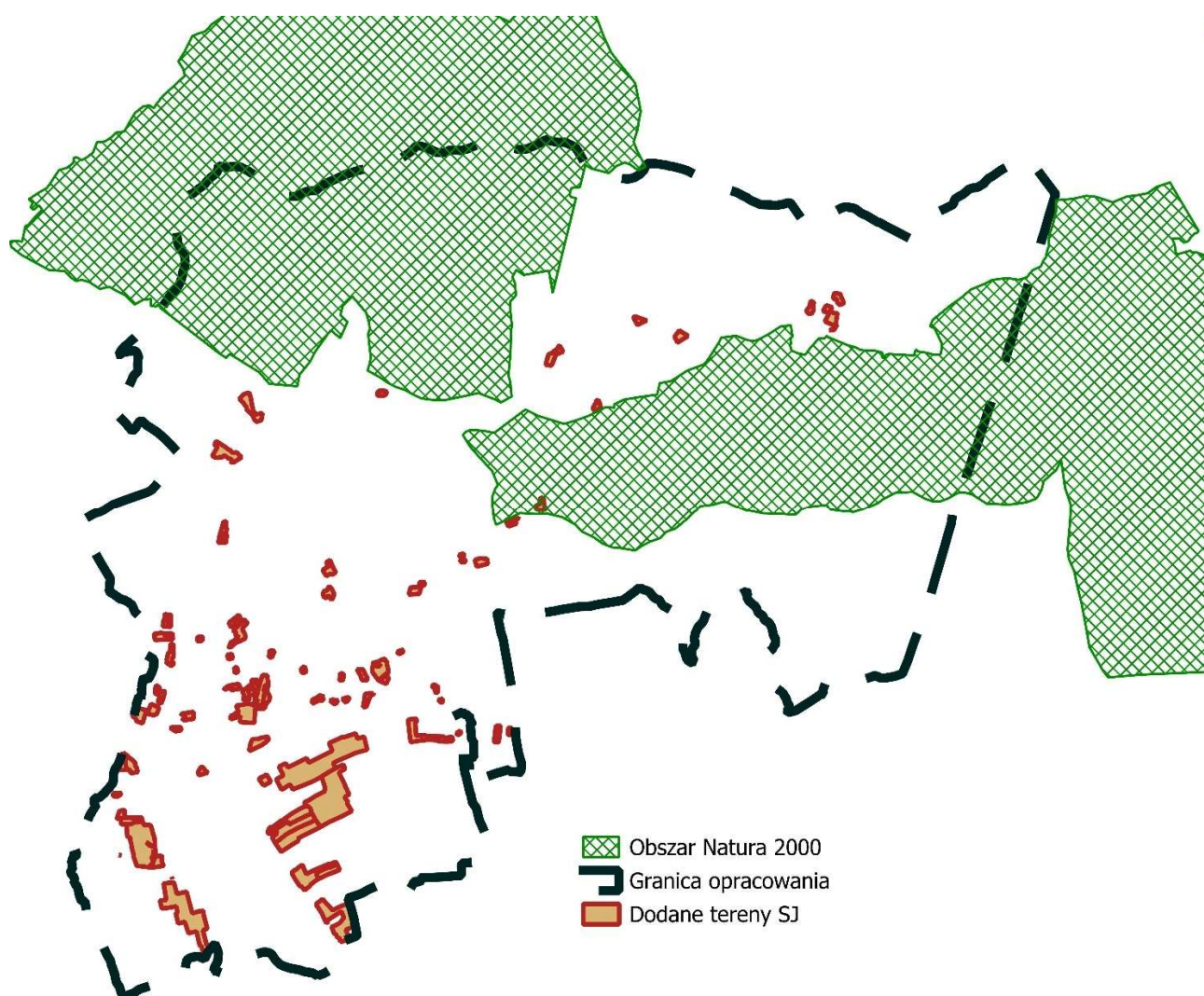
Ze względu na całkowite pokrycie gminy Parkiem Krajobrazowym lub jego otuliną, w przypadku każdej ze zmian będzie mieć miejsce oddziaływanie na obszary chronione. Jedna zmiana sposobu zagospodarowania terenu będzie występować na obszarze Natura 2000. Jej zakres nie jest na chwilę obecną znany, w związku z czym nie uwzględniono przedstawienia działań alternatywnych.

Wprowadzenie Planów Ogólnych Gmin wynika z chęci kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju, dostarczając ludziom wszystkiego co niezbędne do życia we współczesnych czasach, z jednoczesnym zabezpieczeniem dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego dla przyszłych pokoleń. Biorąc powyższe pod uwagę, oraz brak bezpośredniego negatywnego

oddziaływania na środowisko oraz proponowania zmiany sposobu użytkowania gruntów, nie analizuje się potrzeby proponowania działań alternatywnych do ustaleń analizowanego POG.

Porównując założenia POG do stanu istniejącego, autor dochodzi do wniosku, iż głównym celem POG jest podtrzymanie aktualnego sposobu zagospodarowania terenu.

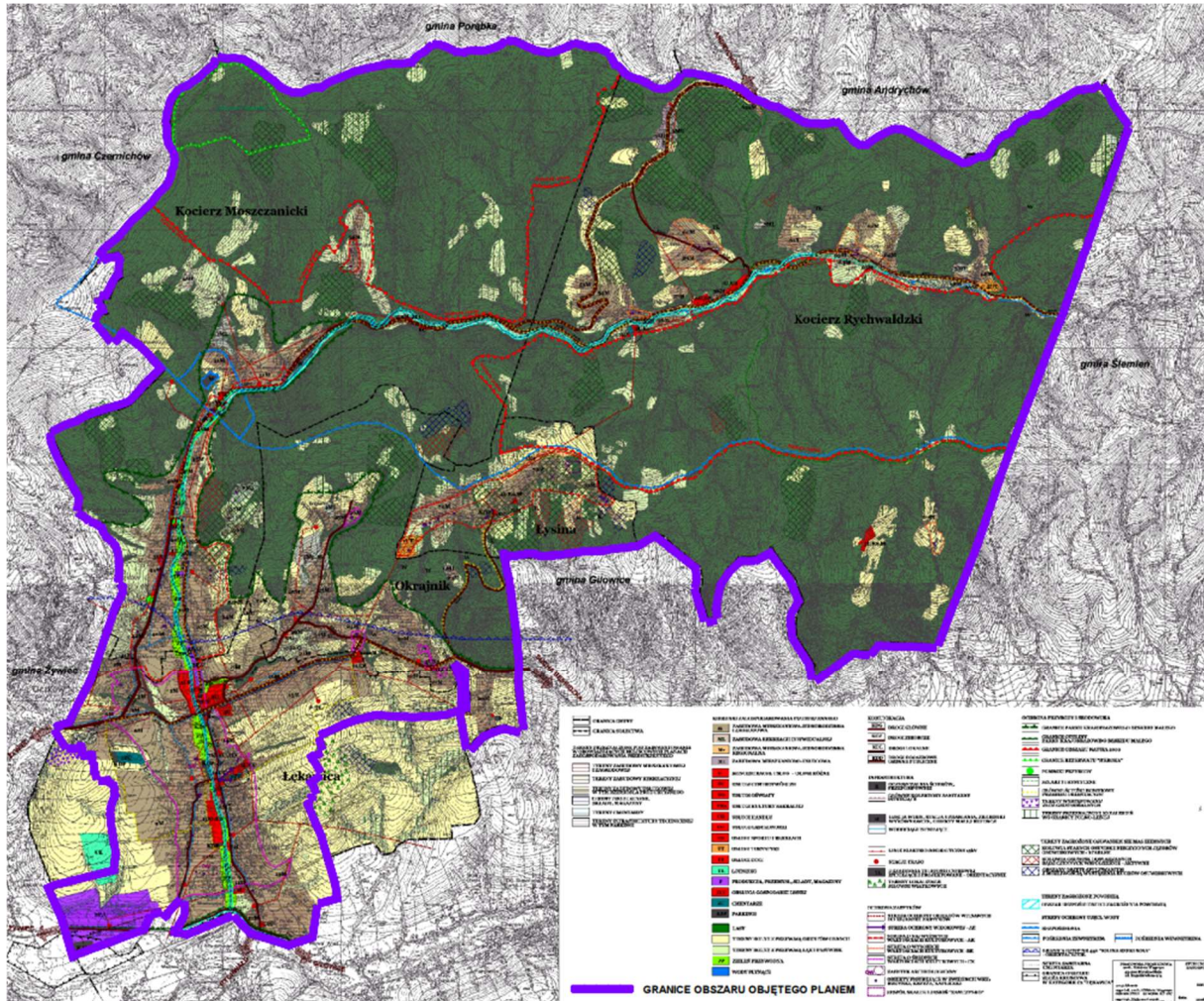
Prognoza oddziaływania na środowisko ma charakter ogólny i odnosi się wyłącznie do analizowanych stref planu. Stwierdzenie braku istotnych negatywnych skutków nie uprawnia do dowolnego wykorzystania potencjału budowlanego terenu. Każdy projekt konkretnej inwestycji musi być realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska. W przypadku zamiaru wzniesienia zabudowy czy innego przedsięwzięcia budzącego wątpliwości co do jego wpływu na środowisko, inwestor będzie zobowiązany do przeprowadzenia odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko i – jeśli okaże się to konieczne - sporządzenia pełnego raportu oddziaływania na środowisko.

Rysunek 33. Dodane tereny SJ w korelacji z obszarem Natura 2000.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ i Pracowni Archimedes

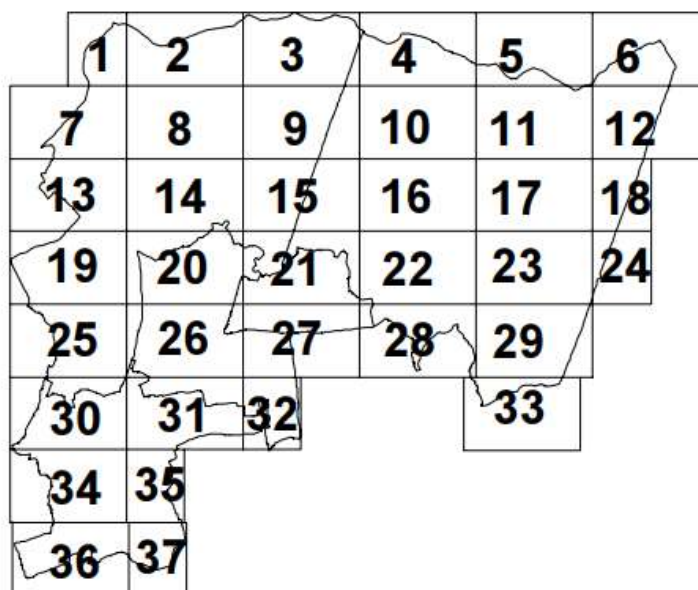
Zmiany wprowadzane przez omawiany Plan Ogólny Gminy Łękawica w stosunku do aktualnie obowiązujących MPZP

Analiza porównawcza POG z Załącznikiem do Uchwały nr XXVII/199/13 Rady Gminy Łękawica z dnia 25 kwietnia 2013 r.

Rysunek 34. Teren gminy Łękawica objęty analizowanym MPZP.

Źródło: BIP Łękawica

Rysunek 35. Schemat podziału na arkusze analizowanego MPZP.
Źródło: BIP Łękawica

Arkusz 1

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 2

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 3

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 4

Teren EMNU1 stanowiący teren zabudowy mieszkaniowej i zabudowy usługowej został w POG zakwalifikowany do strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ. Strefa ta obejmuje także tereny usług a więc nie dojdzie do zmiany przeznaczenia terenu.

Arkusz 5

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 6

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 7

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 8

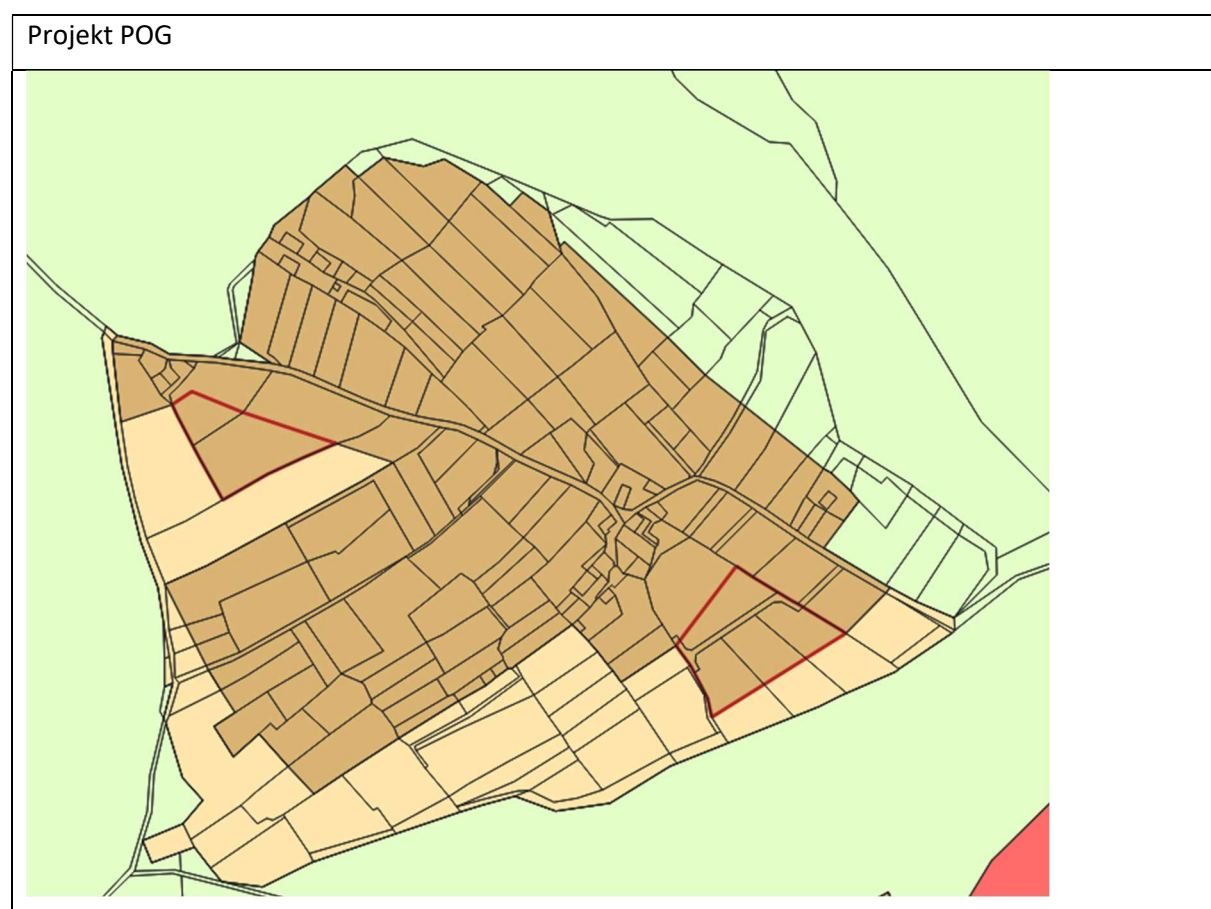
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 9

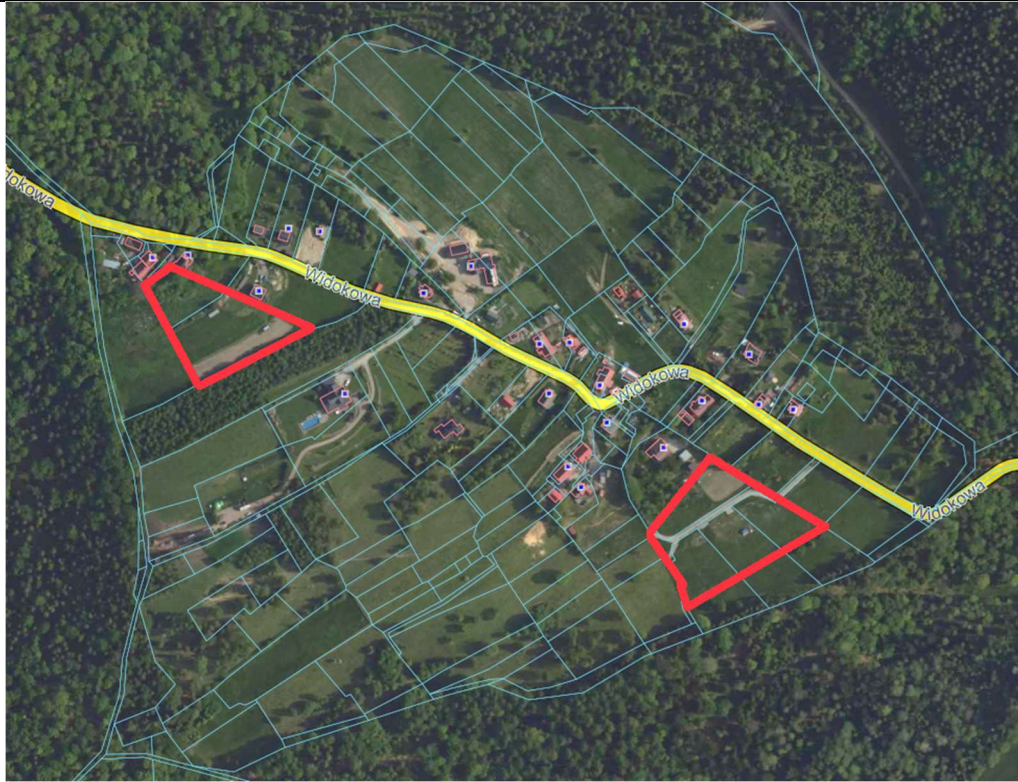
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 10

Teren ET wcielono do strefy otwartej SO (strefa ta jednak uwzględnia także tereny infrastruktury).
Utworzono nowe tereny zabudowy mieszkaniowej – strefa SJ na dotychczasowych terenach R60, lecz w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zurbanizowanych.

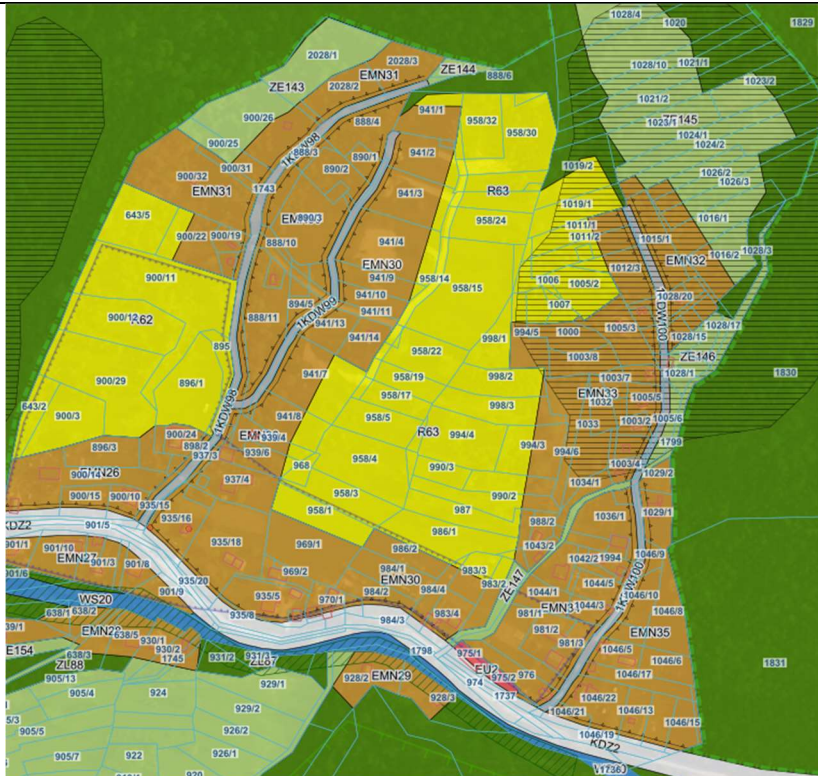

Zmieniane działki

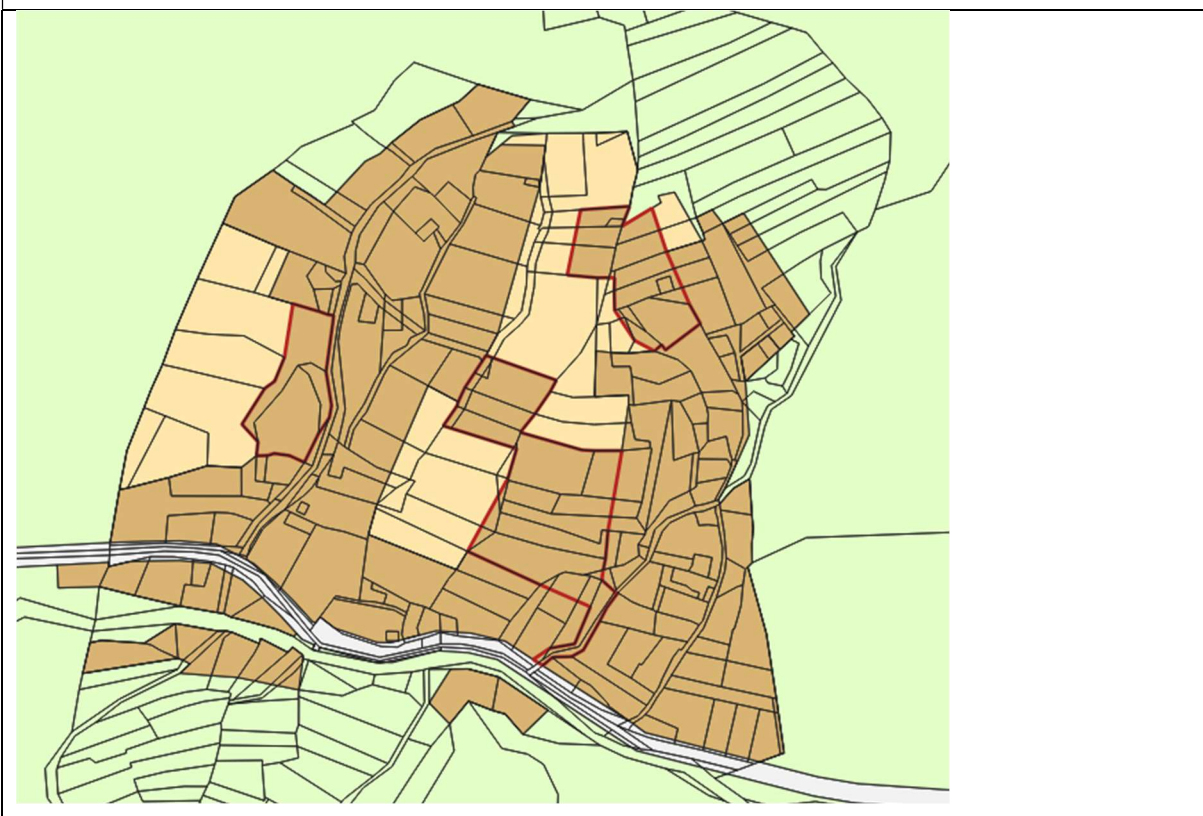

Arkusz 11

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

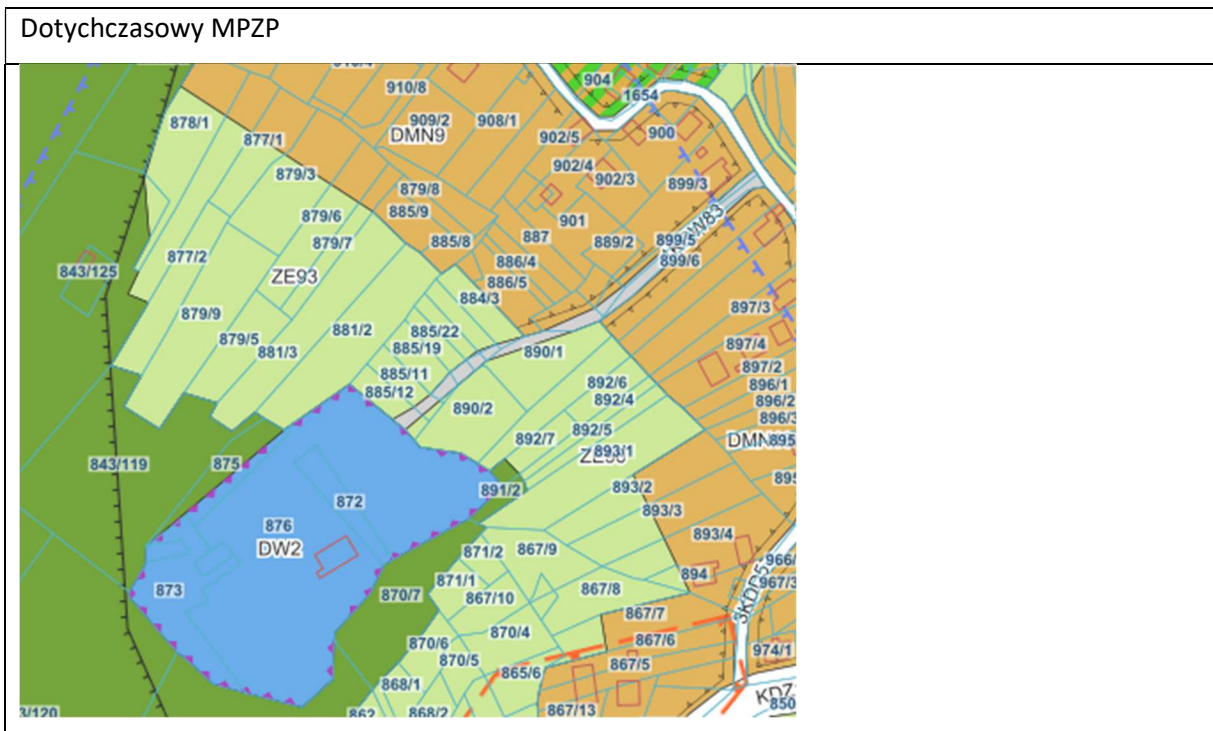
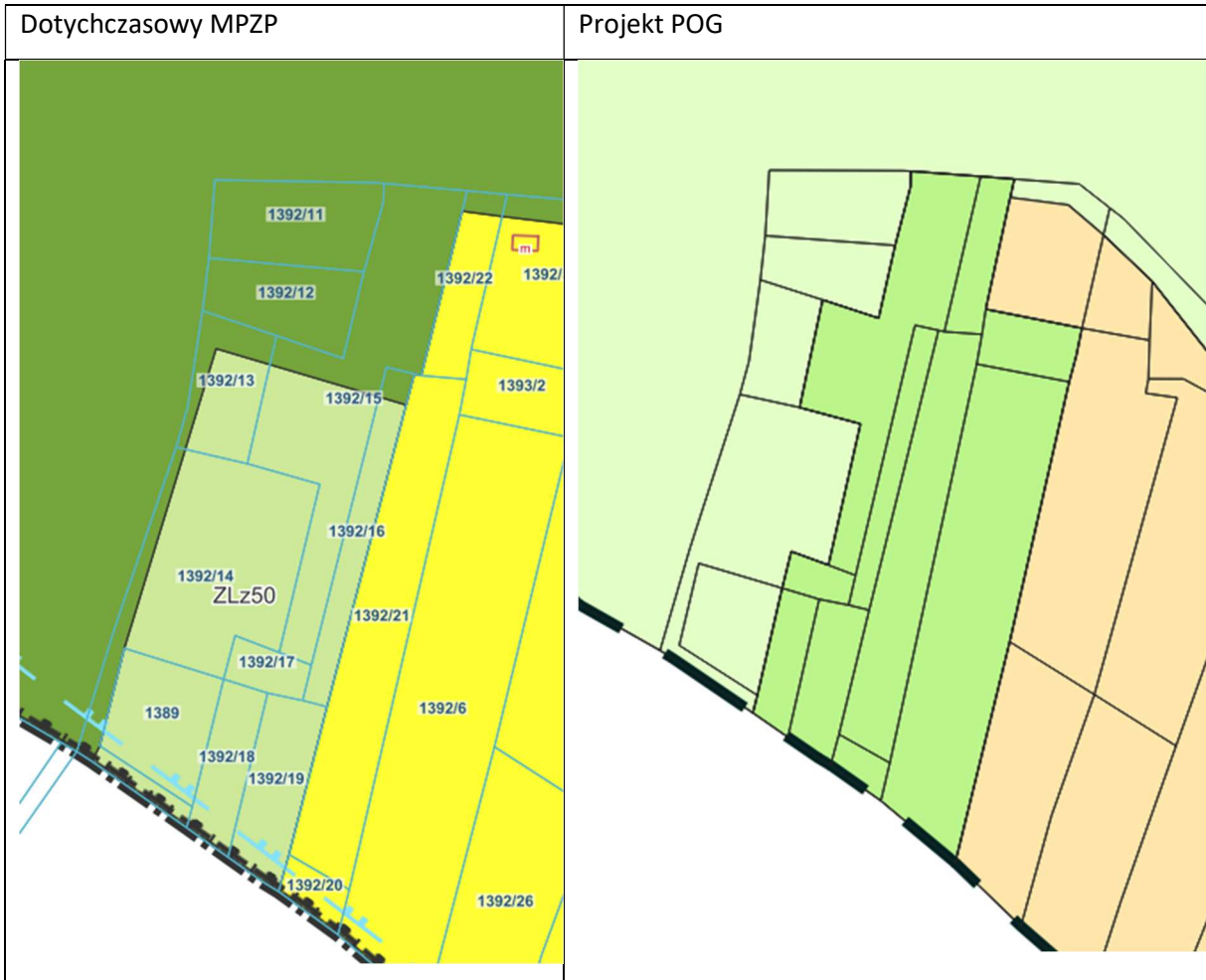
Powstała nowa zabudowa SJ na dotychczasowych R62 i R63, leżących w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych. Działki przeznaczone pod zmianę funkcji na moment tworzenia niniejszego opracowania nie są zabudowane.

Arkusz 12

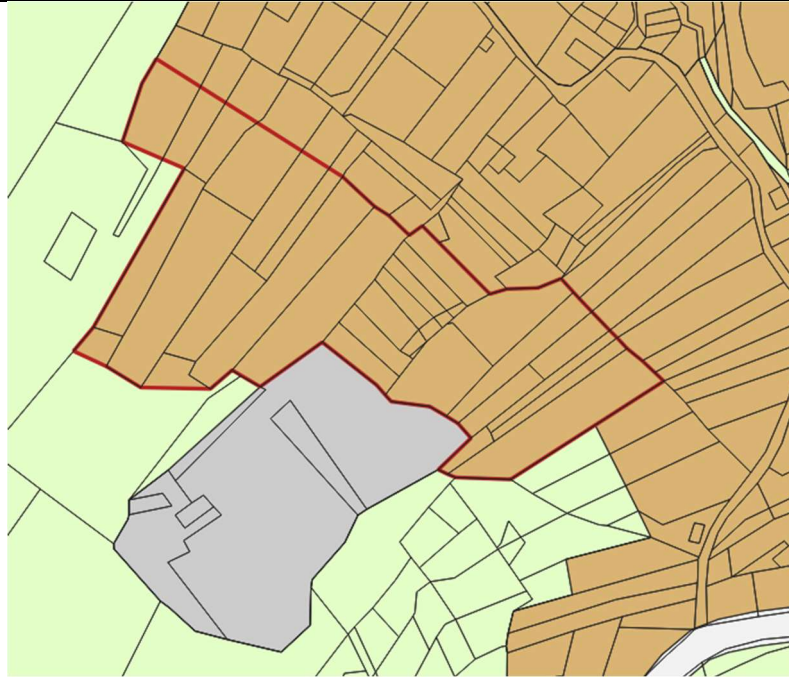
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 13

Zmieniono przeznaczenie działek 1392/13 – 1392/19 pokrytych terenem ZLz50 i wcielono je do strefy SN. Na terenach ZLz ustalono m.in. możliwość realizacji komunikacji pieszej i kołowej oraz urządzeń turystycznych. Działkę 1389 włączono do strefy otwartej SO.

Projekt POG

Ponadto, zmieniono przeznaczenie terenów ZE90 oraz części ZE93 i ZL pod strefę SJ.

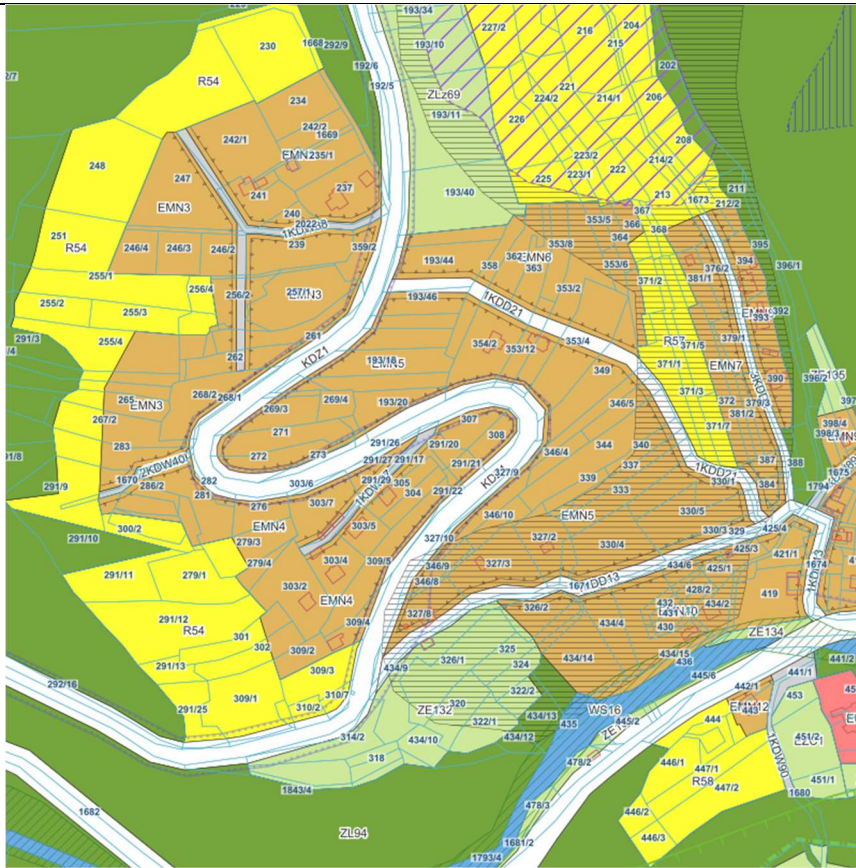
Arkusz 14

Zmieniono przeznaczenie działki 1171 z terenu ZE113 na SN.

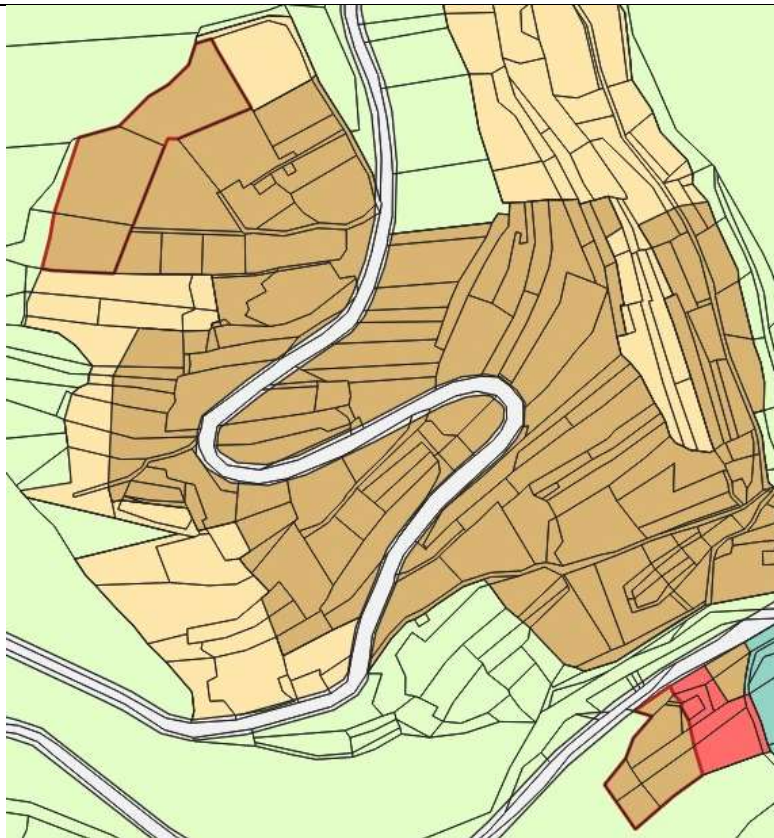
Arkusz 15

Włączono część terenu R54 do strefy SJ. Teren R58 podzielono pomiędzy SJ a SU.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Arkusz 16

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 17

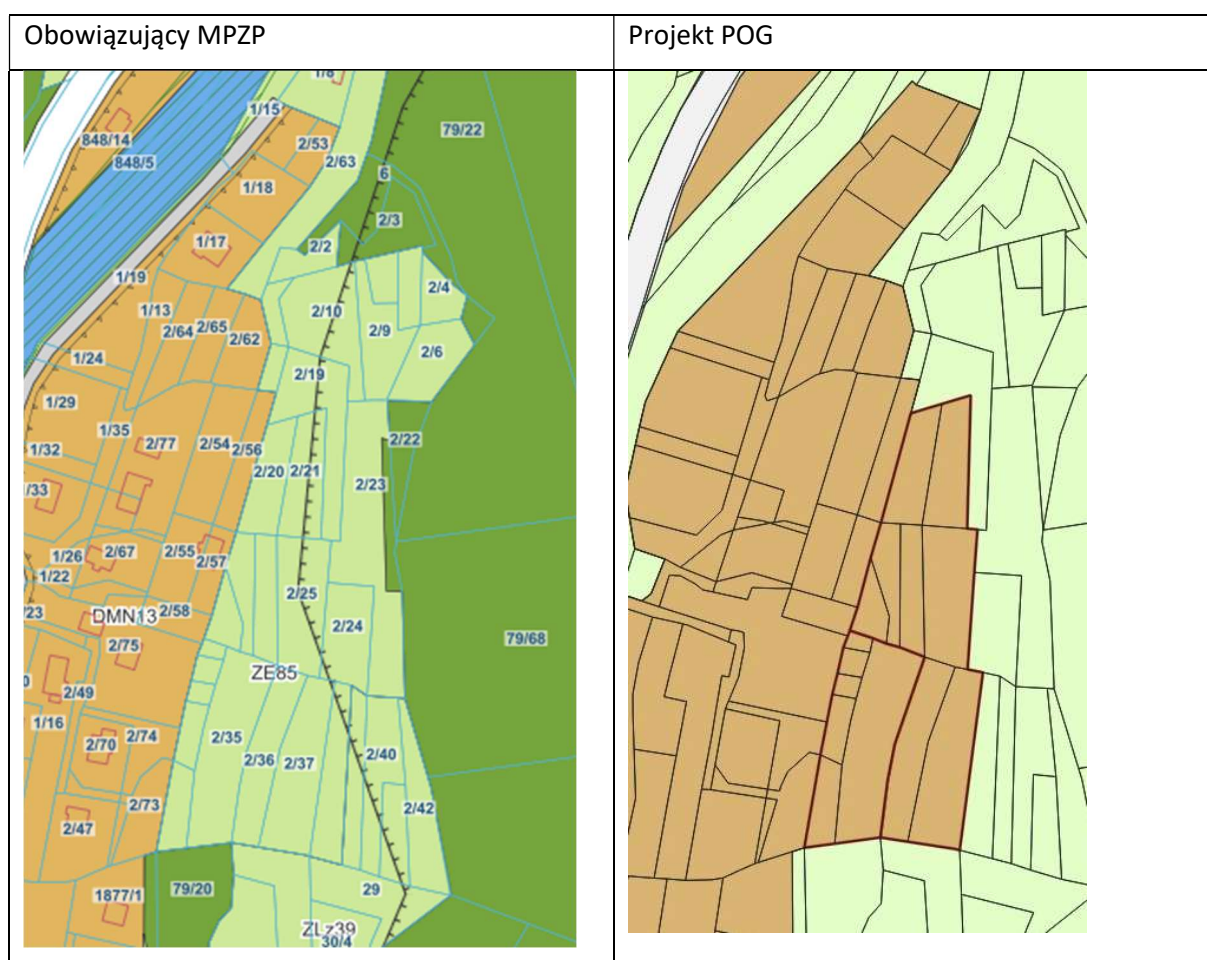
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 18

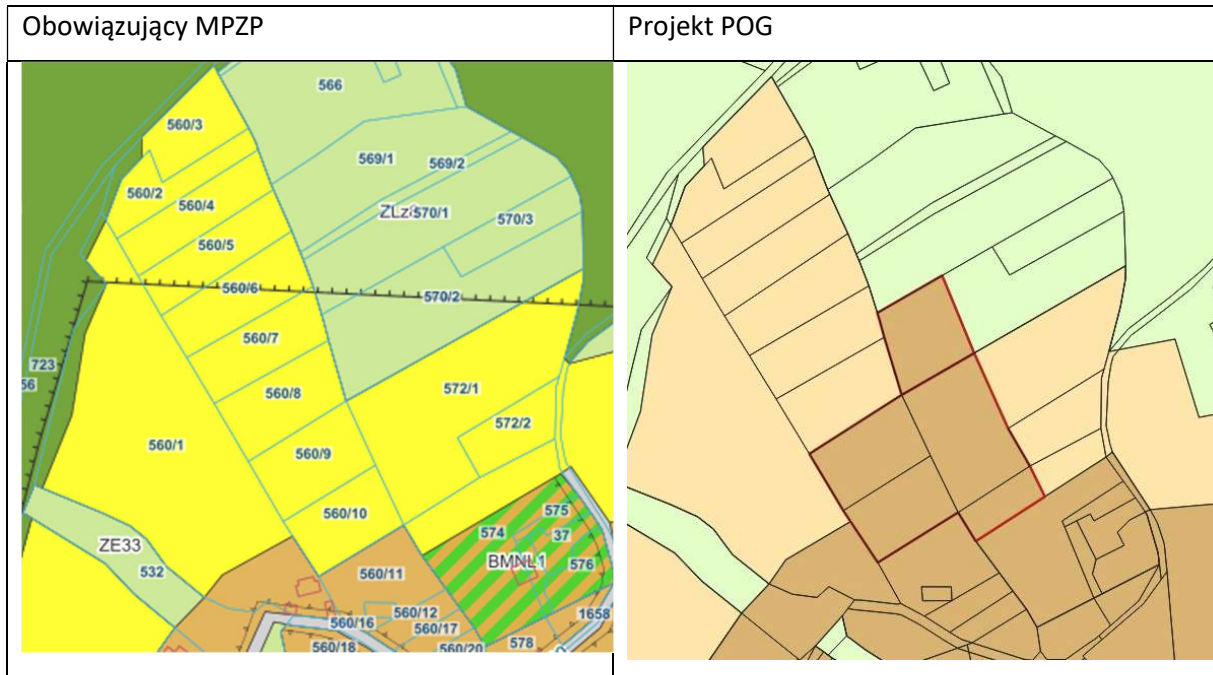
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 19

Fragment terenu ZE85 przeznaczono pod zabudowę strefy SJ.

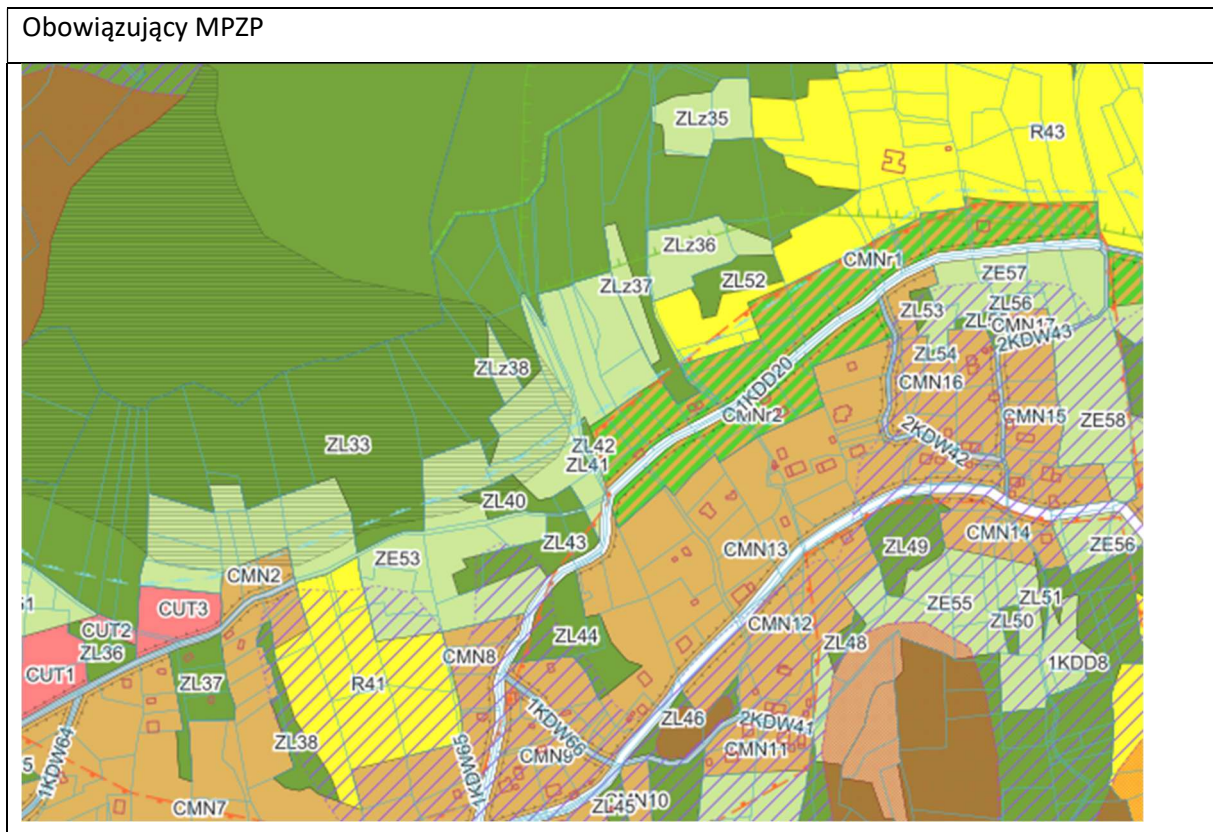

Arkusz 20

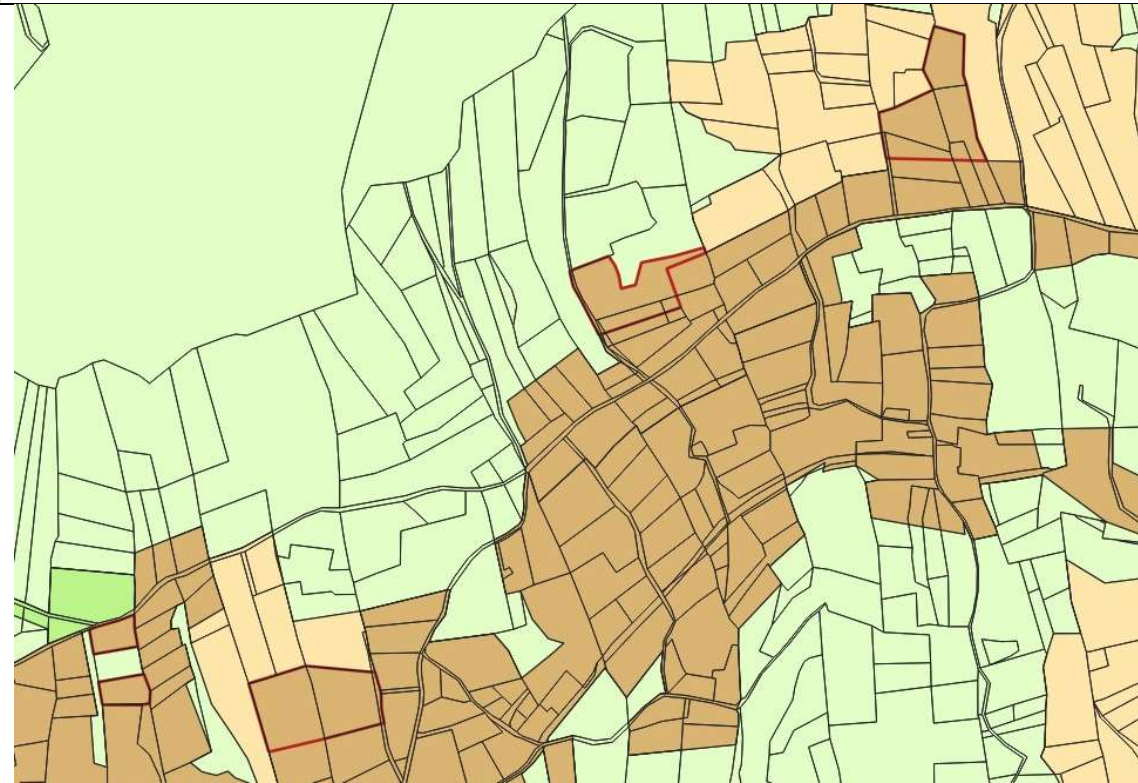

Działki 560/9 i 560/10 oraz fragmenty 572/1 i 574 z terenu R25 oraz część działki 570/2 z terenu ZLz8 wcielono do strefy wielofunkcyjnej z zabudową jednorodzinną SJ.

Arkusz 21

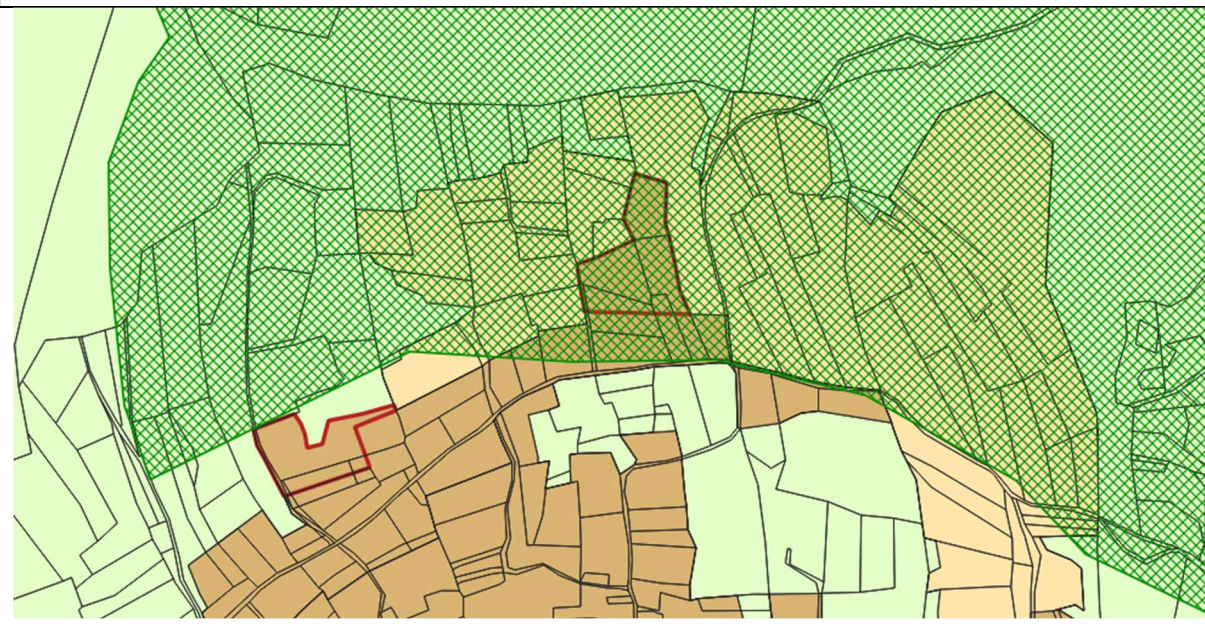

Projekt POG

Działki 105/6 i 105/8 tereny ZL37 wcielono do strefy SJ. Działki 159/3 i 160 tereny R41 stanowią także będą fragment strefy SJ.

Zasięg Obszaru Natura 2000 na tle zmieniających terenów

Do strefy tej włączono także działki 294, 296/1, 298/1 i 298/2 oraz 407, 408, 411, 413/3 i części 412 i 413/2 terenu R43, znajdującego się w zasięgu obszaru Natura 2000. Działka 413/3 na moment tworzenia niniejszego opracowania jest zabudowa domkiem letniskowym oraz budowlą gospodarczą. Działka 408 objęta jest zasięgiem roślinności nieurządzonej.

W rejonie tym (na terenie Obszaru Natura 2000) nie stwierdzono występowania siedlisk ani stanowisk roślin czy zwierząt wg danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Arkusz 22

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

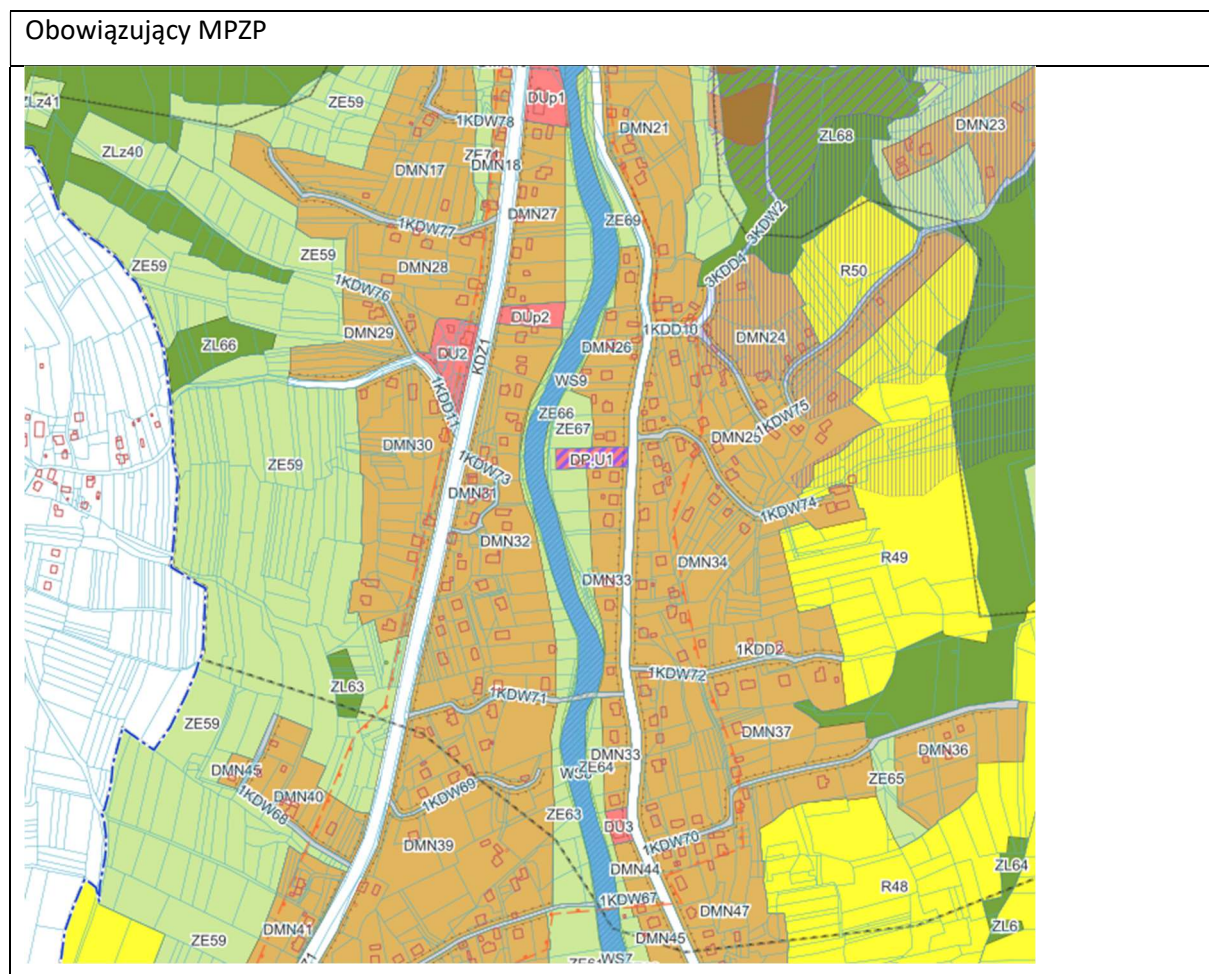
Arkusz 23

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 24

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 25

Dokonano zmiany mającej na celu powiększenie strefy SJ. Włączono do niej następujące tereny: część ZE59 część ZE67, R5 część R49, część R50.

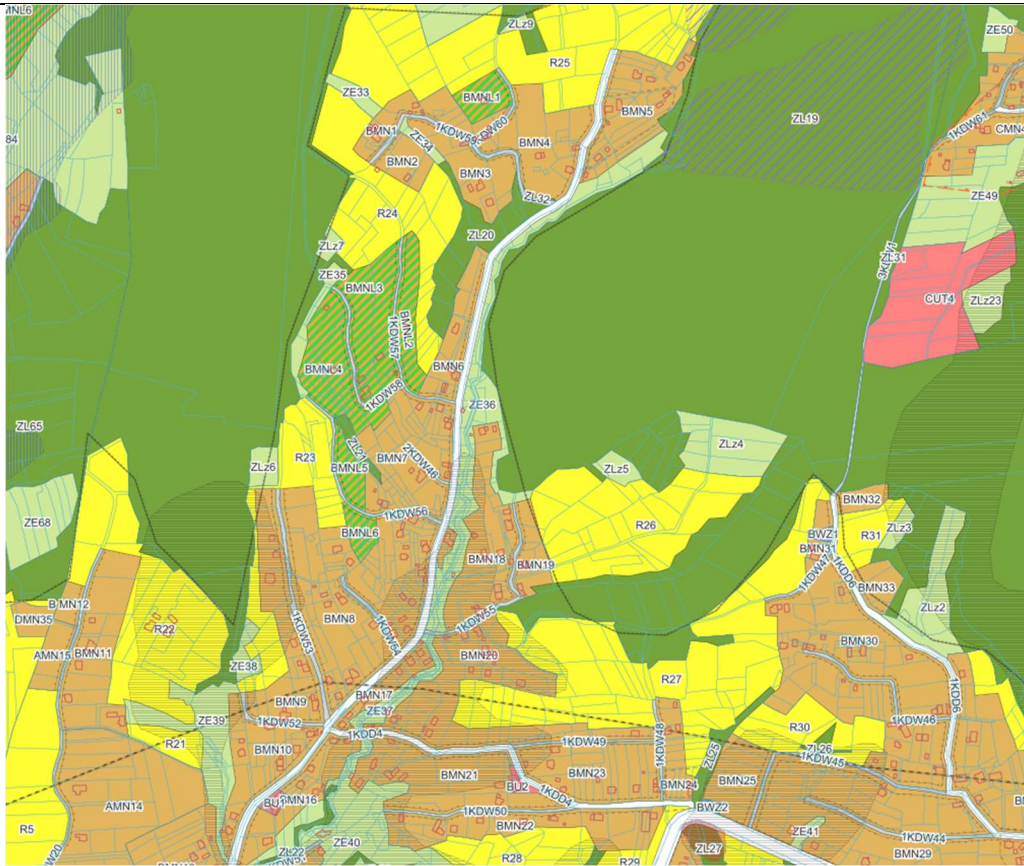
Projekt POG

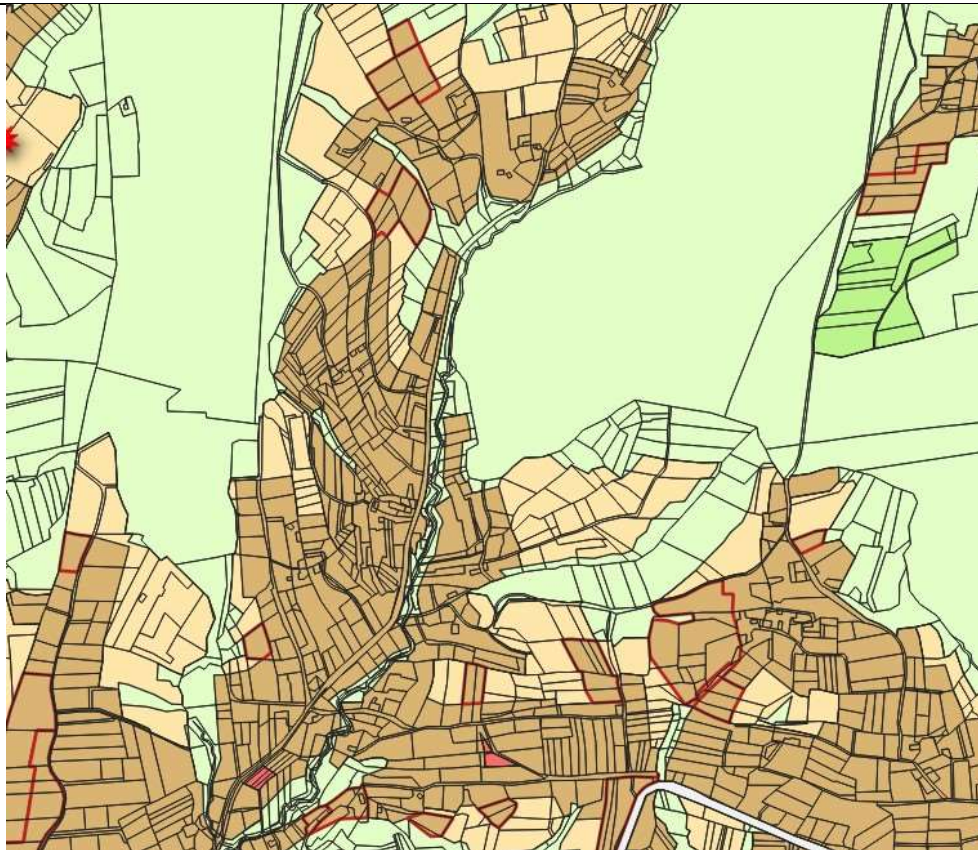
Arkusz 26

Powiększono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o następujące tereny: fragment R22, R23, R24, R25, R27, R28, R29, R30, R32, ZE40 i ZE49.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Arkusz 27

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

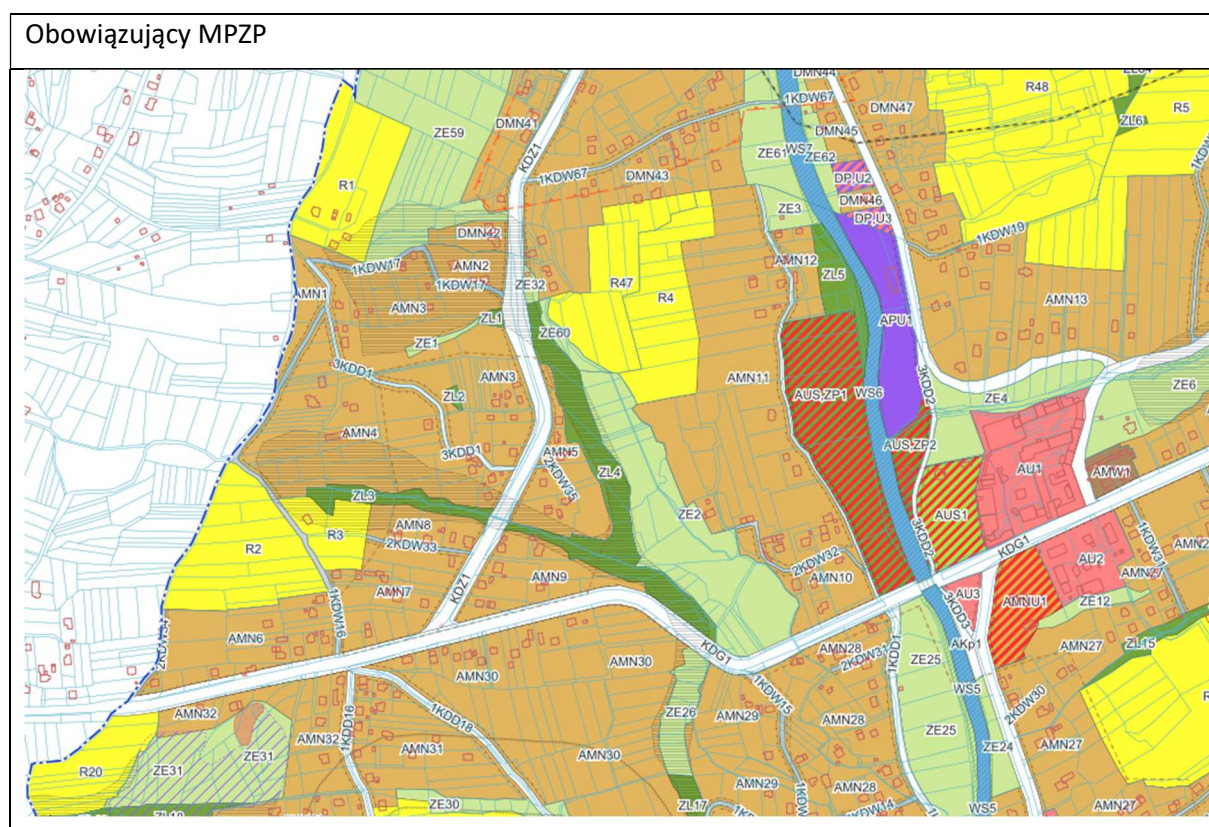
Arkusz 28

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 29

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

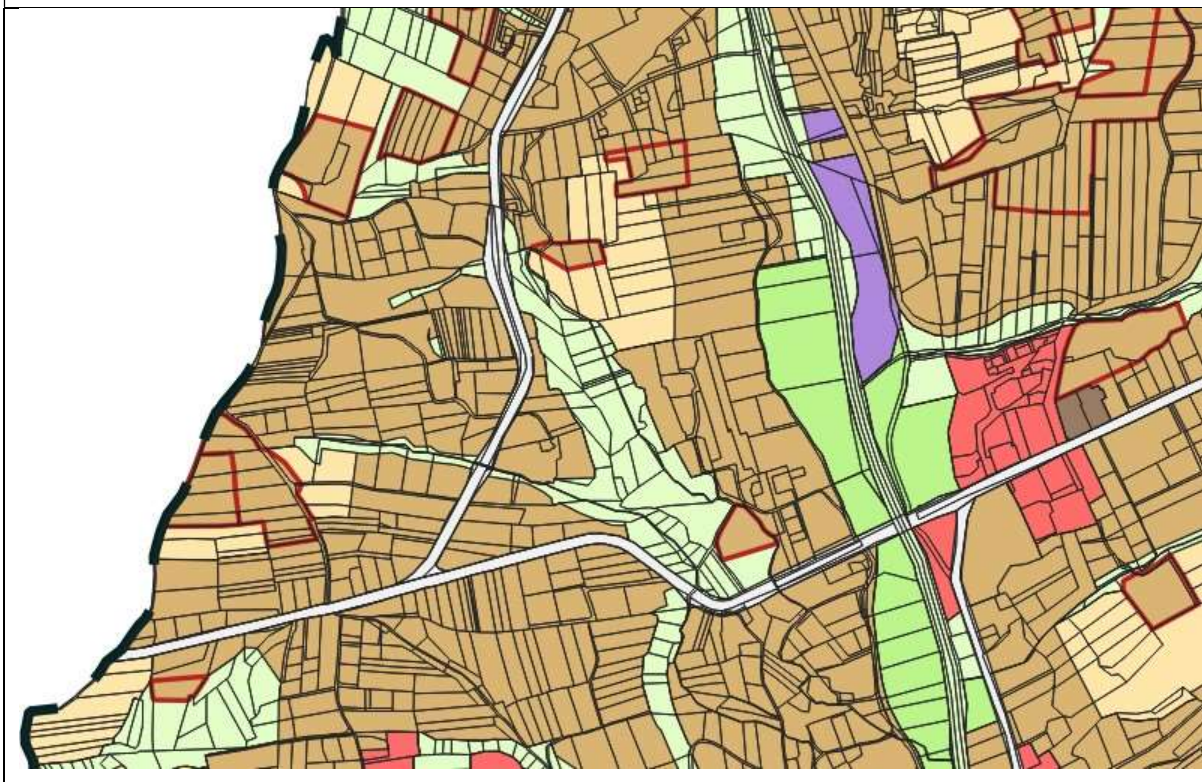
Arkusz 30

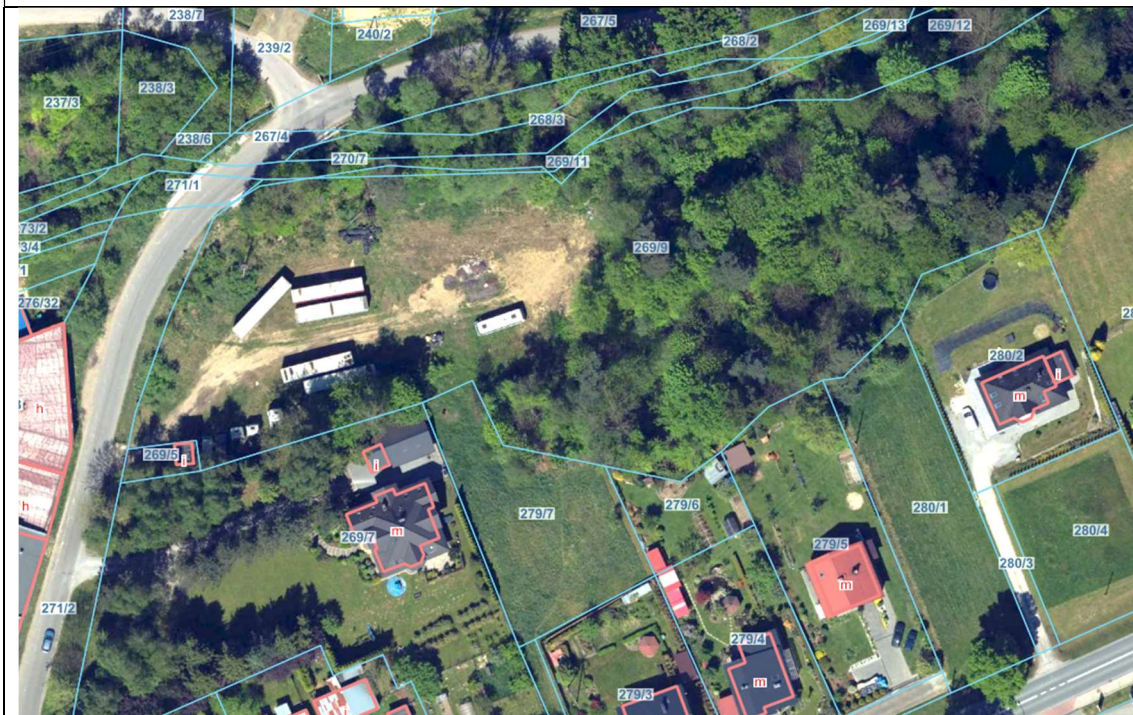
Utworzono liczne nowe strefy zabudowy wielofunkcyjnej mieszkaniowej jednorodzinnej SJ. Powstały one z fragmentów terenów R1, R2, ZE2, R4, R47, ZE6, ZE31, R10. Na terenie R17 wyznaczono obszary strefy SU. Powiększono także teren AU3 do strefy SU o sąsiednie tereny dróg publicznych klasy D KDD3 oraz placów i parkingów AKp1.

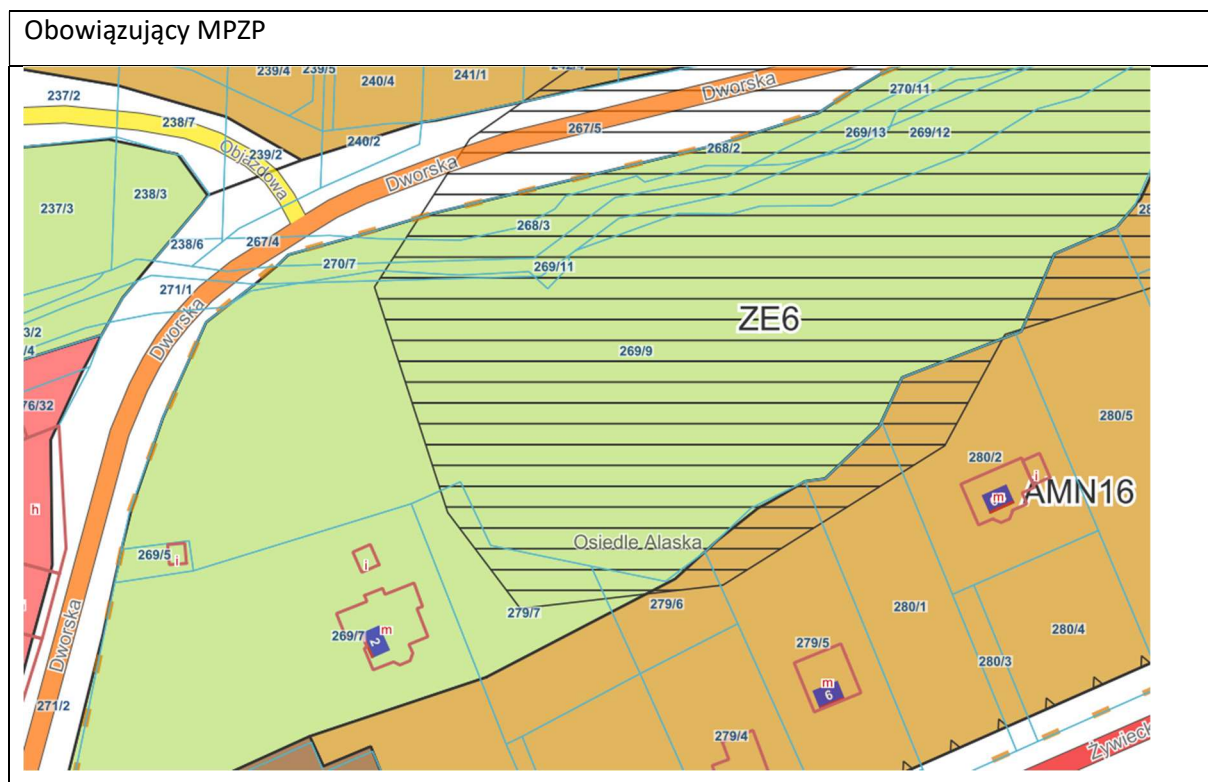
Na fragmencie terenu ZE6, gdzie wytyczono strefę SJ występuje zagrożenie ruchami masowymi ziemi. Nie obejmuje ono jednak istniejącej już zabudowy zlokalizowanej na działce nr 269/7.

Projekt POG

Zagospodarowanie działek o zmieniającym przeznaczeniu

Działka 269/5 zabudowana jest stacją Trafo, a na sąsiedniej 269/9 znajdują się liczne pojazdy oraz przyczepy a także skład zużytych opon samochodowych. Autor stwierdza iż z całą pewnością teren ten nie pełni funkcji nadanej mu w MPZP, tj. ZE6 – teren zieleni nieurządzonej o znaczeniu ekologicznym.

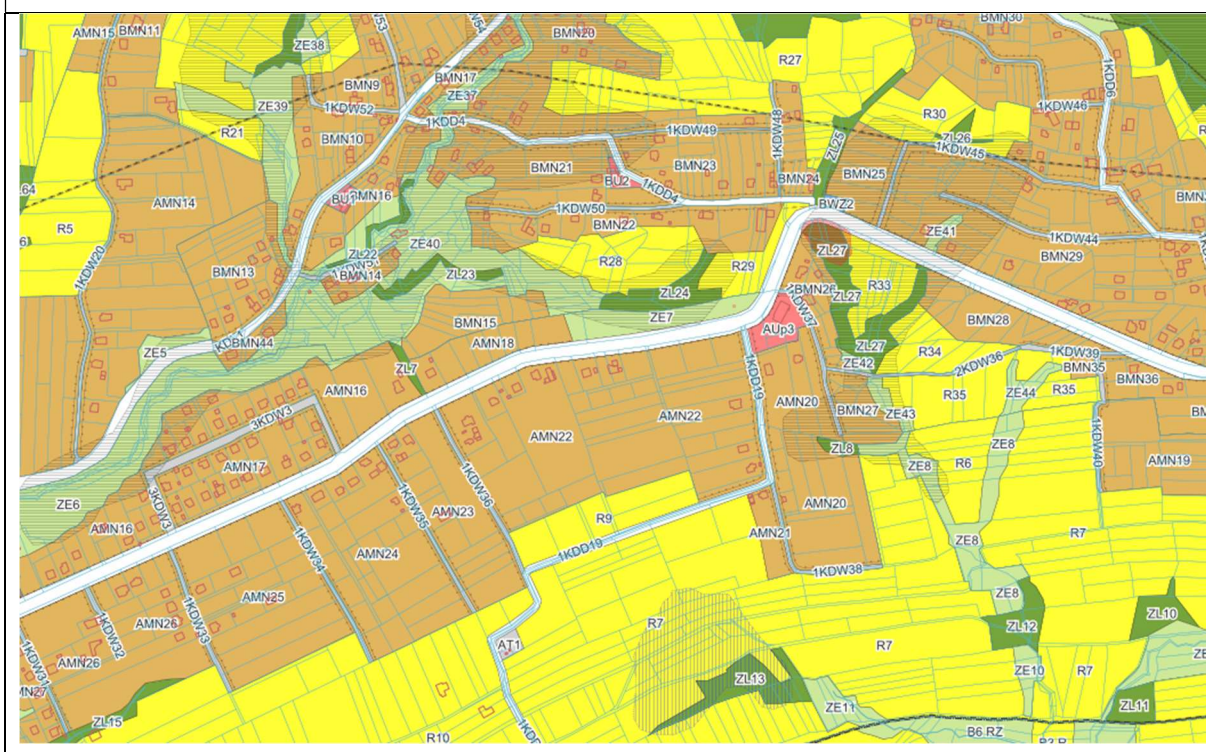
Pobliskie zadrzewienia pokrywają się obszarem z zasięgiem terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Arkusze 31

Na analizowanym arkuszu utworzono także liczne obszary przeznaczone pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ. Powstały one fragmentów z dotychczasowych terenów rolnych R7, R9, R10, R27, R28, R29, R30, R35 oraz części terenu zieleni nieurządzonej o znaczeniu ekologicznym ZE40.

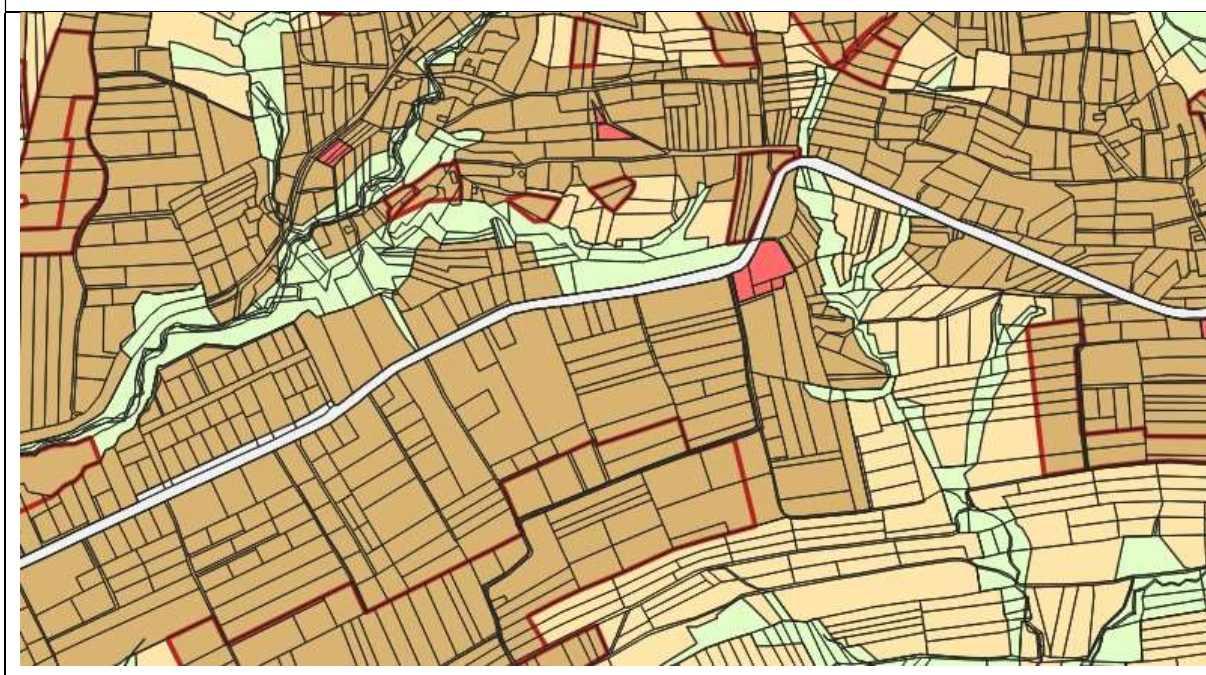
Działki terenu ZE40 przeznaczone pod SJ są na moment tworzenia niniejszego opracowania już w zdecydowanej większości obszarami zurbanizowanymi.

Obowiązujący MPZP

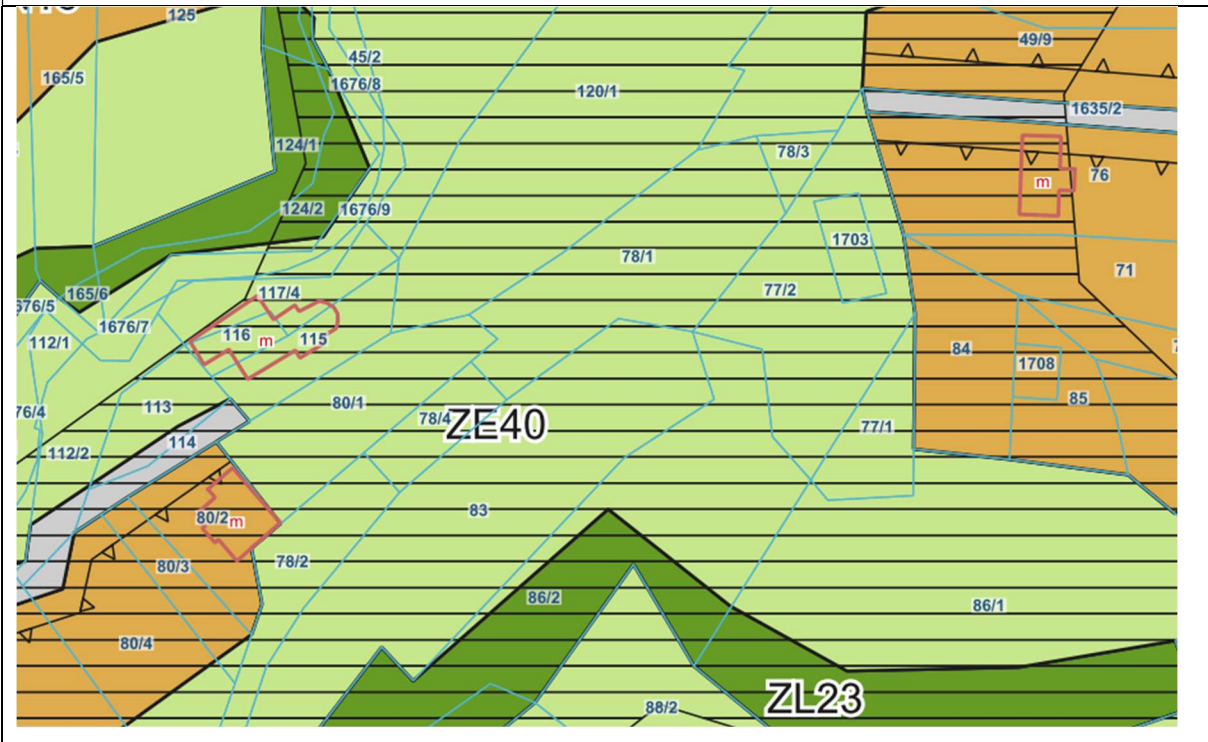

Teren ten nie pełni funkcji o istotnym znaczeniu ekologicznym. Wprowadzenie tu strefy SJ ma na celu systematyzację stanu istniejącego.

Projekt POG

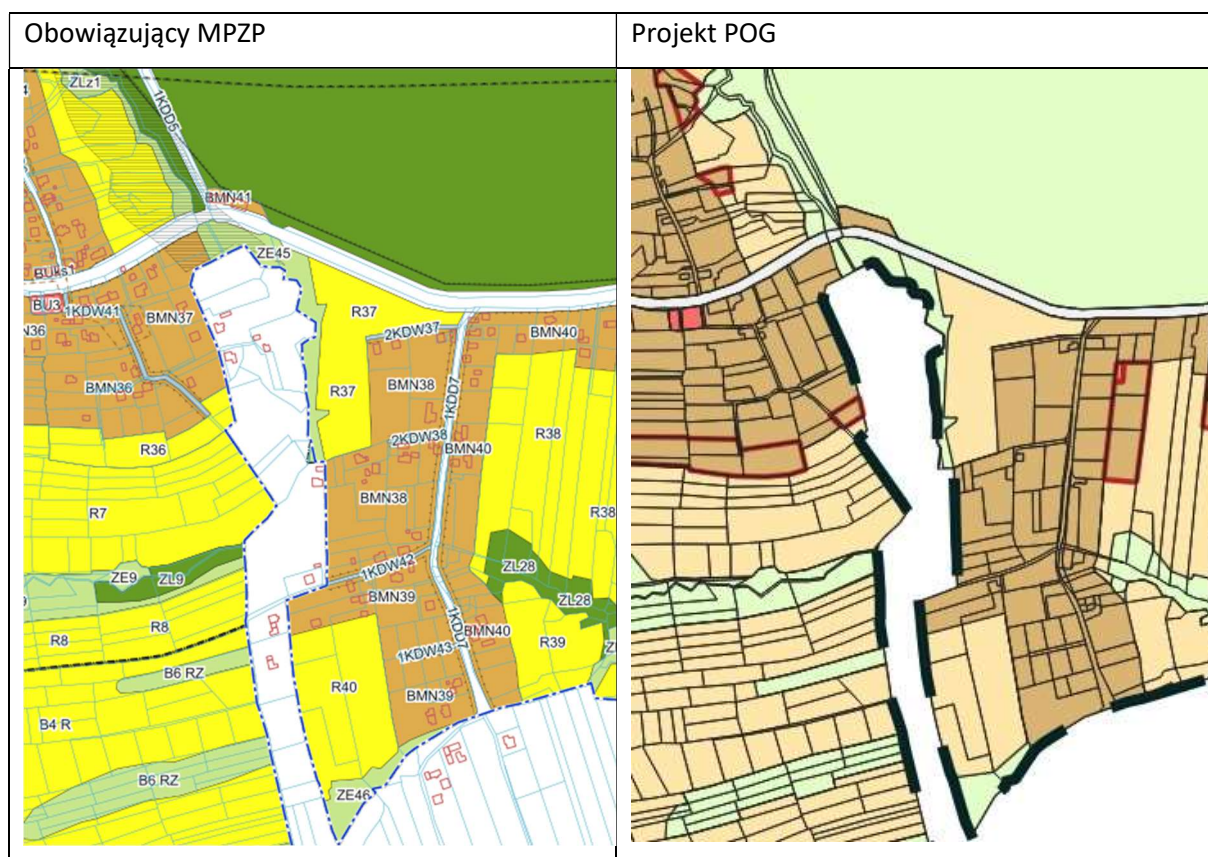
Obowiązujący MPZP

Rzeczywiste zagospodarowanie zmieniających działek

Arkusz 32

Utworzono kolejne obszary pod strefę SJ z fragmentów dotychczasowych terenów rolnych R32, R36 i R38.

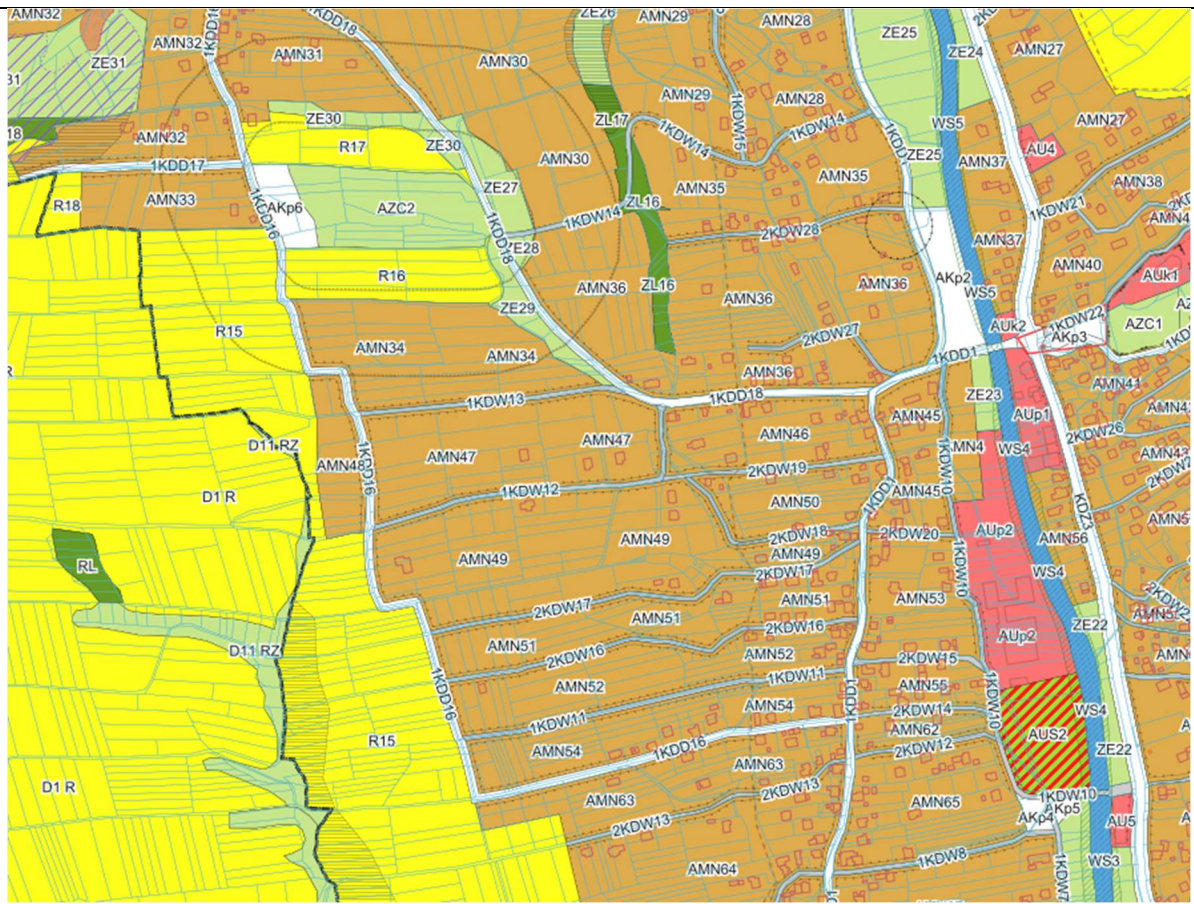
Arkusz 33

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 34

Utworzono nowe strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną SJ, w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy, z dotychczasowych terenów R15, fragmentów R18, D1R, oraz AKp2. Z terenów rolnych R16 i R17 leżących w sąsiedztwie terenu cmentarzy AZC2 (w zasięgu strefy ochrony sanitarnej) utworzono strefy usługowe SU, a pozostałą część terenów R włączono do strefy otwartej SO. Strefę cmentarzy powiększono także o sąsiedni teren AKp6. Obszar ten nie jest w żaden sposób zagospodarowany na dzień tworzenia niniejszego opracowania.

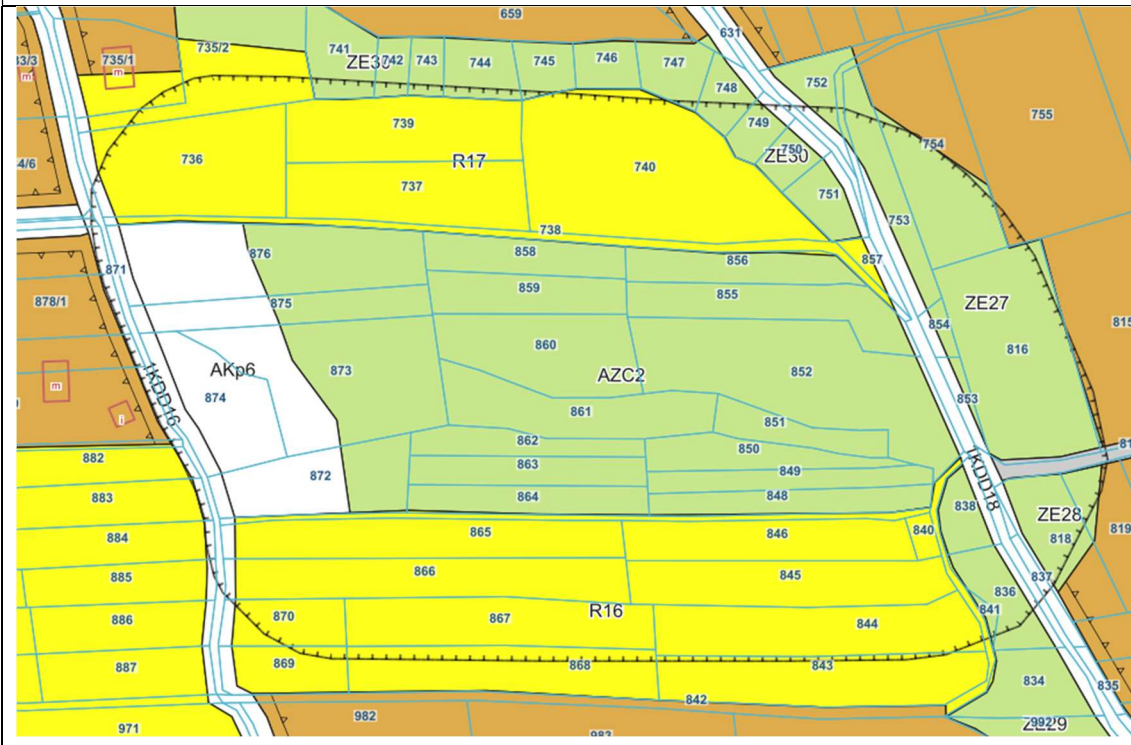
Obowiązujący MPZP

Projekt POG

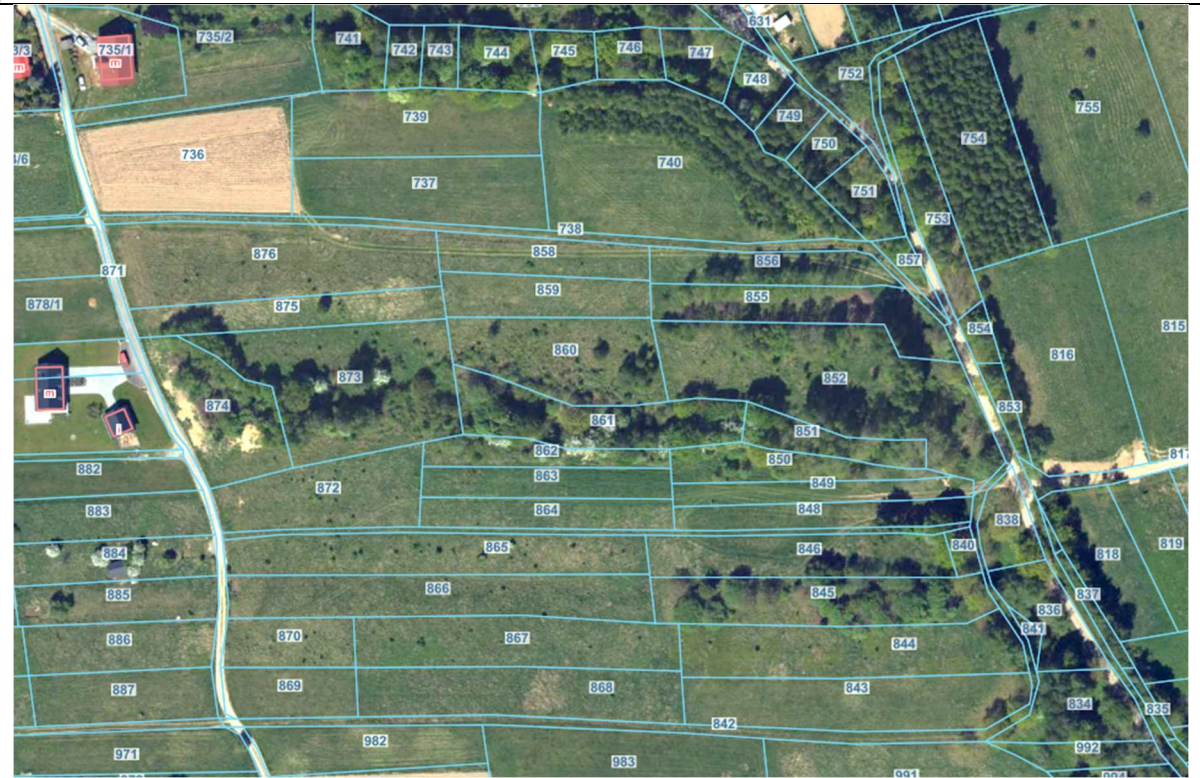
Obowiązujący MPZP

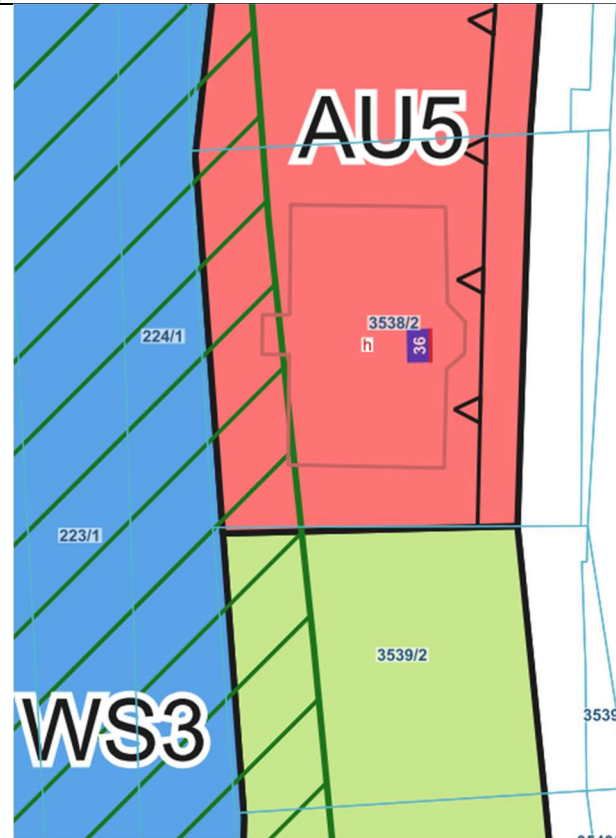
Projekt POG

Aktualne zagospodarowanie

Obowiązujący MPZP

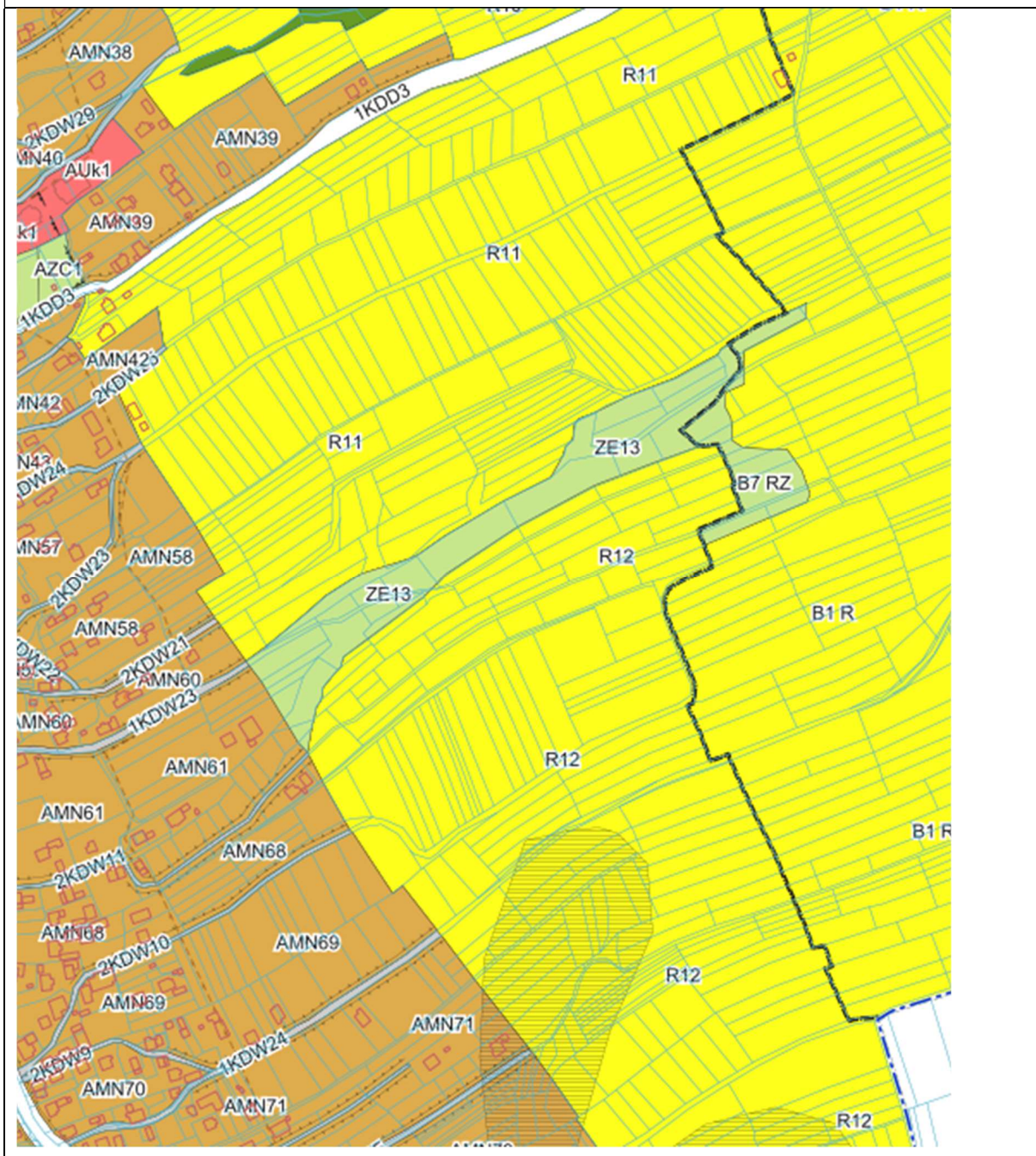
Rzeczywiste zagospodarowanie działki

Utworzono dodatkową strefę usługową SU na terenie AKp3 oraz powiększono teren zabudowy usługowej AU5 o działkę 3539/2 z terenu ZE21. Działka ta zabudowana jest składowiskiem kruszyw budowlanych oraz ozdobnych. To kolejny przypadek systematyzacji stanu istniejącego, gdzie działka objęta terenem ZE nie pełni funkcji ekologicznych.

Arkusz 35

Obowiązujący MPZP

Przeznaczono fragmenty terenów rolnych R7, R11, R12, B1R pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkalną jednorodziną SJ. Wszystkie z nich znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zurbanizowanych.

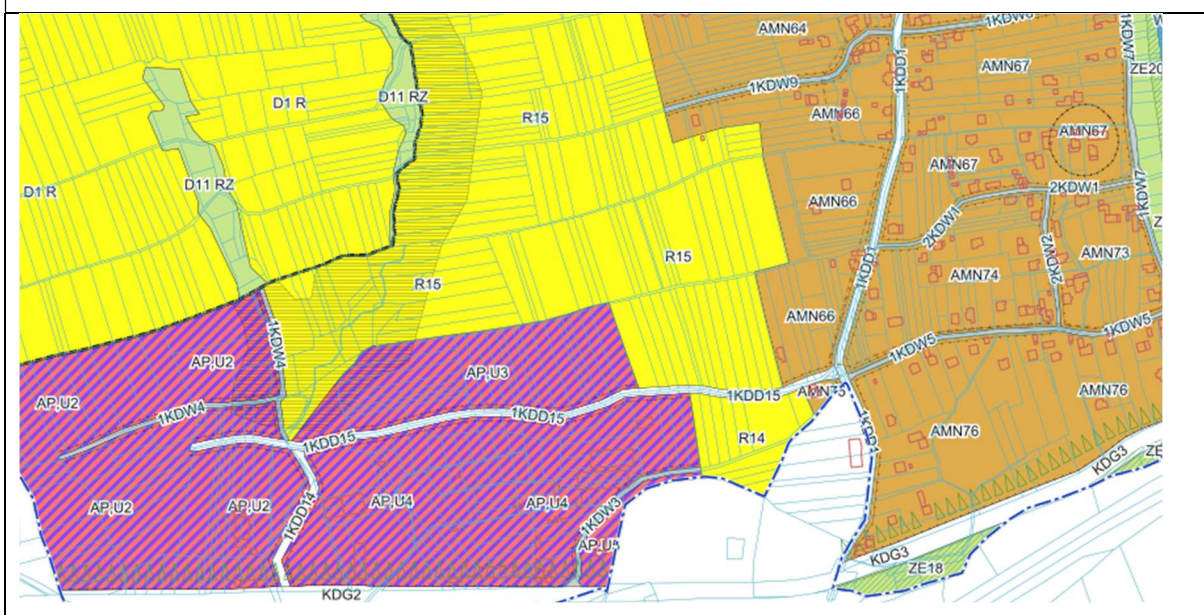
Projekt POG

Arkusz 36

Przeznaczono fragmenty terenów R14 i R15 pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodziną SJ.

Obowiązujący MPZP

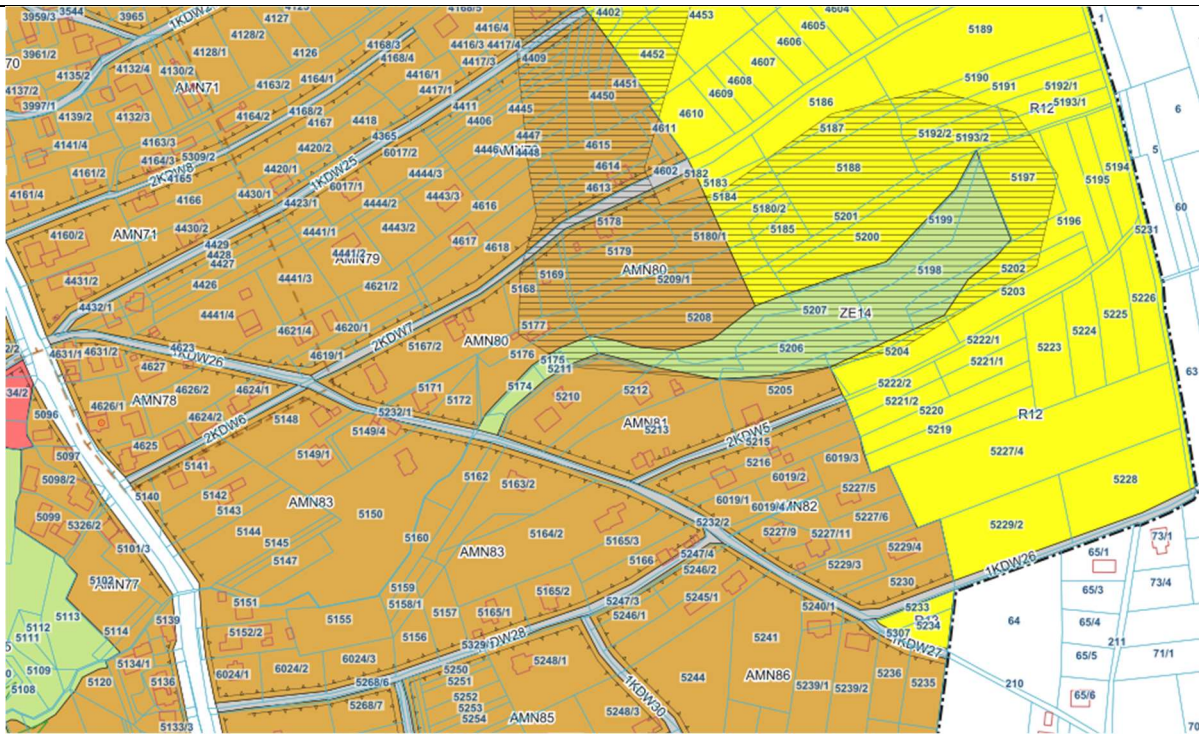
Projekt POG

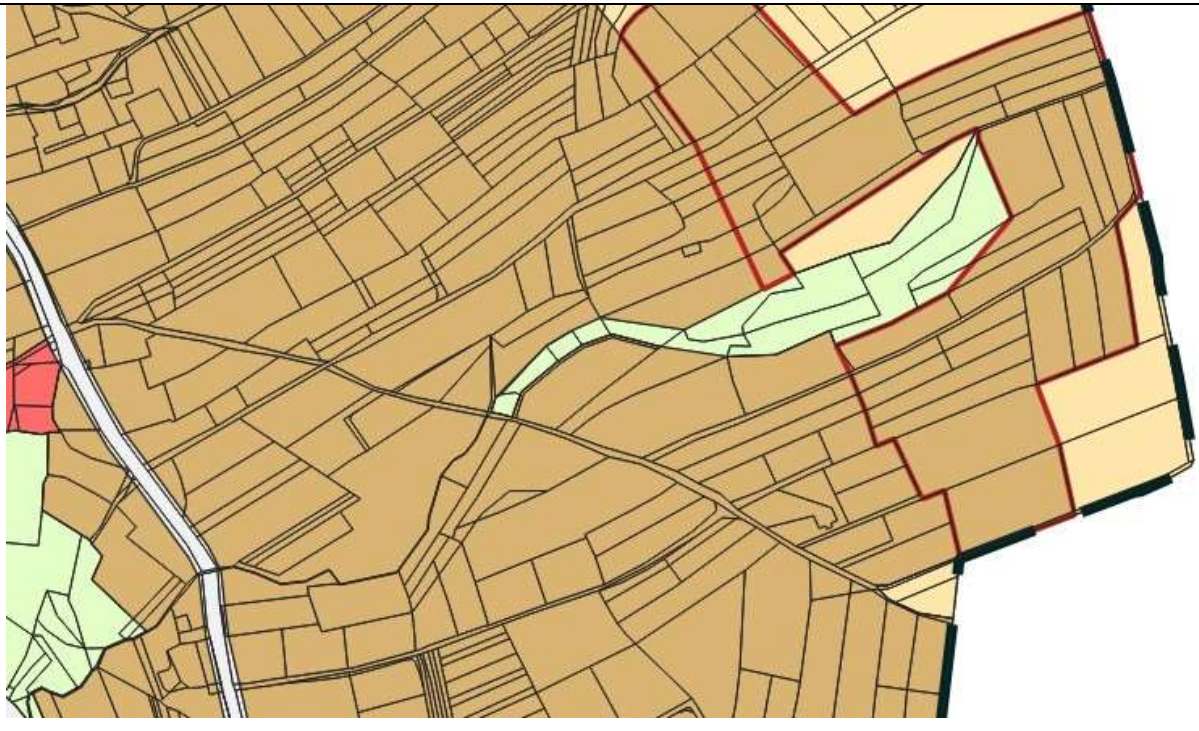
Arkusz 37

Na części terenu rolnego R12 utworzono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ. Strefa ta fragmentarycznie pokrywa się z zasięgiem terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

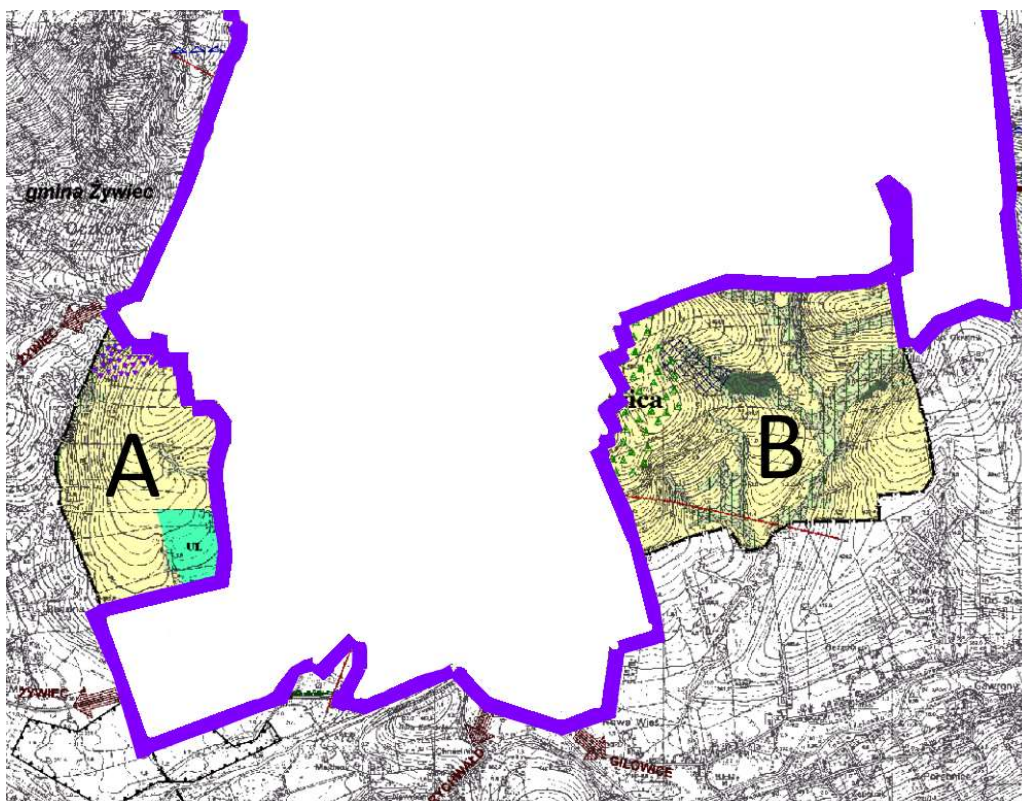
Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Analiza porównawcza POG z Załącznikiem do Uchwały nr XXX/201/2002 Rady Gminy Łękawica z dnia 1 marca 2002 roku

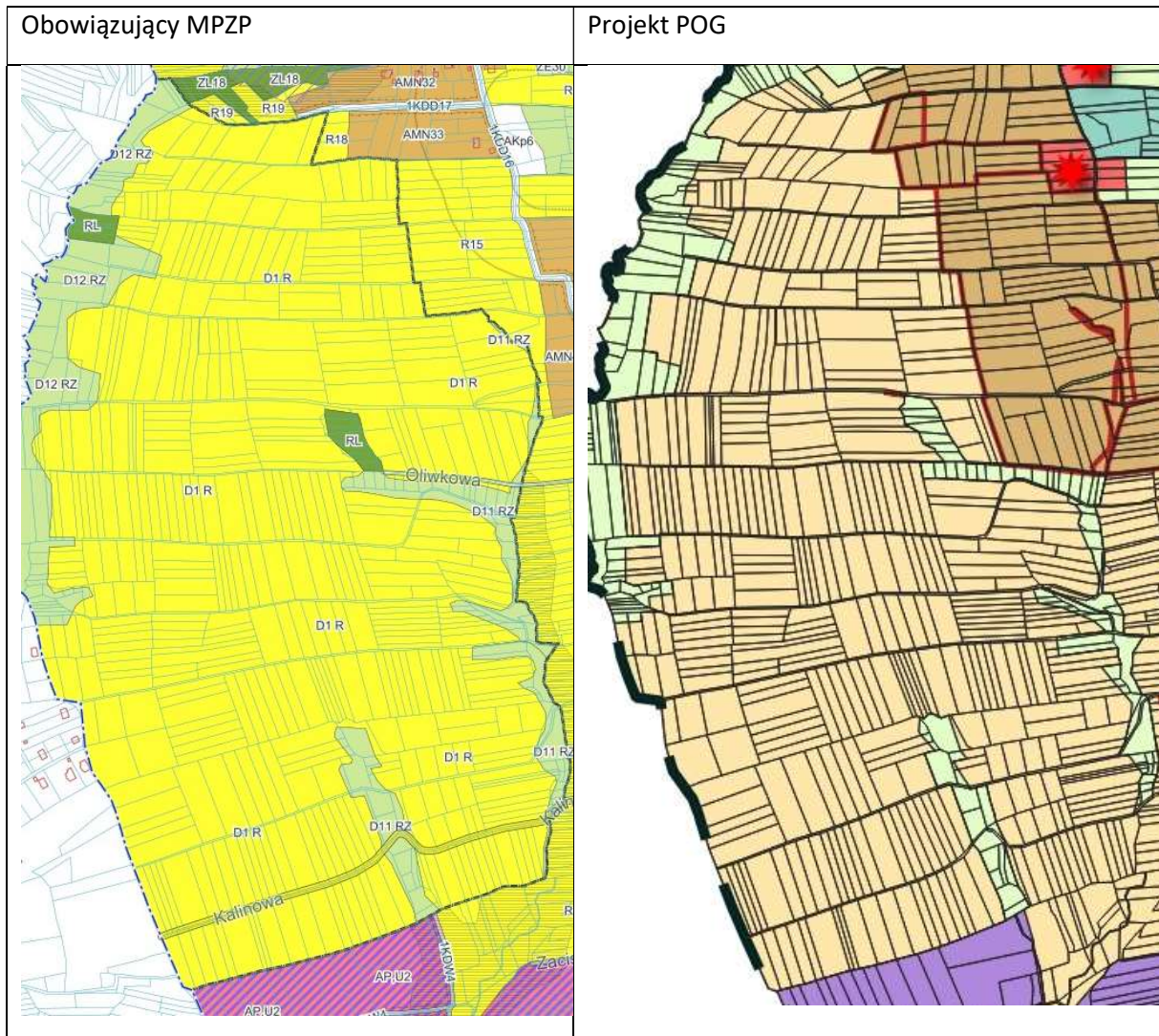
Rysunek 36. Podział terenu nieobjętego MPZP z 2013 r. na plansze A i B (do celów analizy porównawczej).

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość terenu gminy Łękawica została objęta MPZP z 2013 r., który został przeanalizowany wyżej. Pozostałe fragmenty (MPZP z 2002 r.) oznaczono jako plansza A oraz plansza B.

Plansza A

Powiększono tereny przeznaczone pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodziną SJ o fragment dotychczasowego terenu D1R.

Plansza B

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Analiza i ocena wpływu na środowisko planu ogólnego gminy

W większości przypadków tereny danych stref wyznaczonych w POG obejmują funkcje, które zostały im nadane w MPZP. Ponadto, zdarzają się przypadki, gdzie POG potwierdza faktyczne wykorzystanie analizowanych terenów.

Faktyczne zmiany w przeznaczeniu wybranych terenów, bądź zmiany przebiegu ich granic stwierdzono głównie w przypadkach powiększenia terenów zurbanizowanych.

1. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ,
2. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ znajdujących się w zasięgu obszaru Natura 2000,
3. Przeznaczenie terenów ZE na rzecz strefy SJ,
4. Przeznaczenie terenów ZL pod strefę SJ,
5. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SU,
6. Przeznaczenie terenów AKp pod strefę SJ,
7. Utworzenie stref SJ na terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi,

Wszystkie ze zmian mają miejsce na terenie Parku Krajobrazowego bądź jego otuliny.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska pogrupowanych zmian, jakie wnosi analizowany Plan Ogólny Gminy Łękawica, w stosunku do obowiązujących Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie / brak oddziaływania
	Potencjalne negatywne oddziaływanie

Tabela 7. Ocena oddziaływania na środowisko zmian wprowadzanych przez POG w stosunku do obowiązujących MPZP

Lp.	Zmiana	Obszary chronione	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
1.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
2.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ znajdujących się w zasięgu obszaru Natura 2000	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
3.	Przeznaczenie terenów ZE na rzecz strefy SJ	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
4.	Przeznaczenie terenów ZL pod strefę SJ	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
5.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SU	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
6.	Przeznaczenie terenów AKp pod strefę SJ	White	Green	Green	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Green	Green	Green	Green
7.	Utworzenie stref SJ na terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi	Yellow	Green	White	White	Yellow	Green	Yellow	White	Yellow	Yellow	Yellow	White

Stwierdza się, iż w związku z prowadzeniem w życie zapisów POG nie będzie występować znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko. Oddziaływania na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 zależą od konkretnej inwestycji planowanej do realizacji na terenie obszaru, co wymagać będzie dodatkowej analizy.

Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ

Projektowana zmiana polega na przekształceniu terenów rolnych (R) w strefę wielofunkcyjną z dominującą zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ). Nowe tereny SJ będą stanowiły kontynuację istniejącej struktury osadniczej, przylegając bezpośrednio do obszarów już zabudowanych i uzbrojonych.

Zmiana oznacza przejście z krajobrazu produkcyjnego, o relatywnie niskim stopniu uszczelnienia powierzchni i ograniczonej presji infrastrukturalnej, w krajobraz mieszkaniowy o większej intensywności zagospodarowania, wzroście ruchu lokalnego i zwiększonym zapotrzebowaniu na media.

W odniesieniu do ludzi realizacja ustaleń planu przyniesie pozytywne efekty w postaci uporządkowania struktury przestrzennej oraz racjonalnego dogęszczenia istniejącej zabudowy. Lokalizacja nowych terenów SJ w bezpośrednim sąsiedztwie już zagospodarowanych obszarów ogranicza zjawisko rozproszonej suburbanizacji i umożliwia efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej oraz drogowej. Jednocześnie należy przewidzieć wzrost natężenia ruchu samochodowego oraz zwiększone zapotrzebowanie na infrastrukturę społeczną i komunalną. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią oddziaływania chwilowe w postaci hałasu, zapylenia oraz okresowych utrudnień komunikacyjnych. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

W zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne przekształcenie terenu spowoduje wzrost powierzchni uszczelnionych, co ograniczy naturalną infiltrację wód opadowych i może zwiększyć spływ powierzchniowy. W konsekwencji dojdzie do zmiany lokalnego bilansu wodnego oraz zmniejszenia retencji gruntowej. Z drugiej strony, włączenie nowej zabudowy do systemu kanalizacji sanitarnej i uporządkowana gospodarka ściekowa mogą ograniczyć ryzyko niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych. Korzystnym aspektem będzie również eliminacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin typowych dla produkcji rolniczej, co może przyczynić się do zmniejszenia presji chemicznej na środowisko wodne. W fazie budowy istnieje ryzyko incydentalnych zanieczyszczeń związanych z pracą sprzętu budowlanego, jednak przy zachowaniu standardowych środków ostrożności oddziaływania te będą miały charakter przejściowy.

Zmiana sposobu użytkowania terenu wpłynie na szatę roślinną poprzez likwidację upraw rolnych oraz roślinności towarzyszącej. W ich miejsce pojawi się zieleń urządzona, w tym ogrody przydomowe i nasadzenia ozdobne. Oznacza to przekształcenie struktury roślinności z jednorodnej przestrzeni produkcyjnej w mozaikę terenów zabudowanych i zieleni towarzyszącej. W krótkim okresie nastąpi usunięcie pokrywy roślinnej oraz czasowe odsłonięcie gleby w związku z pracami ziemnymi. W dłuższej perspektywie możliwe jest zwiększenie różnorodności gatunkowej roślin, zwłaszcza w przypadku stosowania nasadzeń rodzimych, jednak będą to zbiorowiska o charakterze synantropijnym.

Analogiczne przekształcenia dotyczyć będą świata zwierząt. Teren rolniczy, potencjalnie wykorzystywany przez gatunki charakterystyczne dla krajobrazu otwartego, utraci swoje dotychczasowe funkcje siedliskowe. W okresie realizacji inwestycji wystąpi płożenie fauny związane z obecnością ludzi i sprzętu budowlanego. W fazie eksploatacji zmieni się skład gatunkowy w kierunku gatunków przystosowanych do środowiska zurbanizowanego. Wprowadzenie zieleni przydomowej może stworzyć warunki dla drobnych ptaków, owadów zapylających oraz małych ssaków, jednak ogólny charakter siedlisk ulegnie trwałemu przekształceniu.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie związane głównie ze wzrostem emisji komunikacyjnych oraz emisji z indywidualnych źródeł ogrzewania budynków. Skala tych oddziaływań będzie miała charakter lokalny i rozproszony. W fazie realizacji inwestycji wystąpią okresowe emisje pyłów związane z pracami ziemnymi i transportem materiałów. Po zakończeniu budowy oddziaływania te ustaną. Jednocześnie wyeliminowanie prac rolniczych i związanych z nimi emisji z maszyn może częściowo kompensować wzrost emisji z nowej funkcji mieszkaniowej. Zastosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła w nowych budynkach może dodatkowo ograniczyć wpływ na jakość powietrza.

W zakresie klimatu akustycznego należy przewidywać wzrost tła hałasowego w stosunku do stanu obecnego, wynikający z większego natężenia ruchu lokalnego oraz codziennej aktywności mieszkańców. Największe uciążliwości akustyczne wystąpią w fazie budowy i będą miały charakter chwilowy. Po zakończeniu realizacji inwestycji poziom hałasu ustabilizuje się na poziomie typowym dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i nie powinien przekraczać obowiązujących norm środowiskowych.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą miały charakter trwałe. Nastąpi wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej oraz częściowe uszczelnienie powierzchni w związku z realizacją budynków, dróg dojazdowych i infrastruktury technicznej. Dojdzie do lokalnych zmian w ukształtowaniu terenu oraz przemieszczenia mas ziemnych. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna, choć w zabudowie jednorodzinnej jej udział pozostaje relatywnie wysoki w porównaniu z innymi formami urbanizacji. Pośrednio zmieni się funkcja i właściwości użytkowe gleb, które utracą znaczenie produkcyjne na rzecz funkcji budowlanej i ogrodowej.

Rezygnacja z rolniczego użytkowania terenu wiąże się przede wszystkim z ograniczeniem presji chemicznej na środowisko. Zaprzestanie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin zmniejsza ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz ogranicza dopływ związków azotu i fosforu do gleby i cieków wodnych. Istotnym pozytywnym skutkiem jest także redukcja emisji do powietrza i hałasu związanych z pracą maszyn rolniczych oraz nawożeniem, w tym emisji spalin, pyłów i amoniaku. Ustają również okresowe uciążliwości zapachowe towarzyszące gospodarce rolnej. W zakresie gleby korzystne jest wyeliminowanie intensywnej ingerencji mechanicznej, co sprzyja stabilizacji struktury glebowej i ogranicza jej degradację. Dodatkowo możliwe jest zwiększenie lokalnej różnorodności biologicznej poprzez wprowadzenie zróżnicowanej zieleni, szczególnie w przypadku zabudowy jednorodzinnej z ogrodami przydomowymi.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia negatywnych skutków środowiskowych wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów rolnych (R) na strefę zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (SJ) należy wprowadzić rozwiązania planistyczne, projektowe i organizacyjne minimalizujące presję na poszczególne komponenty środowiska.

W zakresie ochrony wód i gospodarki wodnej rekomenduje się maksymalne ograniczenie powierzchni uszczelnionych poprzez zachowanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych. Wskazane jest stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na podjazdach i ciągach pieszych, a także wprowadzanie rozwiązań zwiększających retencję wód opadowych, takich jak ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne czy systemy rozsączające. Niezbędne jest podłączenie zabudowy do zbiorczej sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zabezpieczenie zaplecza budowy przed możliwością zanieczyszczenia gruntu i wód.

W odniesieniu do ochrony powietrza zaleca się stosowanie niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła, preferowanie odnawialnych źródeł energii oraz rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną budynków. W fazie realizacji inwestycji należy ograniczać emisję pyłów poprzez zraszanie terenu w okresach suchych oraz utrzymywanie w należytym stanie technicznym maszyn budowlanych. W celu ochrony klimatu akustycznego wskazane jest prowadzenie prac budowlanych w godzinach dziennych oraz stosowanie sprzętu spełniającego obowiązujące normy hałasu. Docelowo układ komunikacyjny powinien być zaprojektowany w sposób zapewniający płynność ruchu i minimalizujący jego uciążliwość dla istniejącej i projektowanej zabudowy.

W zakresie ochrony gleby i powierzchni ziemi należy ograniczyć skalę niwelacji terenu oraz racjonalnie gospodarować masami ziemnymi, w miarę możliwości wykorzystując je w obrębie inwestycji. Warstwa próchniczna powinna być zdejmowana i wykorzystywana do zagospodarowania terenów zieleni.

Dla zachowania walorów przyrodniczych wskazane jest wprowadzenie zieleni towarzyszącej z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz utrzymanie ciągłości terenów biologicznie czynnych. W miarę możliwości należy unikać nadmiernego oświetlenia zewnętrznego oraz stosować oprawy ograniczające emisję światła w górę, co zmniejszy presję na faunę.

Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo istniejącej zabudowy istotne jest etapowanie realizacji inwestycji oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej równoległe z rozwojem funkcji mieszkaniowej. Kompleksowe wdrożenie powyższych działań pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania do poziomu typowego dla zabudowy jednorodzinnej i utrzymać je w granicach obowiązujących standardów ochrony środowiska.

Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ znajdujących się w zasięgu obszaru Natura 2000

Planowana zmiana przeznaczenia terenu z funkcji rolniczej (R) na strefę zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (SJ), zlokalizowanego w zasięgu obszaru Natura 2000, wymaga szczególnej analizy pod kątem wpływu na cele i przedmiot ochrony tego obszaru. Z przedstawionego sposobu użytkowania wynika, że teren ma obecnie charakter otwarty, z udziałem roślinności trawiastej, pojedynczych zadrzewień i sąsiedztwem większych skupisk drzew oraz pojedynczymi obiektami budowlanymi co może sprzyjać występowaniu siedlisk półnaturalnych oraz gatunków związanych z krajobrazem mozaikowym.

Realizacja zabudowy mieszkaniowej w obrębie obszaru Natura 2000 może prowadzić do trwałej zmiany charakteru siedliska poprzez częściowe uszczelnienie powierzchni, fragmentację przestrzeni biologicznie czynnej oraz wzrost presji antropogenicznej. Nawet jeśli teren nie stanowi kluczowego siedliska, jego przekształcenie może osłabić lokalną ciągłość ekologiczną, zwłaszcza jeśli pełni funkcję żerowiska lub korytarza migracyjnego pomiędzy większymi kompleksami zieleni.

W fazie realizacji inwestycji przewiduje się oddziaływania chwilowe, takie jak hałas, wibracje, obecność ludzi i sprzętu budowlanego oraz czasowe zniszczenie pokrywy roślinnej. Mogą one prowadzić do płoszenia gatunków chronionych, szczególnie w okresie lęgowym ptaków. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, jednak wrażliwość obszaru Natura 2000 wymaga ich minimalizacji poprzez odpowiednie planowanie harmonogramu prac.

W fazie eksploatacji oddziaływania będą miały charakter długoterminowy i pośredni. Wzrost oświetlenia zewnętrznego może wpływać na aktywność owadów i nietoperzy, a obecność zwierząt domowych zwiększa presję na drobną faunę. Zmiana sposobu użytkowania terenu może także wpłynąć

na warunki siedliskowe poprzez zmianę stosunków wodnych i ograniczenie naturalnej retencji. Jednocześnie, w przypadku zachowania odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz istniejących zadrzewień, możliwe jest częściowe utrzymanie funkcji przyrodniczych terenu.

Pozytywnym aspektem może być rezygnacja z potencjalnie intensywnej gospodarki rolnej, w tym stosowania nawozów i środków ochrony roślin, co ograniczy presję chemiczną na siedliska i wody w obrębie obszaru Natura 2000. Zabudowa jednorodzinna, przy zachowaniu niskiej intensywności i rozproszonego charakteru, generuje zazwyczaj mniejszą presję niż funkcje produkcyjne czy usługowe o większej skali.

Kluczowym zagadnieniem będzie ocena, czy planowana zmiana nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności poprzez pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub negatywny wpływ na populacje gatunków chronionych. W przypadku braku bezpośredniego naruszenia siedlisk będących przedmiotem ochrony oraz przy zastosowaniu środków minimalizujących presję antropogeniczną, oddziaływanie może mieć charakter lokalny i nieznaczący w skali całego obszaru Natura 2000.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Ze względu na położenie terenu w granicach obszaru Natura 2000 działania minimalizujące powinny koncentrować się przede wszystkim na zachowaniu integralności siedlisk oraz niedopuszczeniu do pogorszenia stanu gatunków będących przedmiotem ochrony.

W pierwszej kolejności wskazane jest ograniczenie skali przekształceń przestrzennych poprzez zachowanie maksymalnie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień. Drzewa i grupy roślinności powinny być włączone w układ zagospodarowania jako elementy struktury ekologicznej terenu. Należy unikać fragmentacji przestrzeni zielonej, projektując zabudowę w sposób zwarty i pozostawiając możliwie ciągłe pasy roślinności pełniące funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych.

W celu ochrony fauny rekomenduje się prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków oraz okresem wzmożonej aktywności innych gatunków chronionych, o ile ich obecność zostanie potwierdzona. Przed rozpoczęciem realizacji inwestycji wskazane jest przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej w celu identyfikacji potencjalnych siedlisk i stanowisk gatunków chronionych. W przypadku ich stwierdzenia należy zastosować odpowiednie środki ochronne, w tym ewentualne przesunięcie lokalizacji obiektów lub czasowe wstrzymanie prac.

Istotne znaczenie ma ograniczenie presji świetlnej. Oświetlenie zewnętrzne powinno być projektowane jako niskointensywne, kierunkowe i wyposażone w oprawy ograniczające emisję światła w górę oraz poza granice działki. Pozwoli to zmniejszyć oddziaływanie na owady, nietoperze oraz ptaki. W zakresie gospodarki wodnej należy zapewnić rozwiązania sprzyjające retencji wód opadowych, takie jak zbiorniki retencyjne, ogrody deszczowe czy nawierzchnie przepuszczalne. Ograniczenie uszczelnienia terenu pozwoli utrzymać lokalne stosunki wodne i zmniejszyć ryzyko negatywnego wpływu na siedliska zależne od wilgotności.

W celu ograniczenia presji pośredniej związanej z obecnością mieszkańców zaleca się wprowadzenie zieleni z wykorzystaniem rodzimych gatunków roślin, unikanie gatunków inwazyjnych oraz edukację przyszłych użytkowników terenu w zakresie zasad ochrony przyrody obowiązujących w obszarze Natura 2000. Wskazane jest również promowanie rozwiązań ograniczających swobodne przemieszczanie się zwierząt domowych poza granice posesji.

Zgodnie z danymi otrzymanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, na działkach objętych planowaną zmianą, występuje siedlisko 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie.

Ogólnym celem ochrony tego siedliska jest referencyjny stan siedliska rozumiany przez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.

Pozostałe cele ochrony:

1. Powierzchnia siedliska - Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 70 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów,
2. Gatunki charakterystyczne - Utrzymanie oceny na poziomie FV (> 5 gatunków) na 2 stanowiskach oraz U1 (3-5 gatunków) na 4 stanowiskach,
3. Obce gatunki inwazyjne - Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak lub pojedyncze osobniki gatunków o niskim stopniu inwazyjności) na 7 stanowiskach,
4. Gatunki dominujące - Utrzymanie oceny na poziomie FV (współpanują gatunki typowo łąkowe i płaty siedliska bogate gatunkowo) na 5 stanowiskach oraz U1 (stan pośredni pomiędzy FV i U2, tj. wśród dominantów obecne są gatunki ekspansywne lub ekologicznie obce dla siedliska i siedlisko skrajnie ubogie w gatunki) na 2 stanowiskach,
5. Rodzime gatunki ekspansywnych roślin zielnych - Poprawa oceny wskaźnika z U2 na U1 to jest zmniejszenie pokrycia tych gatunków do poziomu,
6. Ekspansja krzewów i podrostu drzew - Poprawa oceny wskaźnika z U2 na U1 (łączne pokrycie 1–5%) na 2 stanowiskach,
7. Zachowanie strefy ekotonowej - Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak ekotonu lub brak w ekotonie gatunków ekspansywnych) na co najmniej 4 stanowiskach,

8. Martwa materia organiczna - Utrzymanie oceny wskaźnika FV (<2 cm) na 3 stanowiskach oraz U1 (2-5 cm) na 4 stanowiskach z taką oceną.

W przypadku planów dokonania konkretnego zagospodarowania czy zabudowania na omawianych działkach, konieczne jest stworzenie analizy środowiskowej, czy planowana inwestycja nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska wyznaczonymi dla siedliska 6520.

Przeznaczenie terenów zielonych (ZL, ZE) pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

Tworzenie nowych stref zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie już istniejących obszarów zurbanizowanych wiąże się z istotnym oddziaływaniem na środowisko, choć jego skala jest zwykle mniejsza niż w przypadku inwestycji realizowanych na terenach dziewiczych. Ingerencja ta obejmuje przede wszystkim zajmowanie powierzchni biologicznie czynnych, co skutkuje ograniczeniem retencji wód opadowych, pogorszeniem warunków przewietrzania oraz zmniejszeniem lokalnej bioróżnorodności. Rozbudowa zabudowy mieszkaniowej prowadzi także do zwiększonego zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, co generuje dodatkową presję na środowisko w postaci emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza oraz wzrostu natężenia ruchu kołowego. W celu minimalizacji negatywnych skutków środowiskowych związanych z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, konieczne jest wdrażanie rozwiązań zgodnych z zasadami zrównoważonego planowania przestrzennego. Do kluczowych działań należy zachowanie i wkomponowanie w strukturę urbanistyczną istniejących elementów przyrodniczych, takich jak zadrzewienia, cieki wodne czy fragmenty łąk, które mogą pełnić funkcje ekologicznych korytarzy i terenów rekreacyjnych. Istotne znaczenie ma również zapewnienie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnych poprzez projektowanie parków osiedlowych, skwerów, zielonych dachów i fasad, a także stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na ciągach pieszych i parkingach. Minimalizację efektu wyspy ciepła można osiągnąć poprzez wykorzystanie jasnych materiałów budowlanych odbijających promieniowanie słoneczne oraz poprzez szerokie nasadzenia drzew. Niezbędne jest także wdrażanie nowoczesnych systemów gospodarki wodnej, takich jak ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne czy instalacje do wykorzystania wód opadowych w gospodarstwach domowych. Dodatkowo istotne jest promowanie rozwiązań transportowych ograniczających emisje, np. rozwój infrastruktury rowerowej i transportu zbiorowego, a także planowanie stref niskiej emisji w obrębie nowych osiedli.

Przeznaczenie terenów zielonych pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną może stanowić korzystne rozwiązanie zarówno dla społeczności lokalnej, jak i dla środowiska, pod warunkiem właściwego zaplanowania i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju. Zabudowa tego typu sprzyja uporządkowaniu przestrzeni – zamiast niekontrolowanej suburbanizacji powstaje spójny układ urbanistyczny, który łączy funkcje mieszkaniowe, usługowe i rekreacyjne. Dzięki temu mieszkańcy zyskują dostęp do niezbędnej infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie swojego miejsca zamieszkania, co ogranicza konieczność codziennych dojazdów samochodem i w efekcie redukuje emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Na rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat akustyczny, powierzchnię ziemi i krajobraz może wystąpić chwilowe pośrednie negatywne oddziaływanie występujące na etapie budowy. Jednakże zakłada się zwiększenie udziału zieleni po zakończeniu procesu budowy, choćby dzięki założeniu w POG minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Zachęca się inwestorów do stosowania bujnej roślinności, kwiatów miododajnych, ograniczenia koszenia trawników, co w perspektywie długoterminowej wpływie pozytywnie na florę oraz tworząc nowe siedliska, także na zwierzęta i szeroko pojętą różnorodność biologiczną, co byłoby oddziaływaniem stałym pośrednim. Prosi się inwestorów oraz wykonawców robót budowlanych o ustalenie odpowiedniej koncepcji organizacji planu budowy wraz z jego zapleczem, tak aby zminimalizować zajęcie przez nie terenu oraz ewentualne przekształcenie dodatkowej powierzchni. Dodatkowo, wykonawca prac powinien posiadać opracowaną procedurę na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy oraz stale dostępny sorbent na wypadek wycieku ropy i/lub substancji ropopochodnych. Dodatkowo, zarówno w czasie trwania prac budowlanych jak i przez cały okres użytkowania powstałych obiektów uprasza się o zachowanie właściwej gospodarki odpadami.

Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SU

Planowana zmiana przeznaczenia terenów rolnych (R) na strefę usługową (SU), zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów już zurbanizowanych, stanowi przekształcenie przestrzeni o charakterze produkcji rolnej w teren o zwiększonej intensywności zagospodarowania i użytkowania. W porównaniu z zabudową mieszkaniową jednorodzinną funkcja usługowa wiąże się zazwyczaj z większym stopniem uszczelnienia powierzchni, większym ruchem pojazdów oraz bardziej zróżnicowanym profilem oddziaływań środowiskowych.

W odniesieniu do ludzi realizacja funkcji usługowej może przynieść pozytywne skutki w postaci zwiększenia dostępności usług, tworzenia miejsc pracy oraz wzmocnienia lokalnej bazy ekonomicznej. Lokalizacja w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych sprzyja koncentracji funkcji i ogranicza rozpraszanie zabudowy. Jednocześnie należy przewidywać wzrost natężenia ruchu samochodowego, w tym pojazdów dostawczych, co może powodować zwiększenie hałasu, emisji spalin oraz okresowe pogorszenie warunków komunikacyjnych. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią oddziaływania chwilowe związane z pracami budowlanymi, obejmujące hałas, zapylenie i wzmożony transport materiałów.

Zmiana sposobu użytkowania terenu wpłynie na wody powierzchniowe i podziemne poprzez zwiększenie udziału powierzchni uszczelnionych, takich jak place manewrowe, parkingi czy dachy obiektów usługowych. Skutkiem będzie ograniczenie infiltracji wód opadowych oraz wzrost spływu powierzchniowego, co może prowadzić do obciążenia systemów kanalizacji deszczowej i zmiany lokalnego bilansu wodnego. Jednocześnie eliminacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin charakterystycznych dla działalności rolniczej ograniczy presję chemiczną na środowisko wodne. W przypadku nieprawidłowej gospodarki substancjami wykorzystywanymi w działalności usługowej istnieje ryzyko lokalnych zanieczyszczeń, jednak przy zachowaniu obowiązujących standardów technicznych oddziaływanie to powinno mieć charakter kontrolowany.

W zakresie roślinności i fauny nastąpi trwała zmiana struktury siedlisk. Likwidacja gruntów rolnych oraz ewentualnych zadrzewień śródpolnych oznacza utratę dotychczasowych miejsc bytowania gatunków związanych z krajobrazem otwartym. Funkcja usługowa, w zależności od jej charakteru, może wiązać się z większą presją antropogeniczną niż zabudowa mieszkaniowa, w tym z intensywnym oświetleniem terenu i stałą obecnością ludzi. Z drugiej strony, przy właściwym zagospodarowaniu możliwe jest wprowadzenie zieleni izolacyjnej i urządzonej, która częściowo zrekompensuje utratę roślinności rolniczej oraz stworzy warunki dla gatunków synantropijnych.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie związane głównie ze wzrostem emisji komunikacyjnej oraz ewentualnymi emisjami z systemów grzewczych i wentylacyjnych obiektów usługowych. Skala emisji zależeć będzie od rodzaju prowadzonej działalności. W fazie budowy przewiduje się czasowe zwiększenie zapylenia i emisji spalin z maszyn budowlanych. Po zakończeniu realizacji inwestycji oddziaływania te ustabilizują się na poziomie typowym dla terenów usługowych o podobnej skali.

W odniesieniu do klimatu akustycznego należy przewidywać wzrost poziomu hałasu w stosunku do dotychczasowego użytkowania rolniczego. Źródłami hałasu będą przede wszystkim ruch pojazdów, dostawy towarów oraz funkcjonowanie urządzeń technicznych. Największe uciążliwości wystąpią w fazie realizacji inwestycji i będą miały charakter krótkotrwały. W fazie eksploatacji poziom hałasu będzie zależny od rodzaju usług i organizacji ruchu.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą miały charakter trwały i obejmą wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej oraz znaczące zwiększenie stopnia uszczelnienia terenu. Nastąpi zmiana właściwości użytkowych gleb oraz lokalne przekształcenia rzeźby terenu w wyniku prac niwelacyjnych. W porównaniu z funkcją mieszkaniową jednorodzinną skala uszczelnienia może być większa, co oznacza silniejsze przekształcenie środowiska gruntowego.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia negatywnych skutków środowiskowych wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów rolnych (R) na strefę usługową (SU) należy zastosować rozwiązania planistyczne i techniczne minimalizujące presję na wody, powietrze, klimat akustyczny oraz powierzchnię ziemi, przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

W zakresie ochrony wód kluczowe jest ograniczenie stopnia uszczelnienia terenu poprzez wyznaczenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na parkingach i ciągach pieszych, tam gdzie jest to możliwe. Niezbędne jest wdrożenie systemów retencji i podczyszczania wód opadowych, w szczególności z terenów parkingów i placów manewrowych, przed ich odprowadzeniem do odbiornika. Zabudowa powinna być obligatoryjnie podłączona do sieci kanalizacji sanitarnej, a ewentualne substancje mogące stanowić zagrożenie dla środowiska powinny być magazynowane i użytkowane zgodnie z obowiązującymi normami zabezpieczeń.

W odniesieniu do ochrony powietrza zaleca się stosowanie energooszczędnych rozwiązań budowlanych oraz niskoemisyjnych systemów ogrzewania i wentylacji. Wskazane jest promowanie odnawialnych źródeł energii. Na etapie realizacji inwestycji należy ograniczać emisję pyłu poprzez zraszanie terenu w okresach suchych oraz utrzymywanie sprzętu budowlanego w dobrym stanie technicznym.

W celu ograniczenia oddziaływań akustycznych należy projektować układ komunikacyjny w sposób zapewniający płynność ruchu i minimalizujący konflikty z terenami sąsiednimi. W przypadku usług generujących zwiększony hałas zasadne jest stosowanie pasów zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych. Urządzenia techniczne, takie jak agregaty czy systemy wentylacyjne, powinny spełniać normy hałasu i być sytuowane w sposób ograniczający ich wpływ na otoczenie.

Dla ochrony gleby i powierzchni ziemi wskazane jest racjonalne gospodarowanie masami ziemnymi w obrębie inwestycji oraz ograniczenie zbędnych przekształceń rzeźby terenu. Warstwa próchniczna powinna być zdejmowana i wykorzystywana do zagospodarowania terenów zieleni. Wprowadzenie

zieleni izolacyjnej i urządzonej, z wykorzystaniem rodzimych gatunków roślin, pozwoli częściowo zrekompensować utratę gruntów rolnych oraz poprawić warunki mikroklimatyczne.

Z uwagi na sąsiedztwo terenów zurbanizowanych istotne jest etapowanie realizacji inwestycji wraz z równoległym zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Kompleksowe wdrożenie wskazanych działań umożliwi ograniczenie negatywnych oddziaływań do poziomu typowego dla terenów usługowych o charakterze lokalnym oraz zapewni dotrzymanie obowiązujących standardów ochrony środowiska.

Przeznaczenie terenów AKp pod strefę SJ

Planowana zmiana przeznaczenia terenu z funkcji komunikacyjno–parkingowej (AKp) na strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) oznacza przekształcenie obszaru o wysokim stopniu uszczelnienia i intensywnej presji komunikacyjnej w teren o bardziej rozproszonej strukturze zabudowy i potencjalnie większym udziale powierzchni biologicznie czynnej. W przeciwieństwie do przekształceń gruntów rolnych, zmiana ta dotyczy terenu już zurbanizowanego i przekształconego, co w istotny sposób modyfikuje charakter oddziaływań środowiskowych.

W odniesieniu do ludzi przewiduje się trwałe zmniejszenie uciążliwości związanych z ruchem pojazdów, w tym hałasu, emisji spalin oraz wzmożonego ruchu samochodowego charakterystycznego dla parkingów i placów manewrowych. Bezpośrednim, stałym pozytywnym skutkiem będzie poprawa komfortu akustycznego i jakości powietrza w najbliższym otoczeniu. Jednocześnie w fazie realizacji inwestycji wystąpią chwilowe oddziaływania negatywne, obejmujące hałas budowlany, zapylenie oraz czasowe utrudnienia komunikacyjne. W dłuższej perspektywie może nastąpić pośredni wzrost lokalnego ruchu samochodowego związanego z obsługą nowych mieszkańców, jednak jego natężenie będzie zazwyczaj niższe niż w przypadku funkcji parkingowej o charakterze ogólnodostępnym.

W zakresie oddziaływania na powietrze atmosferyczne zmiana może przynieść trwałą redukcję emisji komunikacyjnych, zwłaszcza jeśli dotychczasowy teren AKp obsługiwał intensywny ruch pojazdów. Ograniczeniu ulegnie także emisja pyłów wtórnych unoszonych z nawierzchni utwardzonych. Negatywnym, bezpośrednim oddziaływaniem chwilowym będzie emisja pyłu i spalin w trakcie prac budowlanych. W fazie eksploatacji możliwe są emisje z indywidualnych źródeł ogrzewania budynków, jednak ich skala zależeć będzie od zastosowanych technologii grzewczych.

Istotne zmiany wystąpią w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych. Likwidacja części powierzchni szczelnych i zastąpienie ich zabudową jednorodzinną z ogrodami może prowadzić do zwiększenia infiltracji wód opadowych i poprawy lokalnej retencji. Będzie to trwałe, bezpośredni pozytywny efekt środowiskowy. Jednocześnie w fazie realizacji inwestycji istnieje krótkotrwałe ryzyko

zanieczyszczenia wód w wyniku prac ziemnych. Pośrednio poprawa warunków infiltracyjnych może przyczynić się do stabilizacji lokalnych stosunków wodnych.

Zmiana funkcji terenu wpłynie również korzystnie na powierzchnię ziemi i glebę. Usunięcie części utwardzeń i wprowadzenie powierzchni biologicznie czynnych stworzy warunki do odbudowy procesów glebowych oraz zwiększenia aktywności biologicznej w glebie. Będzie to efekt trwały i bezpośredni. Negatywne oddziaływania chwilowe będą związane z przemieszczeniem mas ziemnych i czasowym naruszeniem struktury gruntu w trakcie realizacji inwestycji.

W odniesieniu do roślin i zwierząt przekształcenie terenu może przynieść wyraźne pozytywne skutki, szczególnie jeśli dotychczasowa funkcja ograniczała występowanie roślinności i siedlisk fauny. Wprowadzenie ogrodów przydomowych, drzew i krzewów zwiększy udział zieleni oraz stworzy nowe siedliska dla ptaków, owadów zapylających i drobnych ssaków. Będzie to trwały, bezpośredni efekt korzystny. Jednocześnie pojawi się presja związana z obecnością ludzi i zwierząt domowych, co może pośrednio wpływać na skład gatunkowy lokalnej fauny.

W zakresie klimatu akustycznego zmiana przeznaczenia terenu może skutkować trwałym obniżeniem poziomu hałasu w stosunku do funkcji parkingowej, zwłaszcza w przypadku ograniczenia ruchu pojazdów o charakterze rotacyjnym. Negatywne oddziaływania chwilowe będą związane wyłącznie z etapem budowy. W fazie eksploatacji poziom hałasu będzie typowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zasadniczo niższy niż w przypadku intensywnie użytkowanych placów i parkingów.

Utworzenie stref SJ na terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi

Planowane utworzenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodziną na terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi może wywierać istotny wpływ na środowisko naturalne oraz bezpieczeństwo mieszkańców. Wprowadzenie zabudowy i infrastruktury w rejonach narażonych na osuwiska zwiększa obciążenie gruntu, co może przyspieszać procesy erozyjne i destabilizację stoków, a roboty ziemne pod fundamenty i drogi dodatkowo zaburzają naturalną strukturę gleby. Zmiana drenażu naturalnego oraz ograniczenie infiltracji wód opadowych przez utwardzone powierzchnie zwiększa ryzyko lokalnych podtopień i lawin błotnych. Wycinka drzew oraz ingerencja w lokalną roślinność powoduje fragmentację ekosystemów, ogranicza bioróżnorodność i zmienia krajobraz, który pełni funkcje ochronne wobec erozji. Dla mieszkańców wiąże się to z realnym zagrożeniem dla zdrowia i mienia oraz koniecznością stosowania kosztownych środków technicznych, takich jak stabilizacja skarp i systemy odwadniające. W związku z tym realizacja inwestycji w takich rejonach wymaga szczegółowej oceny geotechnicznej, projektowania odpowiednich fundamentów, zachowania lub odtworzenia roślinności stabilizującej grunty oraz wdrożenia systemu monitoringu i edukacji mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa.

Aby zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w strefach zagrożonych ruchami masowymi ziemi była bezpieczna, należy podjąć kompleksowe działania zapobiegawcze i projektowe, które minimalizują ryzyko osuwisk, erozji i podtopień. Przede wszystkim konieczne jest przeprowadzenie szczegółowych badań geotechnicznych i hydrologicznych, które określą nośność gruntu, kierunki spływu wód i stopień zagrożenia masami ziemi. Na podstawie tych badań projektuje się odpowiednie fundamenty i konstrukcje wsporcze, takie jak ściany oporowe, palowanie czy tarasy stabilizujące stok. Ważne jest też utrzymanie lub odtworzenie naturalnej roślinności, która w sposób biologiczny stabilizuje grunt – np. drzewa i krzewy o głębokim systemie korzeniowym. Należy zastosować systemy odwodnienia i drenażu, które odprowadzają nadmiar wody, zmniejszając erozję i ryzyko lawin błotnych, przy jednoczesnym zachowaniu naturalnego przepływu wód gruntowych. Dodatkowo, wskazane jest monitorowanie terenu – czujniki ruchu gruntu, kamery lub regularne inspekcje skarp – oraz edukacja mieszkańców w zakresie procedur ewakuacyjnych i zachowań w sytuacji zagrożenia. Ostatecznie, jeśli analiza ryzyka wskaże bardzo wysokie prawdopodobieństwo ruchów masowych ziemi, najbezpieczniejszym rozwiązaniem pozostaje rezygnacja z zabudowy w najbardziej niebezpiecznych strefach i przeniesienie inwestycji na obszary stabilne.

Oddziaływanie transgraniczne

Potencjalne inwestycje wynikające ze zmian przeznaczenia gruntów będą oddziaływać na środowisko jedynie na obszarze obejmującej je działki oraz możliwe, iż terenów przyległych. W związku z tym, oraz z niewielką powierzchnią objętą zmianami, nie będzie występowało oddziaływanie transgraniczne.

07. Podsumowanie i wnioski

Plan Ogólny Gminy Łękawica nie stoi w sprzeczności z dokumentami planistycznymi wyższego szczebla. Analizowany POG nie wprowadza wielu znaczących zmian przeznaczenia gruntów w stosunku do obowiązujących MPZP. W kilku przypadkach zmiana funkcji wykreślonego terenu stanowi jedynie funkcję systematyzacji i uporządkowania stanu istniejącego. Zmiany wprowadzone w POG mają na celu pomoc gminie w osiągnięciu założenia zrównoważonego rozwoju.

Wszystkie zmiany będą mieć miejsce na terenie Parku Krajobrazowego bądź jego otuliny. W związku z tym zaproponowano działania ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko wynikających z nich ewentualnych inwestycji budowlanych. Jedna zmiana nie będzie miała miejsca na terenie objętym obszarem Natura 2000. W przypadku chęci realizacji konkretnej inwestycji konieczne będzie przeprowadzenie analizy, czy planowane przedsięwzięcie nie stanie w sprzeczności z celami ochrony

występującego lokalnie siedliska. Wtedy konieczne okazać się może wyznaczenie działań alternatywnych.

Przed rozpoczęciem procesów inwestycyjnych należy dokładnie przeanalizować wszystkie zapisy prawa miejscowego, oraz lokalizacje form ochrony przyrody oraz związane z nimi zakazy i nakazy. Dodatkowo, każdą inwestycję ma poprzedzać postępowanie w ramach odrębnej procedury, określające jej wpływ na środowisko.

08. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie, jakim jest Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Ogólnego Gminy Łękawica, została przeprowadzona w oparciu o Art. 46, ust. 1, pkt. 1) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112).

Celem stworzenia Prognozy jest przeanalizowanie, czy zapisy POG i wprowadzane przez niego zmiany nie wpłyną negatywnie na poszczególne składowe środowiska naturalnego (tj. obszary chronione, ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat, klimat akustyczny, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, krajobraz i zabytki). Istotnym jest też fakt, czy te zmiany nie kolidują z przepisami prawnymi odnośnie ochrony przyrody. Prognoza określa także możliwe konsekwencje wynikające z wprowadzenia w życie każdej z wymienionych zmian proponowanych w POG, oraz proponuje zadania, które mają na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Ze względu na zasięg Parku Krajobrazowego, wszystkie z wprowadzanych zmian mają miejsce na terenie PK lub jego otuliny. Jedna ze zmian ma miejsce w zasięgu obszaru Natura 2000. Prognoza przeanalizowała także istniejący stan środowiska na terenie gminy Łękawica, tj. geologię, gleby, powietrze, wody, klimat akustyczny, formy ochrony przyrody oraz występującą florę i faunę.

Określono, iż zasięg ewentualnego negatywnego oddziaływania będzie niewielki i nie wystąpi ryzyko oddziaływania transgranicznego.

Autor sporządzając niniejszą prognozę stosował metody porównawcze oraz analizy i oceny adekwatne do współczesnego stanu wiedzy.

09. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

<i>Tabela 1. Podstawowe informacje odnośnie RW2000082132999 – Soła od zb. Porąbka do ujścia</i>	18
<i>Tabela 2. Podstawowe informacje odnośnie RW20000421327899 – Łękawka.....</i>	18
<i>Tabela 3. Podstawowe informacje odnośnie RW2000042134839 – Wieprzówka do Targaniczanki.....</i>	19
<i>Tabela 4. Cele działań ochronnych wyznaczonych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały</i>	33
<i>Tabela 5. Metryczka ogólna krajobrazu Cisowa Grapa.....</i>	56
<i>Tabela 6. Stosowane w POG strefy planistyczne.</i>	59
<i>Tabela 7. Ocena oddziaływania na środowisko zmian wprowadzanych przez POG w stosunku do obowiązujących MPZP ..</i>	103

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Baza danych obiektów topograficznych (uproszczona) gminy Łękawica.....</i>	7
<i>Rysunek 2. Podział administracyjny arkusza 1013 Lachowice.....</i>	8
<i>Rysunek 3. Wyciek Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.</i>	12
<i>Rysunek 4. Położenie gminy Łękawica na tle JCWPd.....</i>	13
<i>Rysunek 5. Teren gminy Łękawica zagrożony podtopieniami od wód gruntowych na tle BDOT.....</i>	17
<i>Rysunek 6. Mapa obszarów szczególnego zagrożenia powodzią OSZP (1%) od rzek na terenie gminy Łękawica.....</i>	20
<i>Rysunek 7. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Łękawica</i>	21
<i>Rysunek 8. Mapa glebowo-rolnicza gminy Łękawica.</i>	22
<i>Rysunek 9. Legenda do mapy glebowo-rolniczej Polski.</i>	23
<i>Rysunek 10. Mapa zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Łękawica.....</i>	25
<i>Rysunek 11. Lokalizacja rezerwatu przyrody na terenie gminy Łękawica.</i>	27
<i>Rysunek 12. Położenie Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny na tle gminy Łękawica.....</i>	29
<i>Rysunek 13. Lokalizacja stanowiska dokumentacyjnego na tle gminy Łękawica.</i>	31
<i>Rysunek 14. Teren gminy Łękawica objęty obszarem Natura 2000.....</i>	32
<i>Rysunek 15. Obszar Natura 2000 i Park Krajobrazowy w korelacji z terenami zurbanizowanymi gminy Łękawica.....</i>	44
<i>Rysunek 16. Rozmieszczenie pomników przyrody na terenie gminy Łękawica.....</i>	45
<i>Rysunek 17. Stanowiska mchów.....</i>	46
<i>Rysunek 18. Występowanie roślin naczyniowych.....</i>	47
<i>Rysunek 19. Stanowiska i siedliska płazów.....</i>	47
<i>Rysunek 20. Stanowiska gadów.</i>	48
<i>Rysunek 21. Stanowiska ptaków.</i>	49
<i>Rysunek 22. Stanowiska ssaków.....</i>	50
<i>Rysunek 23. Siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim.....</i>	51
<i>Rysunek 24. Korytarze ichtiologiczne w województwie śląskim.....</i>	52
<i>Rysunek 25. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim</i>	53
<i>Rysunek 26. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.....</i>	54
<i>Rysunek 27. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.....</i>	54
<i>Rysunek 28. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.....</i>	55
<i>Rysunek 29. Wyniki Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego - teren gminy Łękawica.....</i>	56
<i>Rysunek 30. Plan Ogólny Gminy Łękawica</i>	61

<i>Rysunek 31. Legenda do projektu POG.....</i>	<i>62</i>
<i>Rysunek 32. Rozmieszczenie obszaru Natura 2000 na tle stref planistycznych POG.....</i>	<i>69</i>
<i>Rysunek 33. Dodane tereny SJ w korelacji z obszarem Natura 2000.....</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 34. Teren gminy Łękawica objęty analizowanym MPZP.....</i>	<i>73</i>
<i>Rysunek 35. Schemat podziału na arkusze analizowanego MPZP.....</i>	<i>74</i>
<i>Rysunek 36. Podział terenu nieobjętego MPZP z 2013 r. na plansze A i B (do celów analizy porównawczej).</i>	<i>100</i>